

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR FRIE SKOLER

Projekt gode læringsmiljøer II

En spørgeskemaundersøgelse blandt elever i 9. klasse
i folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR FRIE SKOLER

Projekt gode læringsmiljøer II

En spørgeskemaundersøgelse blandt elever i 9. klasse
i folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler

Forfatter: Christina Lüthi, videncenterleder
© Nationalt Videncenter for Frie Skoler, oktober 2013

Rapporten kan citeres med tydelig kildeangivelse.

ISBN 978-87-995989-4-6

Nationalt Videncenter for Frie Skoler
Svendborgvej 15
5762 Vester Skerninge
www.videnomfrieskoler.dk

Indhold

Forord	6
Resumé	7
Undersøgelsens baggrund	8
Projektets formål	8
Metode	9
Undersøgelsens resultater	15
Resultatoversigt	65
Afrunding	71
Referencer	73
Bilag 1: Spørgeskemaets fulde form	74

Forord

Denne rapport afslutter det todelte Projekt gode læringsmiljøer. Første del af undersøgelsen blev indledt i første halvdel af 2012 med en kvalitativ pilotundersøgelse. Datamaterialet bestod af feltarbejde på 4 skoler og interview med 36 elever fra disse skoler. Anden og sidste del er gennemført som en spørgeskemaundersøgelse i anden halvdel af efteråret 2012. Spørgeskemaet, som ligger i bilag 1, er udsendt til alle offentlige og frie skoler i Danmark, der tilbyder 9. klasse. 1.186 elever har besvaret spørgeskemaet. Denne rapport formidler resultaterne herfra.

Der er mange mennesker, der har ydet bidrag til denne undersøgelse. Det drejer sig i særlig grad om medarbejderne i sekretariatet i Nationalt Videncenter for Frie Skoler: Heidi Buxbom Junker, Henrik Ottosen, Lone Milkær og Laust Riis-Søndergaard, der har bidraget med inspiration og faglig sparring. Desuden studentermedhjælperne Bettina Carlsen og Mohammad Selahadeen, professor og peer reviewer Peter Allerup samt alle de deltagende skoler. Tak til jer alle.

Christina Lüthi, videncenterleder
Vester Skerninge, oktober 2013

Resumé

Med denne rapport offentliggøres resultaterne fra en spørgeskemaundersøgelse blandt 9.-klaseselever. Eleverne har skullet vurdere deres læringsmiljø i skolen. Undersøgelsen blev foretaget i efteråret 2012. Over 1.100 elever fra frie grundskoler, efterskoler og folkeskoler deltog.

Formålet med undersøgelsen har været at indsamle ny viden om læringsmiljøer på frie grundskoler, efterskoler og folkeskoler, som kan bidrage til en mere informeret debat om både de offentlige og de frie skoler i Danmark. Pointen med undersøgelsen har i den forbindelse også været at indsamle sammenlignelig viden, der kan styrke samarbejdet på tværs af skoletyper, med henblik på at bidrage til, at alle børn, uanset hvilken skoletype de tilhører, kan opnå bedre læringsmiljøer i fremtiden. På den baggrund er projektet relevant for alle i undervisningssektoren og andre med interesse for at fremme børn og unges læring, udvikling og trivsel.

De deltagende elever er blevet spurgt om en række udsagn, som eleverne skulle erklære sig mere eller mindre enige i. Udsagnene handlede f.eks. om lærerkompetencer, klassekammerater og fysiske rammer og kan alle ses som mulige indikatorer på gode læringsmiljøer, som der vil argumenteres for senere i rapporten.

Resultaterne fra undersøgelsen viser, at ca. 3 ud af 4 elever samlet set er overvejende enige i, at lærernes fagdidaktiske kompetencer, ledelsesmæssige kompetencer og relationskompetencer er gode. Ligeledes er 88 % af eleverne samlet set overvejende enige i, at de er glade for deres lærere, og 82 % af eleverne for at gå i skole. 91 % af eleverne svarer, at de er overvejende enige i, at de er glade for deres klassekammerater. Hvad angår de fysiske rammer, angiver 74 % af eleverne, at de er overvejende enige i, at pladsforholdene er gode nok, mens 57 % erklærer sig overvejende enige i, at der er et godt indeklima i klasselokalet.

Undersøgelsen viser også, at der er en række signifikante forskelle skoletyperne imellem: Overordnet set peger resultaterne i retning af, at en større andel af eleverne på efterskolerne svarer, at de er overvejende enige i mange af spørgsmålene, end fra de frie grundskoler og folkeskoler, og at elever fra de frie grundskoler gennemsnitligt er mere enige end folkeskoleeleverne. Der er således en række spørgsmål, hvortil folkeskoleeleverne har den laveste andel af 'positive' svar, mens efterskoleeleverne har den største andel, skarpt efterfulgt af eleverne fra de frie skoler¹.

Projektet er gennemført af Nationalt Videncenter for Frie Skoler (NVFS) i et samarbejde med de frie skoleforeninger Den frie Lærerskole (DfL), University College Lillebælt (UCL) og University College Syddanmark (UC Syddanmark).

1 Det skal i denne sammenhæng siges, at andelen af positive svar måske kan hænge sammen med elevernes høflighed og tendens til at 'stille andre tilfreds'. I den metodiske litteratur betegnes det som behagestrategisk 'satisficing'. Se f.eks. Olsen, 2008; Borrie & Roggenbuck, 1998).

Undersøgelsens baggrund

De danske læringsmiljøer har i løbet af de senest 10 år fået en særlig opmærksomhed, ikke mindst på baggrund af Danmarks placering i PISA-undersøgelserne, samt undersøgelser som f.eks. TIMSS, PIRLS og ROSE.

Der foretages løbende forskellige tiltag med henblik på at forbedre elevernes læringsmiljøer, både på de offentlige og på de private skoler. Tiltag, der ofte bygger på den nyeste forskning, praksiserfaringer og/eller helt nye og innovative måder at tænke skole på, og som bl.a. aktualiseres af regeringens målsætning om, at 95 % af alle skal have en ungdomsuddannelse (regeringen, 2011:16).

Allerede nu findes der en del viden om læringsmiljøer, herunder om, hvordan elever selv oplever deres læringsmiljøer i skolen (se f.eks. Andersen, 2010; Knoop, 2011). Der findes dog begrænset viden om, hvordan eleverne fra forskellige skoleformer, her folkeskoler, de frie grundskoler og efterskoler, vurderer deres læringsmiljøer. Det er fokuspunktet i denne rapport.

Projektets formål

Formålet med Projekt gode læringsmiljøer er at bidrage til ny viden om, hvordan elever i 9. klasse vurderer deres læringsmiljøer, ved konkret at pege på væsentlige problem- og styrkeområder i skolen. I den forbindelse skal det understreges, at det ikke er hensigten med undersøgelsen at fremhæve nogle skoletyper som værende bedre end andre, men at bidrage til, at 9.-klasseselever generelt kan opnå flere gode læringsmiljøer, ved at se på tværs af de forskellige skoletyper.

Undersøgelsen bygger videre på projektets kvalitative pilotundersøgelse, der blev afsluttet medio 2012. Hovedpunkterne fra den undersøgelse er, at eleverne på både de offentlige og de frie skoler oplever gode læringsmiljøer, men at der også er behov for at arbejde på at forbedre lærernes relationskompetencer, ledelsesmæssige kompetencer og fagdidaktiske kompetencer, ligesom elevernes fællesskaber bør styrkes, hvis målet er at skabe endnu flere gode læringsmiljøer.

Desuden skal undersøgelsen ses som et supplement til eksisterende viden på feltet og blive et et bidrag til debatten om, hvordan fremtidens skole skal se ud.

Med ambitionen om at bidrage til at skabe flere gode læringsmiljøer vinkler undersøgelsen sig om følgende spørgsmål:

Hvordan opleves læringsmiljøerne på de frie skoler og folkeskoler set fra 9.-klasseselevs perspektiv? Hvilke forskelle og ligheder kan der spores? Hvilke styrke- og indsatsområder kan identificeres? Og hvordan kan de frie skoler og folkeskolerne med fordel lære af hinanden?

Metode

Dataindsamlingsmetode

Undersøgelsen er gennemført som en elektronisk spørgeskemaundersøgelse blandt elever i 9. klasse. Spørgeskemaet er udsendt til folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler i Danmark, der står opført på Ministeriet for Børn og Undervisnings hjemmeside. Mere konkret er det enten skolelederne eller en medarbejder på skolernes kontor, som har modtaget en introducerende mail med et link til undersøgelsen. Det har efterfølgende været skolerne, der skulle videregive linket til elevernes klasselærere og sørge for, at eleverne besvarede spørgeskemaet på skolen. Alle elever har været sikret anonymitet.

Spørgeskemaet er blevet konstrueret på baggrund af undersøgelsens kvalitative pilotdel (Lüthi, 2012). Konkret bestod spørgeskemaet af 25 spørgsmål med en 4-punkts Likertskala bestående af svarkategorierne helt enig, lidt enig, lidt uenig og helt uenig samt en ved ikke-svarkategori. Anvendelsen af kategorien 'ved ikke' er begrundet i, at eleverne ikke skulle tvinges til at have en holdning til de givne spørgsmål (Hansen, Markmann & Nørregaard-Nielsen, 2008)².

I forhold til formidling af resultater er svarkategorierne 'helt enig' og 'enig' sammenlagt til en overordnet kategori, der hedder 'overvejende enig', ligesom svarkategorierne uenig' og 'helt uenig' er sammenlagt til en overordnet kategori, der hedder 'overvejende uenig'. Dette for at skabe større læsevenlighed af resultaterne. Dette er også begrundelsen for, at der ikke indgår decimaltal i figurene.

Inden udsendelse er spørgeskemaet blevet peer reviewet samt pilottestet af 69 elever. Det endelige spørgeskema er udsendt ultimo september og afsluttet i oktober 2012.

Der er i alt 1.169 elever, der har besvaret spørgeskemaet ud af ca. 65.000 mulige respondenter, hvilket betyder, at undersøgelsen har en lav svarprocent. Det skal derfor siges, at når der tales om 'eleverne', henviser der til 'de deltagende elever' og ikke til totalpopulationen som helhed.

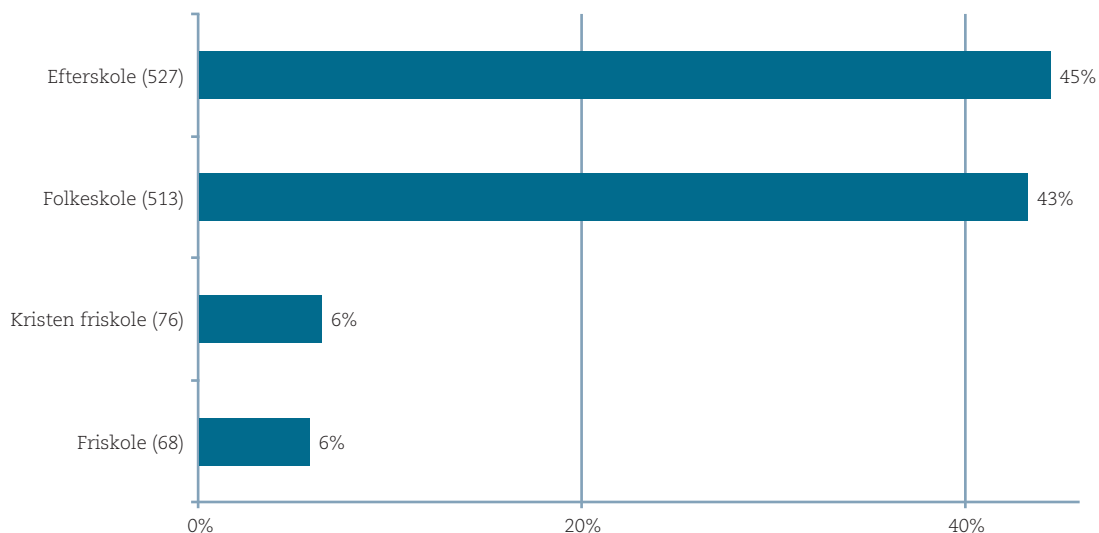
Elevernes baggrundsvARIABLER fordeler sig på følgende måde:

² Det er en klassisk problemstilling, at kategorien 'ved ikke' både kan være en midterkategori, som man kan vælge, når man ikke ved, om man er enig eller uenig, og hvis man ikke finder spørgsmålet relevant at forholde sig til. I denne undersøgelse anvendes den første fortolkning.

Skoletype

Som figur 1 angiver, går 45 % af de deltagende elever på en efterskole, 43 % af eleverne på en folkeskole, og 12 % af eleverne på en friskole. Heraf går ca. halvdelen af friskoleeleverne på en kristen friskole.

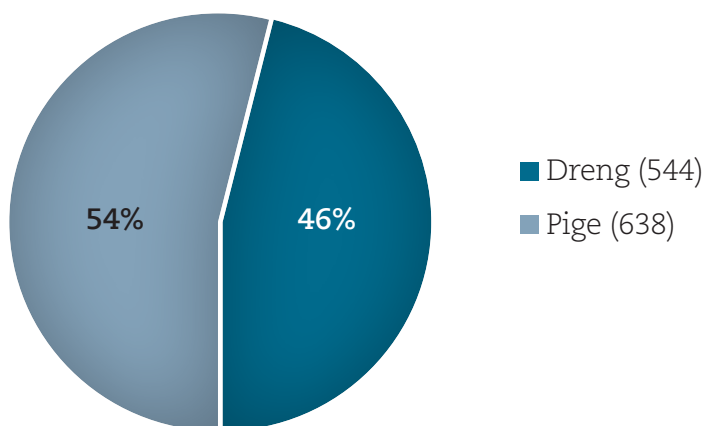
Figur 1: Skoletype

Køn

Blandt de 1.169 elever udgjorde pigerne 54 %, og drengene 46 %, som illustreret i figur 2. Kønsfordelingen er således en smule skæv i pigernes favør.

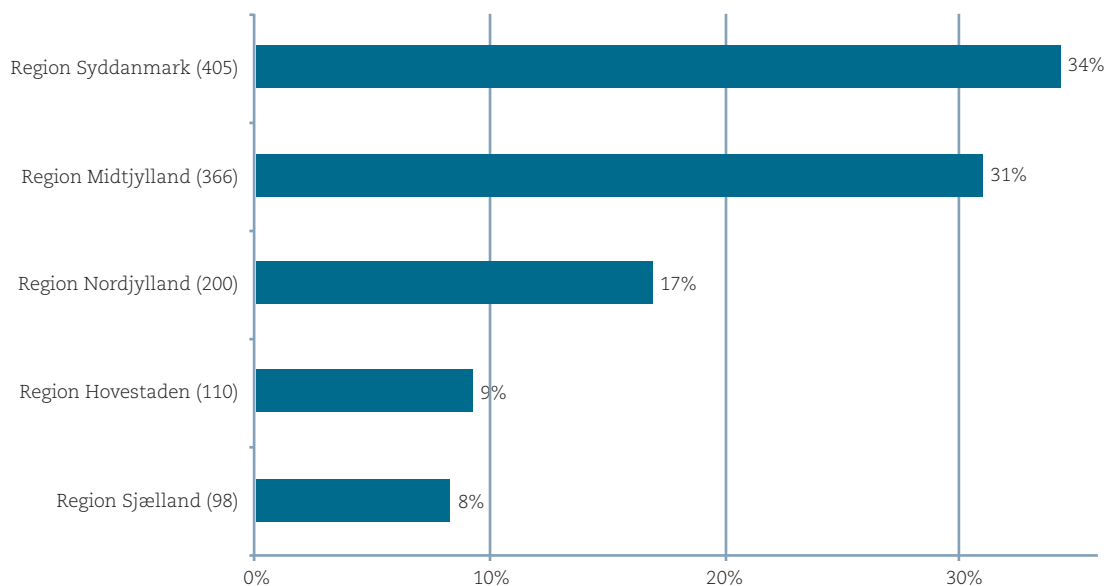
Figur 2: Elevernes køn

Region

Som figur 3 illustrerer, varierer sammensætningen af deltagende elever i forhold til region: 34 % af eleverne går på en skole i Region Syddanmark, 31 % i Region Midtjylland, 17 % i Region Nordjylland, 9 % i Region Hovedstaden, og 8 % i Region Sjælland. Dermed er elever, der går på en skole i Region Syddanmark og Midtjylland, overrepræsenteret.

Figur 3: Region

Bortfaldsanalyse

Der er foretaget bortfaldsanalyse, der baserer sig på tal hentet fra uvm.dk's database i 'Elevtal – grundskole (EGS)'. Bortfaldsanalysen har til formål at tegne et billede af, hvad der kendetegner de elever, der henholdsvis har besvaret og ikke besvaret spørgeskemaet.

Tallene om 9.-klasseselever er fra 2011/2012-skoleåret, som er sidste skoleår i databasen med detaljerede tal.

Følgende udvælgelseskriterier er anvendt i uvm-databasen:

- GRS-klassetype: Normalklasser – fuldt årgangsoopdelte og Normalklasser – ikke fuldt årgangsoopdelte
- Institutionstype: Folkeskoler, Friskoler og private grundskoler og Efterskoler

Baggrundsanalysen forholder sig til følgende kategorier: skoletype, køn og region.

Skoletype

Der er en væsentlig større procentandel af elever fra efterskoler, der har svaret på undersøgelsen, set i forhold til procentandel elever fra folkeskole og friskole. Med andre ord er elever fra efterskoler overrepræsenteret i undersøgelsen, mens folkeskoler er markant underrepræsenteret i undersøgelsen. Desuden er friskoleelever en smule underrepræsenteret, jf. figur 4.

Figur 4: Oversigt over procentvis fordeling af elever fordelt på skoletype

Skoletype	Elever samlet, procentvis fordeling	Elever i undersøgelsen, procentvis fordeling
Efterskole	13 %	45 %
Folkeskole	71 %	43 %
Friskole	16 %	12 %

Køn

Ses der på køn, er der en lidt større procentandel af piger end drenge, der har besvaret spørgeskemaet. Piger er således overrepræsenteret i undersøgelsen, mens drenge er underrepræsenteret samlet set, jf. figur 5:

Figur 5: Oversigt over procentvis fordeling af elever fordelt på køn

Køn	Elever samlet, procentvis fordeling	Elever i undersøgelsen, procentvis fordeling
Piger	50 %	54 %
Drenge	50 %	46 %

Region

Der er lidt større procentandel af elever fra Region Syddanmark og Midtjylland, der har besvaret spørgeskemaet, end fra de tre øvrige regioner: Nordjylland, Hovedstaden og Sjælland. Således er elever fra Region Syddanmark og Region Midtjylland overrepræsenteret i undersøgelsen, jf. figur 6:

Figur 6: Oversigt over procentvis fordeling af elever på regionalplan

Region	Elever samlet, procentvis fordeling	Elever i undersøgelsen, procentvis fordeling
Syddanmark	23 %	34 %
Midtjylland	24 %	31 %
Nordjylland	11 %	17 %
Hovedstaden	27 %	9 %
Sjælland	16 %	8 %

Samlet set kan man altså sige, at de indsamlede data ikke opfylder krav om proportional fordeling på en række baggrundsvARIABLE, der benyttes ved frafaldsanalysen. Det har konsekvenser for de konklusioner, der netop inddrager sådanne variable ved sammenligninger mellem elevgrupper. Under alle omstændigheder kan datamaterialet siges at pege på nogle tendenser baseret på 1.169 besvarelser, der kan være interessante i sig selv at studere, og som kan være relevante at forfølge i andre undersøgelser.

Valg af spørgekategorier

I undersøgelsen er der spurgt ind til en række forhold, der hver især kan siges at være relevante, når der tales om læringsmiljøer. Disse præsenteres kort i det følgende og udfoldes nærmere i selve teksten om resultater:

Lærerkompetencer

Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning (Nordenbo et al., 2008) har udpeget tre lærerkompetencer, som kan fremme elevers læring.

Fagdidaktisk kompetence: Læreren er bl.a. fagligt dygtig, viser sikkerhed i sit fag og er god til at planlægge og opstille mål for undervisningen.

Relationskompetence: Læreren er bl.a. god til at udvise respekt, interesse og empati over for eleverne.

Ledelsesmæssige kompetence: Læreren er bl.a. en synlig leder, der opstiller regler og giver feedback.

Disse lærerkompetencer indgår i operationaliseret form i spørgeskemaundersøgelsen.

Klassen

Klassen som en bærende social enhed gennem skoleforløbet har i mange år været en fast del af skolestrukturene i mange skoler. Det er i klassen, at undervisningen foregår, og mange elever får deres primære skolekammerater. Med andre ord kan man sige, at det er klassen, der på mange måder udgør det faglige og sociale spillerum, som eleverne har. Derfor er det interessant at undersøge, hvordan eleverne vurderer deres klasse.

De udvalgte spørgsmål er konstrueret på baggrund af et forudgående litteraturstudie og andre undersøgelser og undersøgelsens kvalitative pilotdel, der bygger herpå.

Fysiske rammer

I undersøgelsen spørges der også ind til de fysiske rammer på skolerne, herunder lokalernes størrelse og indeklima.

Flow og gode læringsmiljøer

Undersøgelsen beskæftiger sig ikke mindst med positiv psykologi. Positiv psykologi er kendetegnet ved at være et forskningsmæssigt og praksisorienteret emnefællesskab og en samlebetegnelse for teorier, der lægger fokus på forhold og processer, der kan fremme individers, grupper og institutioners positive udvikling (Csikszentmihalyi & Seligman, 2000; Gable & Haith, 2005). I denne undersøgelse spørges således ind til forhold som flow og positive relationer, som kendetegner gode læringsmiljøer (Csikszentmihalyi, 2005; Andersen, 2010:40; Kragh-Müller, Andersen & Hvidtved, 2010).

Udvalgte fag

Når man vil spørge eleverne om deres skoleliv, kan man typisk vælge at spørge, hvordan de mere generelt forholder sig til skolens læringsmiljøer. I denne undersøgelse har vi valgt, at eleverne skal forholde sig til skolens læringsmiljøer i forhold til fire specifikke fag: matematik, fysik/kemi, dansk og biologi. Disse fag er dels valgt ud fra antagelsen om, at der kan være forskelle i elevernes svar, afhængigt af hvilket fag der spørges ind til. Ikke mindst er disse fag valgt, fordi de repræsenterer fagene matematik, læsning og naturfag, som indgår i internationale undersøgelser såsom PISA, PIRLS, TIMSS og ROSE og derfor også kan være interessante at undersøge nærmere. Sagt med andre ord, ønsker denne undersøgelse at yde bidrag til en kortlægning af skolernes styrke- og indsatsområder, når målet er at skabe flere gode læringsmiljøer.

Undersøgelsens resultater

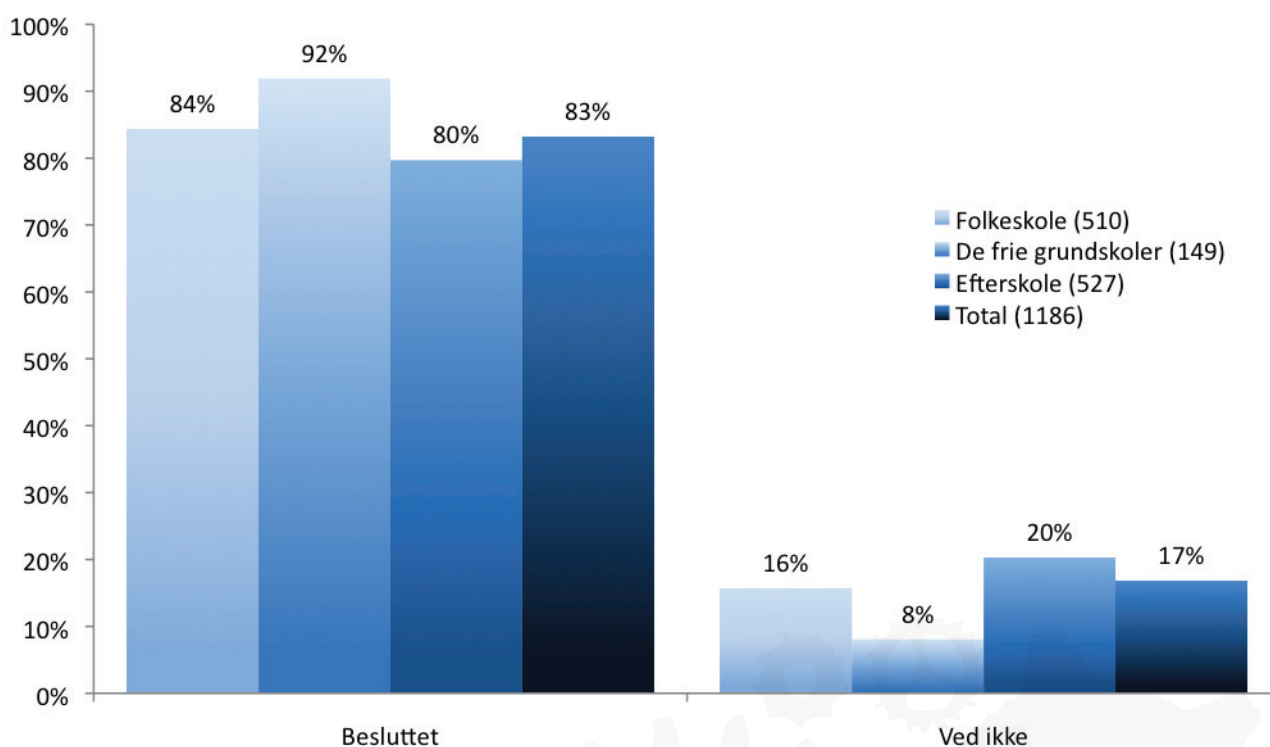
I det følgende fremlægges undersøgelsens resultater. Først præsenteres resultaterne af baggrundsspørgsmål, i forhold til hvor langt eleverne er i deres overvejelser om, hvad de skal vælge efter 9. klasse. Dernæst følger resultaterne af holdningsspørgsmål.

Efter 9. klasse

Pless & Katznelsons undersøgelse fra 2005 peger på, at elever i 8. klasse ofte er relativt afklarede omkring, hvad de skal efter 9. klasse. I deres undersøgelse svarer 70 %, at de ved, hvad de vil efter 9. klasse (ibid.).

Denne undersøgelse understøtter tesen om, at en stor andel af eleverne tilsyneladende har besluttet sig for, hvad der skal ske efter 9. klasse, allerede i starten af skoleåret, og dermed også lang tid før selve valget endeligt skal træffes. Figur 7 viser, at 83 % af eleverne svarer, at de har besluttet sig i starten af 9. klasse. Fordelt på skoletyper angiver 92 % af eleverne fra frie grundskoler, 84 % af folkeskoleeleverne og 80 % af efterskoleeleverne, at de er afklarede omkring fremtiden.

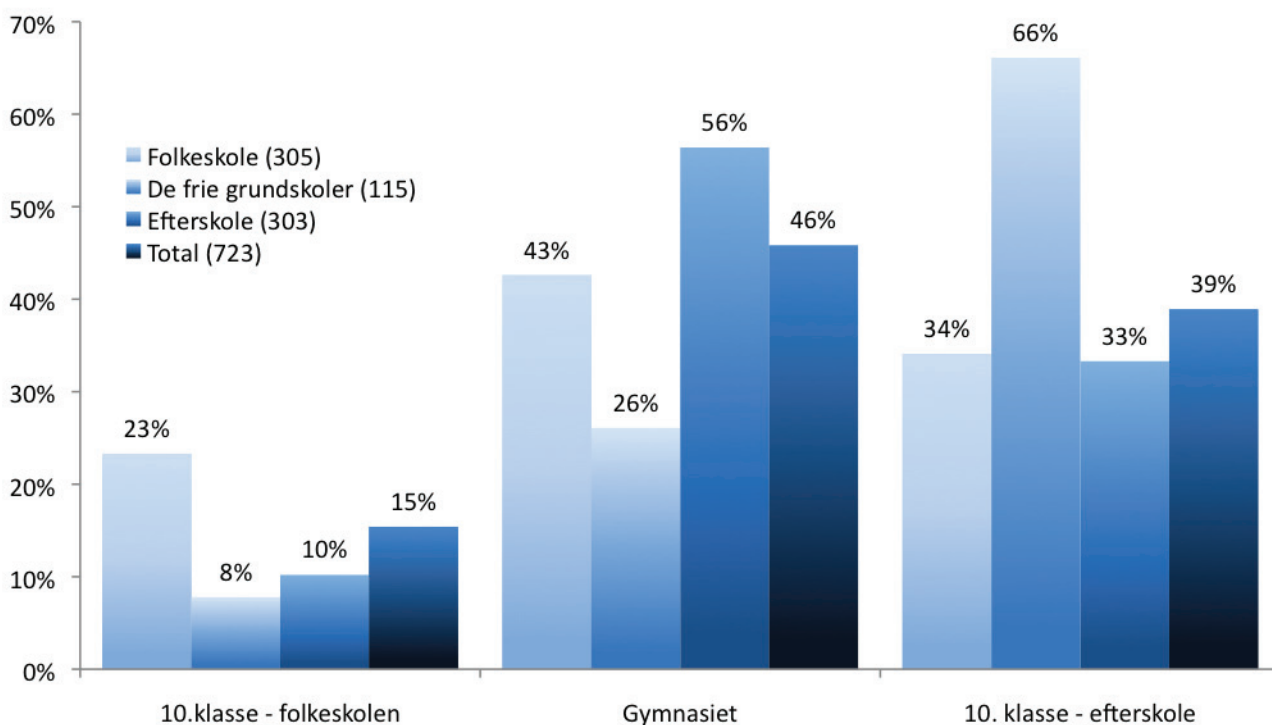
Figur 7: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der har svaret, at de enten skal arbejde, i 10. klasse eller starte på en ungdomsuddannelse efter 9. klasse, og således er afklarede omkring, hvad der skal ske efter 9. klasse.

Anm.: Forskellene er statistisk signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,001$). Der er derfor signifikant forskel på andelen af folkeskoleelever, elever fra de frie grundskoler og efterskoler, der er afklarede med, hvad de skal efter 9. klasse i grundskolen.

Af figur 8 fremgår det, at 46 % af de deltagende elever samlet set har besluttet sig for at skulle i gymnasiet efter sommerferien. Heraf forventer 56 % af de deltagende efterskoleelever, 43 % af folkeskoleeleverne og 26 % af de deltagende elever fra frie grundskoler at skulle i gymnasiet efter 9. klasse. Desuden fremgår det bl.a. af figuren, at den største andel af elever, der vil vælge 10. klasse på en efterskole, er elever fra de frie grundskoler (66 %), mens 33 % er fra efterskolerne, og 34 % er fra folkeskolerne.

Figur 8: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de skal i 10. klasse eller gymnasiet efter 9. klasse

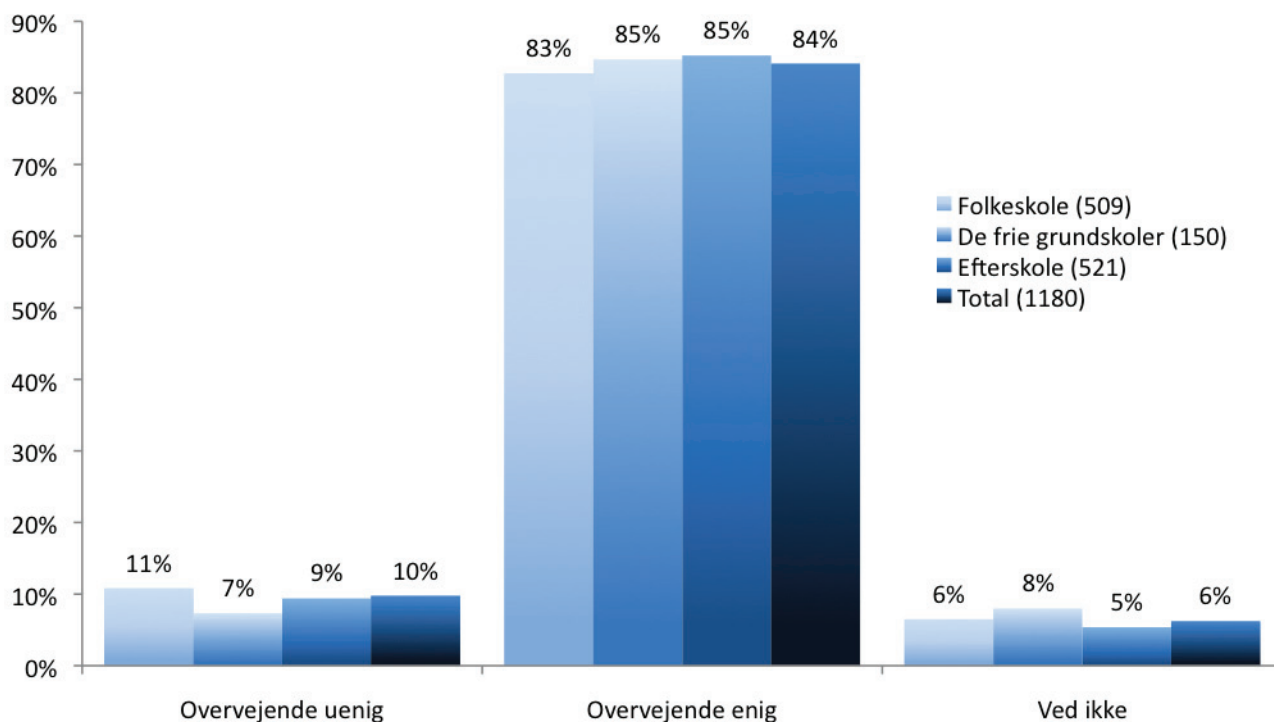

Anm.: Forskellene er statistisk signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,001$). Der er derfor signifikant forskel på andelen af folkeskoleelever, elever fra de frie grundskoler og efterskoler, der er afklarede med, hvad de skal efter 9. klasse i grundskolen.

Analyse af spørgsmål i spørgeskemaet

Hjælpsomhed

Figur 9: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at de er gode til at hjælpe hinanden i klassen

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,533$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vi er gode til at hjælpe hinanden i klassen".

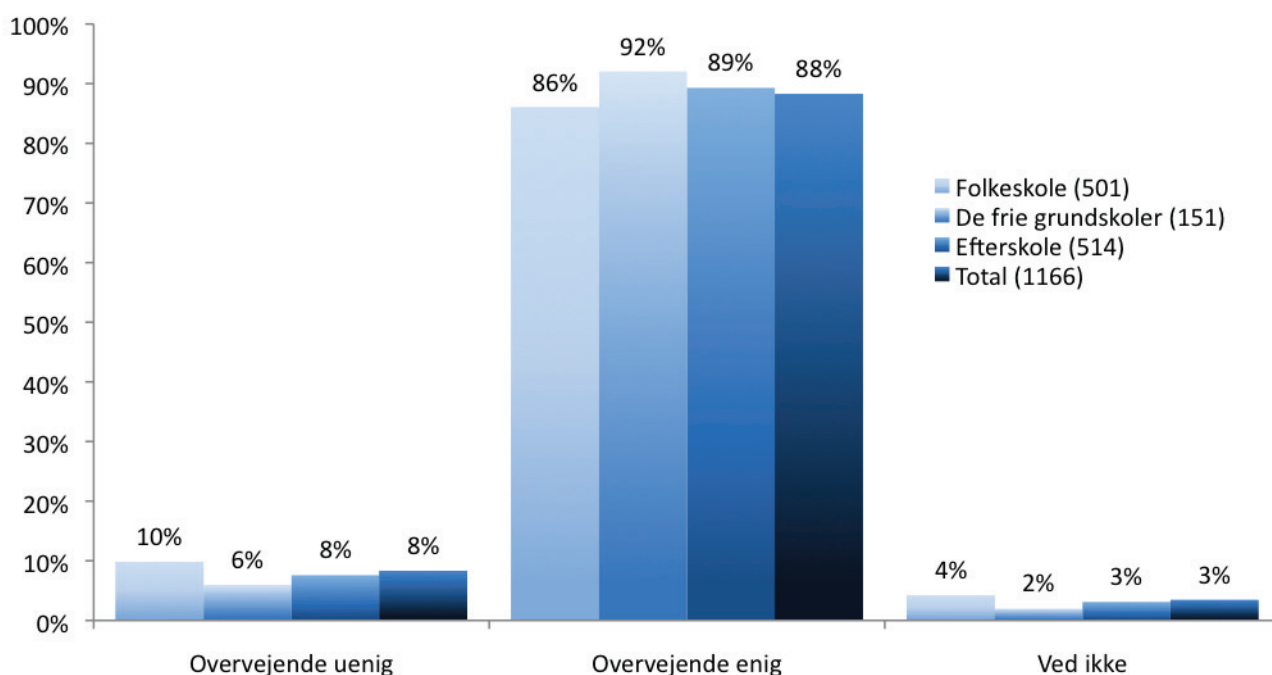
Lærerkompetencer

Dette kapitel refererer, hvordan de deltagende elever har svaret på spørgsmål om, hvordan de oplever deres læreres fagdidaktiske, relationelle og ledelsesmæssige kompetencer i fagene matematik, fysik/kemi, biologi og dansk.

Lærernes faglige niveau

Langt størstedelen af eleverne oplever, at deres lærere har et højt fagligt niveau. Af figur 10 fremgår det, at 88 % af de deltagende elever er overvejende enige i, at deres lærer har et højt niveau i faget matematik.

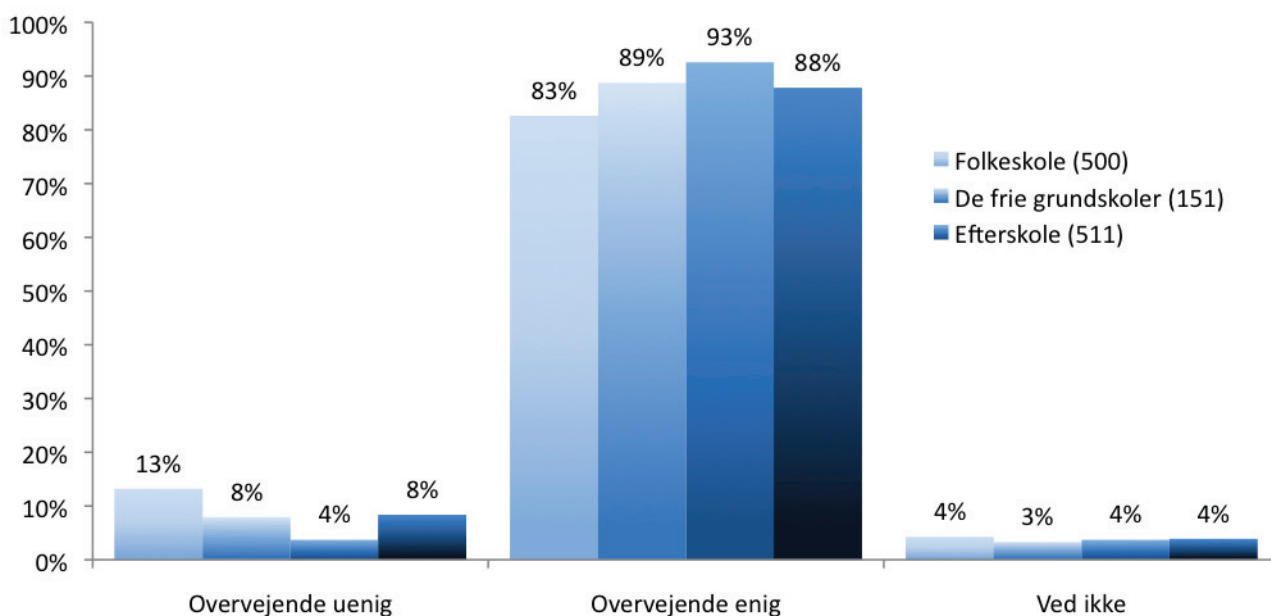
Figur 10: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere har et højt niveau i matematik

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,084$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere har et højt niveau i matematik".

Når det gælder fysik/kemi, er der tilsyneladende en statistisk signifikant forskel på andelen af elever, der er overvejende enige, når man ser på tværs af skoletyper: 83 % af de deltagende elever fra folkeskolen og 89 % af de deltagende elever fra de frie grundskoler erklærer sig overvejende enige, mens hele 93 % af eleverne fra efterskolerne siger, at de er overvejende enige i udsagnet om, at de oplever, at deres fysik/kemi-lærere har et højt fagligt niveau. Den gennemsnitlige enighedsgrad er 88 %, det vil sige samme procentandel som i faget matematik.

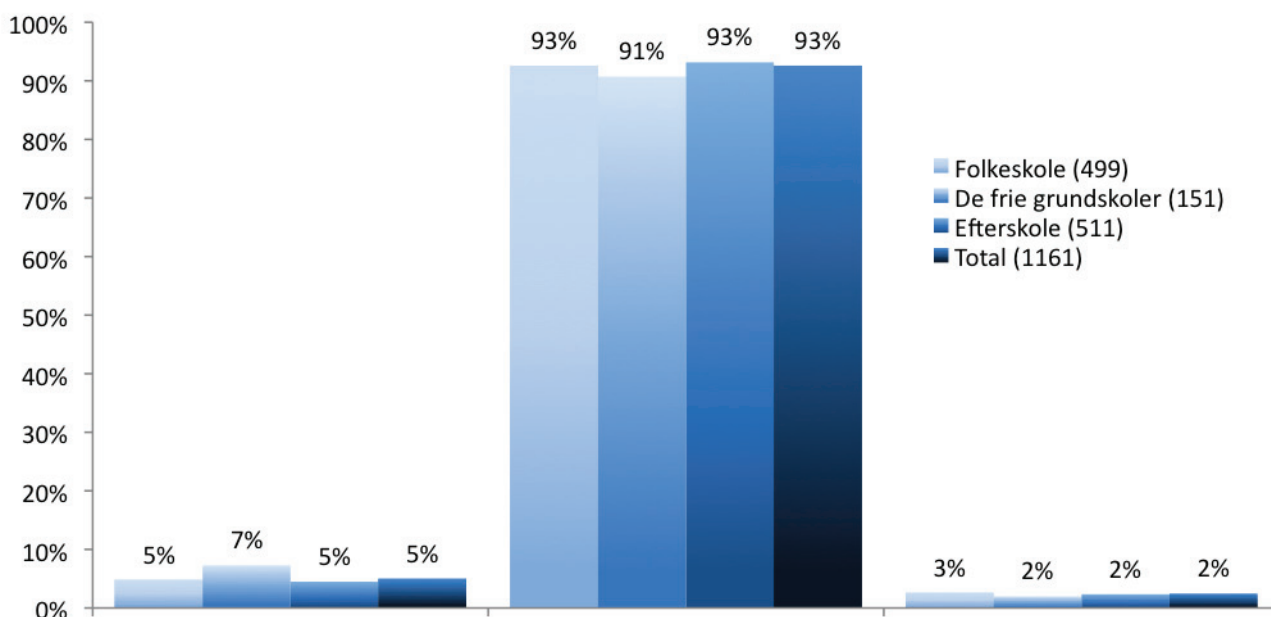
Figur 11: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere har et højt fagligt niveau i fysik/kemi

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p < 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere har et højt niveau i fysik/kemi".

For faget dansk er totalandelen en anelse højere: 93 % af de deltagende elever angiver, at de er overvejende enige i udsagnet om, at de oplever, at deres lærere i dansk har et højt fagligt niveau.

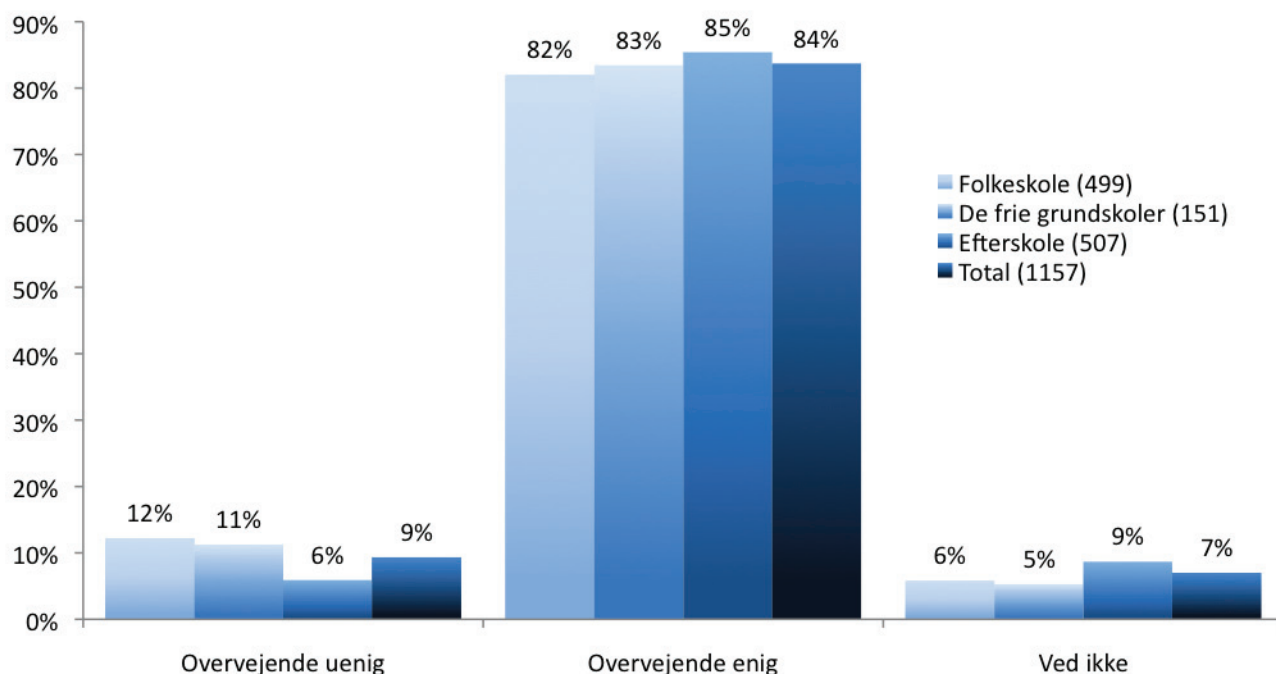
Figur 12: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere har et højt niveau i dansk

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,594$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere har et højt niveau i dansk".

Ser vi derimod på faget biologi i figur 13, er andelen af elever, der udtrykker enighed, lavere: 84 % erklærer sig overvejende enige i, at deres lærere i biologi har et højt niveau. Heraf udgør 82 % elever fra folkeskoler, 85 % fra efterskoler, og 83 % fra frie grundskoler:

Figur 13: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at lærere har et højt niveau i biologi

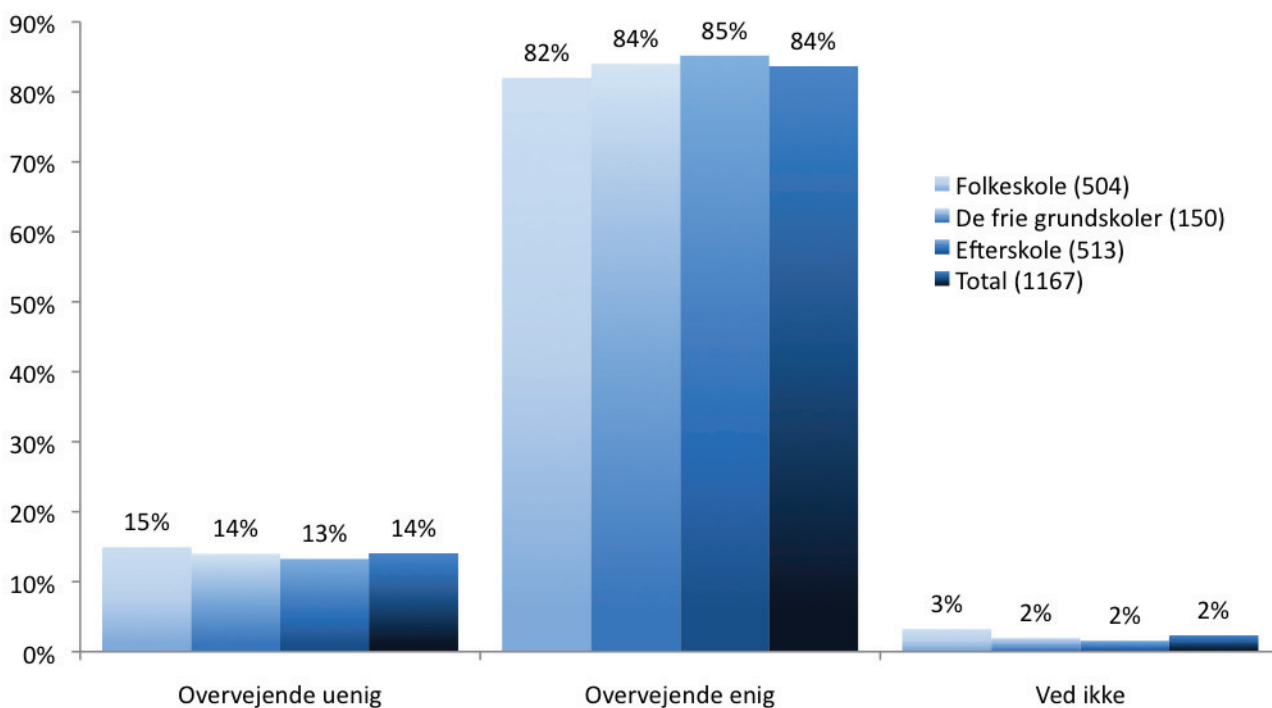
Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,334$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere har et højt niveau i biologi".

Kan lærerne lære eleverne noget?

I pilotundersøgelsen udtrykte flere elever, at deres lærere vidste meget og var gode til at lære dem noget. Det vil sige, at eleverne gav udtryk for, at deres lærere var fagligt kompetente og tilmed også var gode til at lære fra sig. Men der var også eksempler på, at det modsatte var tilfældet. Derfor har det været interessant at undersøge, hvor udbredt denne oplevelse er blandt elever i 9. klasse.

Af figur 14 fremgår det, at 84 % af eleverne er overvejende enige i udsagnet om, at deres lærere er gode til at lære dem noget i matematik

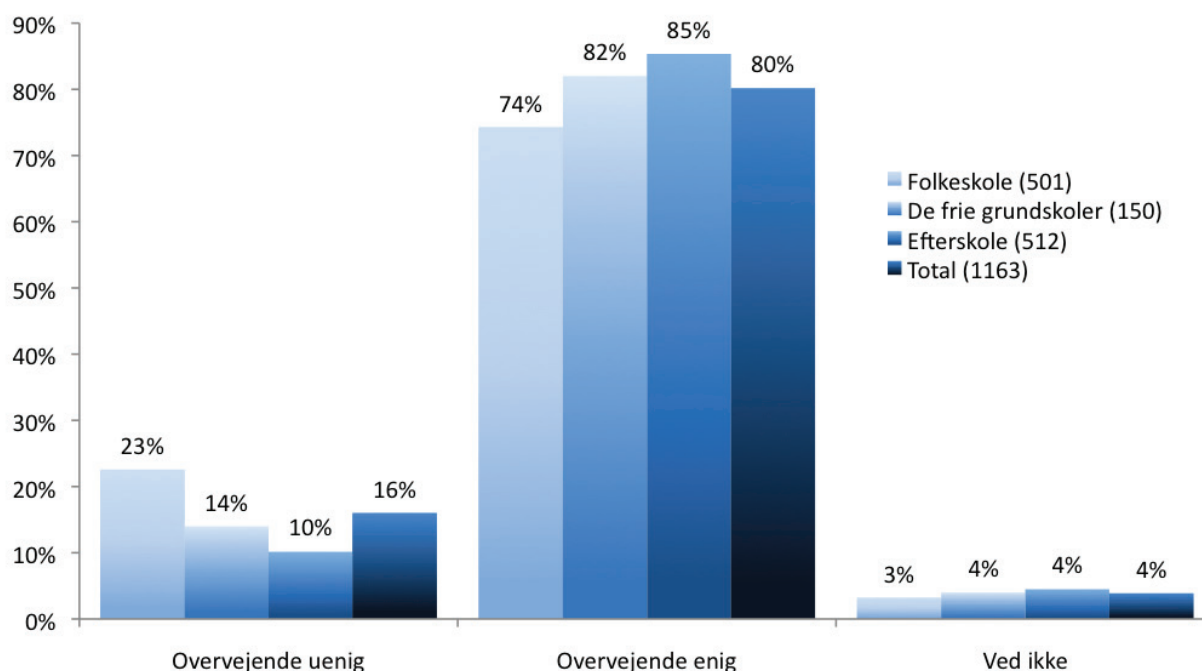
Figur 14: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at lære dem noget i matematik

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,376$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at lære os noget i matematik".

Figur 15 beskriver, at enighedsgraden derimod falder generelt en smule for fysik/kemi: 80 % af eleverne svarer samlet set, at de synes, at deres fysik/kemi-lærere kan lære dem noget. Ser man på tværs af skoletyperne, er der dog ret stor forskel på andelen af elever, der udtrykker enighed: Der er 74 % af eleverne fra folkeskolerne, der er overvejende enige, mens andelen af noget større for elever fra de frie grundskoler (82 %) og efterskolerne (85 %).

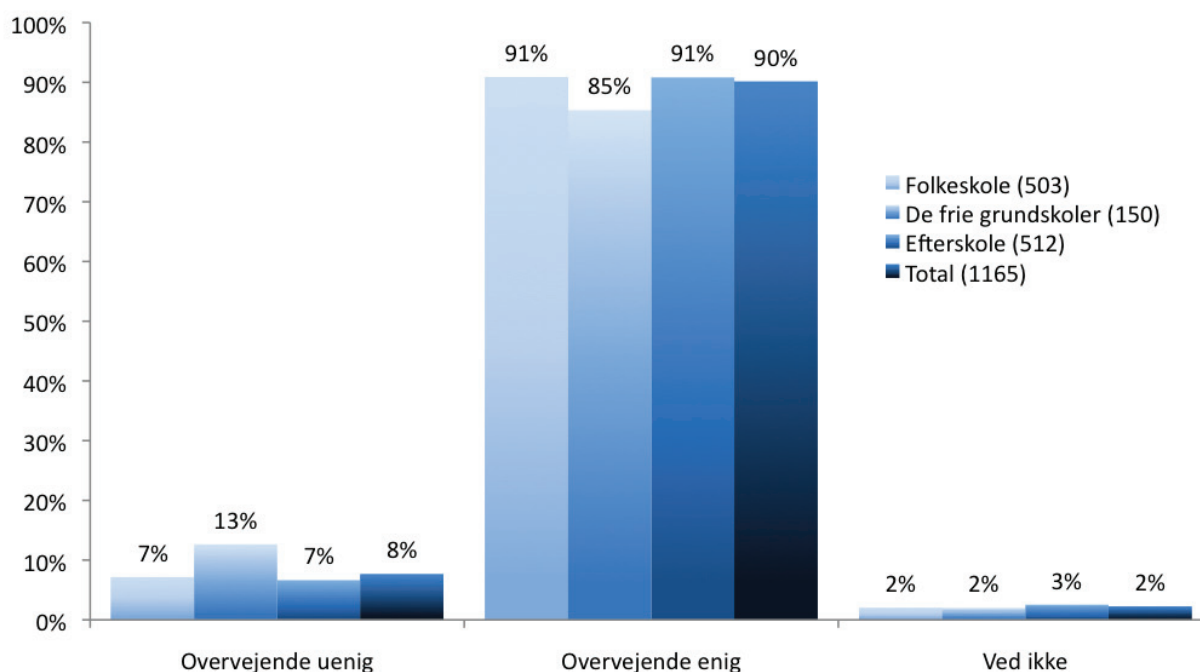
Figur 15: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at lære dem noget i fysik/kemi

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p < 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet: "Vores lærere er gode til at lære os noget i fysik/kemi".

Af figur 16 fremgår det, at den gennemsnitlige andel af elever, der vurderer, at deres lærere kan lære dem noget, er noget højere for faget dansk: 90 % erklærer sig overvejende enige.

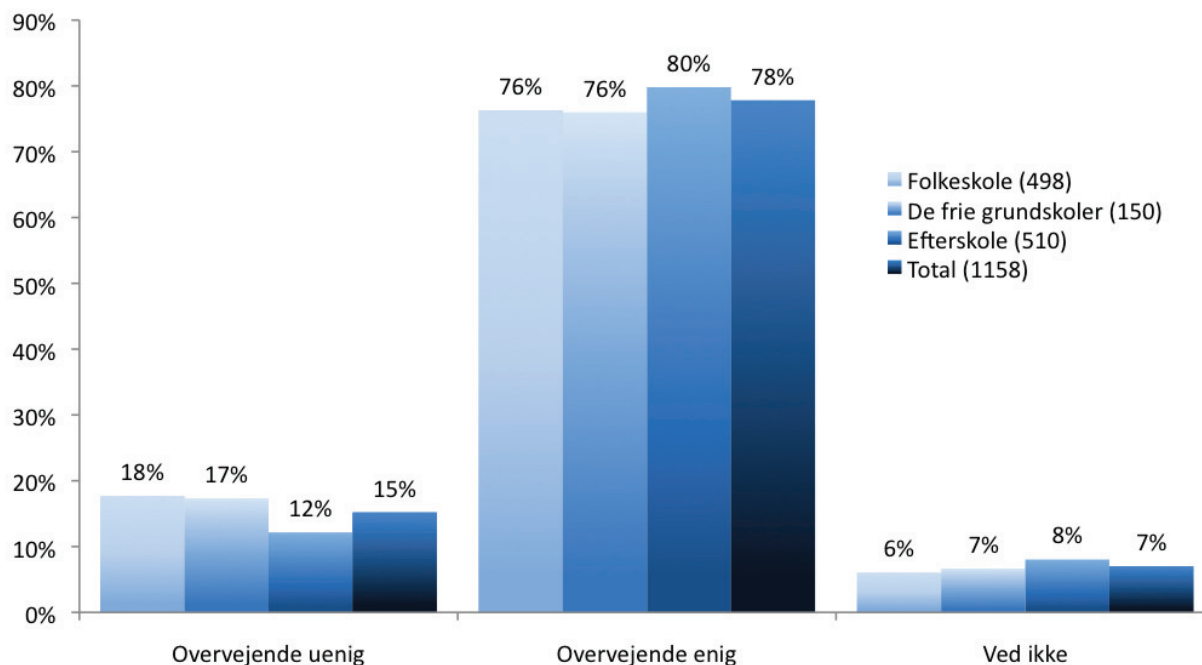
Figur 16: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at lære dem noget i dansk

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,167$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at lære os noget i dansk".

Det ser lidt værre ud i faget biologi. Her angiver 78 % af eleverne, at de er overvejende enige i, at deres lærere kan lære dem noget.

Figur 17: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at lære dem noget i dansk

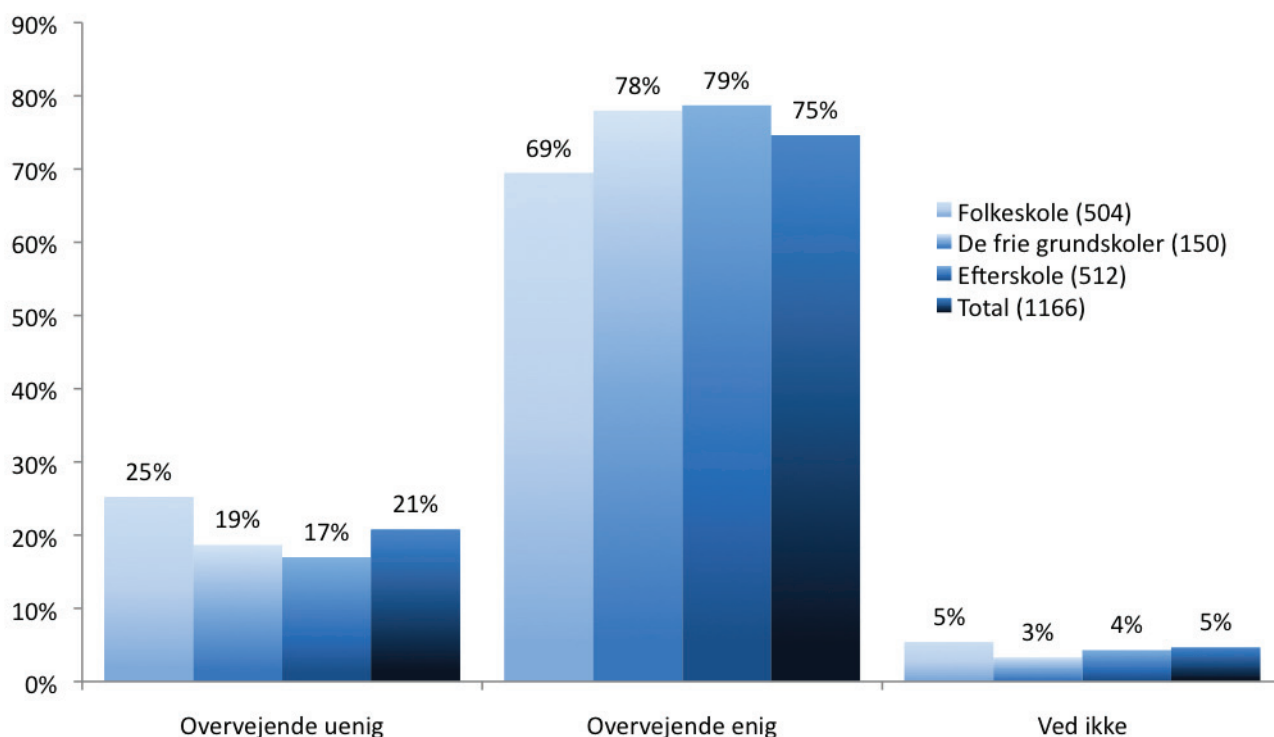
Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,181$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at lære os noget i biologi".

Undervisningsformer

I undersøgelsen er eleverne også blevet spurgt om, hvorvidt deres lærere er gode til at anvende forskellige undervisningsformer.

Figur 18 beskriver, hvor stor en andel af de deltagende elever, der oplever, at deres lærere er gode til at bruge forskellige undervisningsformer i matematik. Af tabellen kan man se, at 75 % af eleverne er overvejende enige i udsagnet. Der er dog forskel i enighedsgraden: Der er en stor andel af elever fra efterskolerne (79 %) og de frie grundskoler (78 %), der udtrykker, at de er overvejende enige, mens procentandelen er noget lavere for folkeskoleeleverne (69 %).

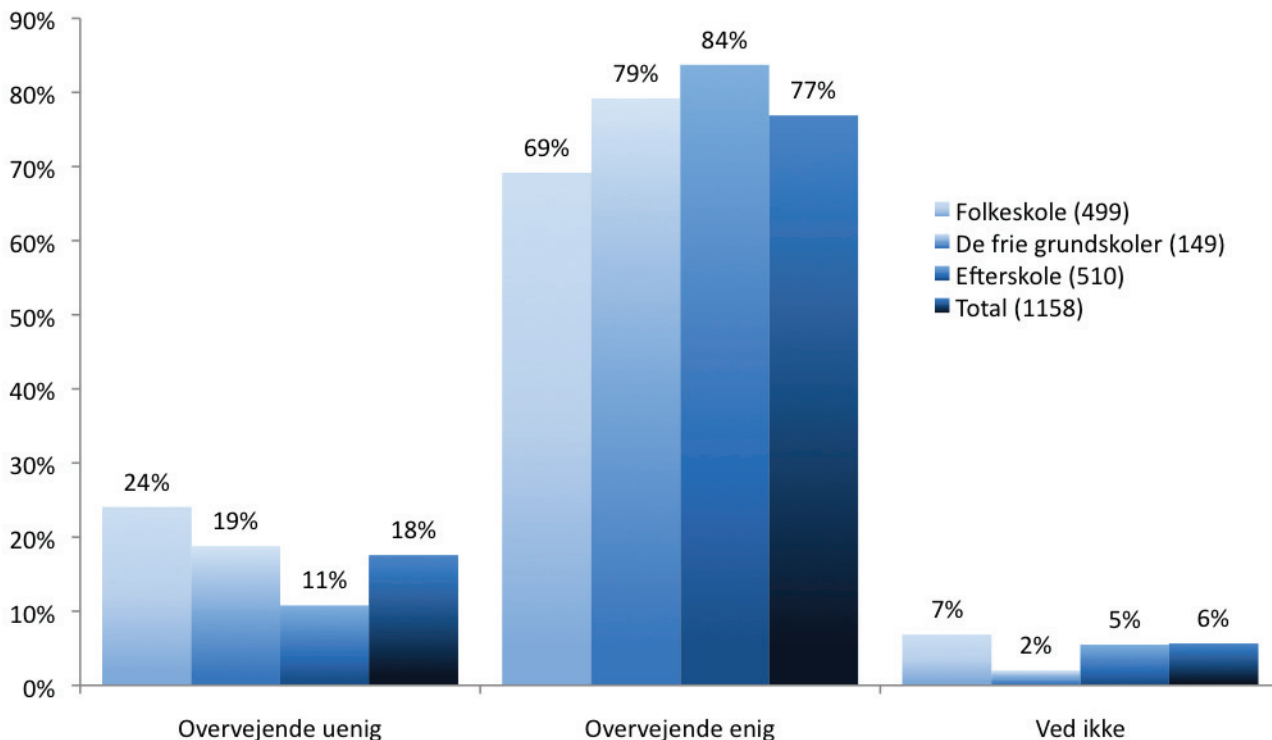
Figur 18: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at deres lærere er gode til at bruge forskellige undervisningsformer i matematik

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,002$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at bruge forskellige undervisningsformer i matematik".

Ser vi på fysik/kemi, er 75 % af eleverne overvejende enige i, at deres lærere er gode til at anvende forskellige undervisningsformer. Andelen af elever, der er overvejende enige er højest blandt efterskoleeleverne (79 %) og lavest hos folkeskoleeleverne (69 %).

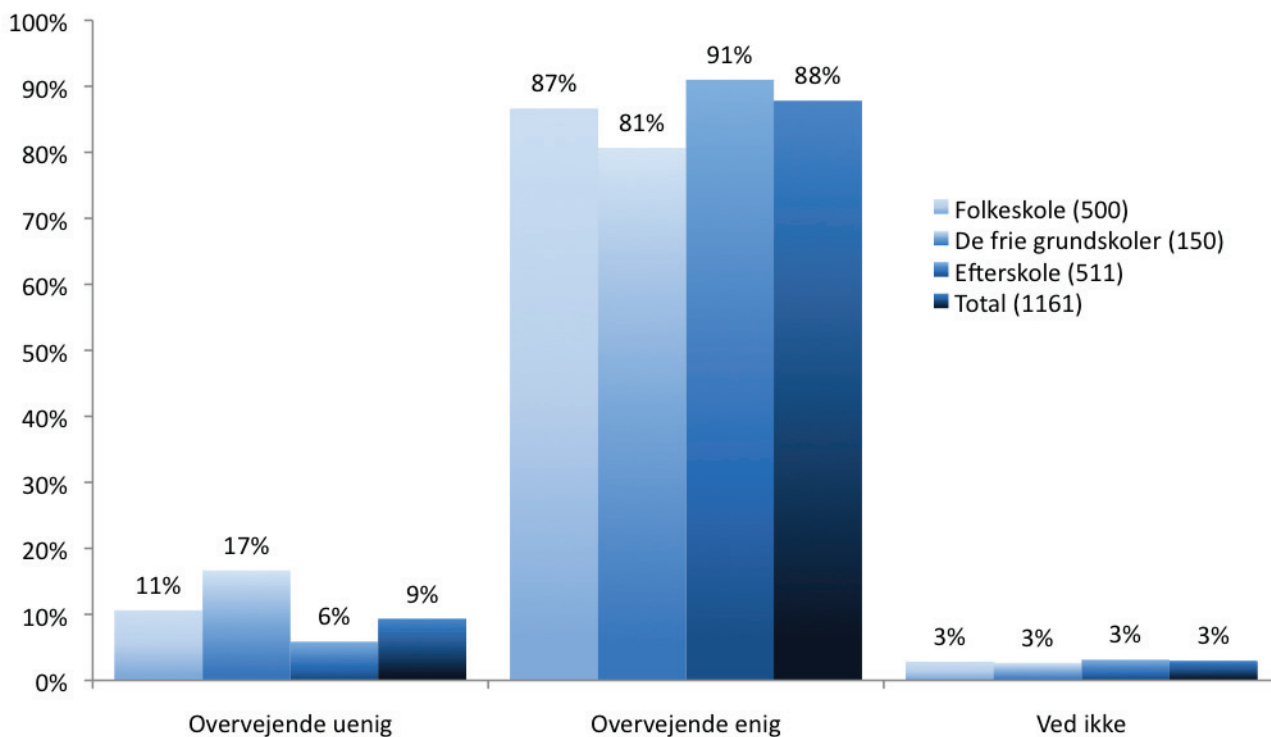
Figur 19: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at deres lærere er gode til at bruge forskellige undervisningsformer i fysik/kemi

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p < 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at bruge forskellige undervisningsformer i fysik/kemi".

Billedet ser markant anderledes ud, når det gælder dansk. Figur 20 viser, at andelen af elever, der er overvejende enige, er 88 %. Den største andel af eleverne, der angiver, at de er overvejende enige, findes hos efterskolerne (91 %) og folkeskoleeleverne (87 %), mens eleverne fra de frie skoler scorer lavest (81 %).

Figur 20: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at bruge forskellige undervisningsmetoder i dansk

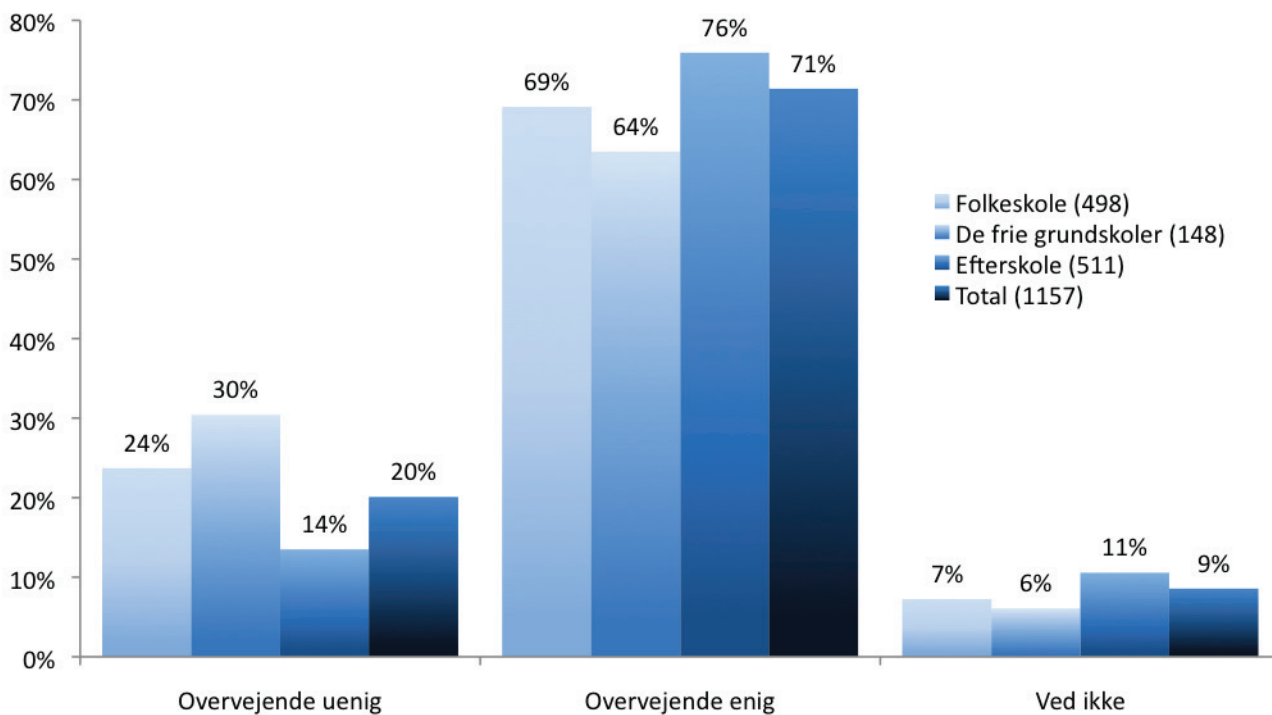

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,002$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at bruge forskellige undervisningsformer i dansk".

Af figur 21 fremgår det, at andelen af elever, der er overvejende enige i, at deres lærere er gode til at anvende forskellige undervisningsformer i biologi, spænder fra 64 % (elever fra de frie grundskoler) til 76 % (elever fra efterskoler).

Den gennemsnitlige andel af elever, der er overvejende enige, er 71 %.

Figur 21: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at bruge forskellige undervisningsmetoder i biologi

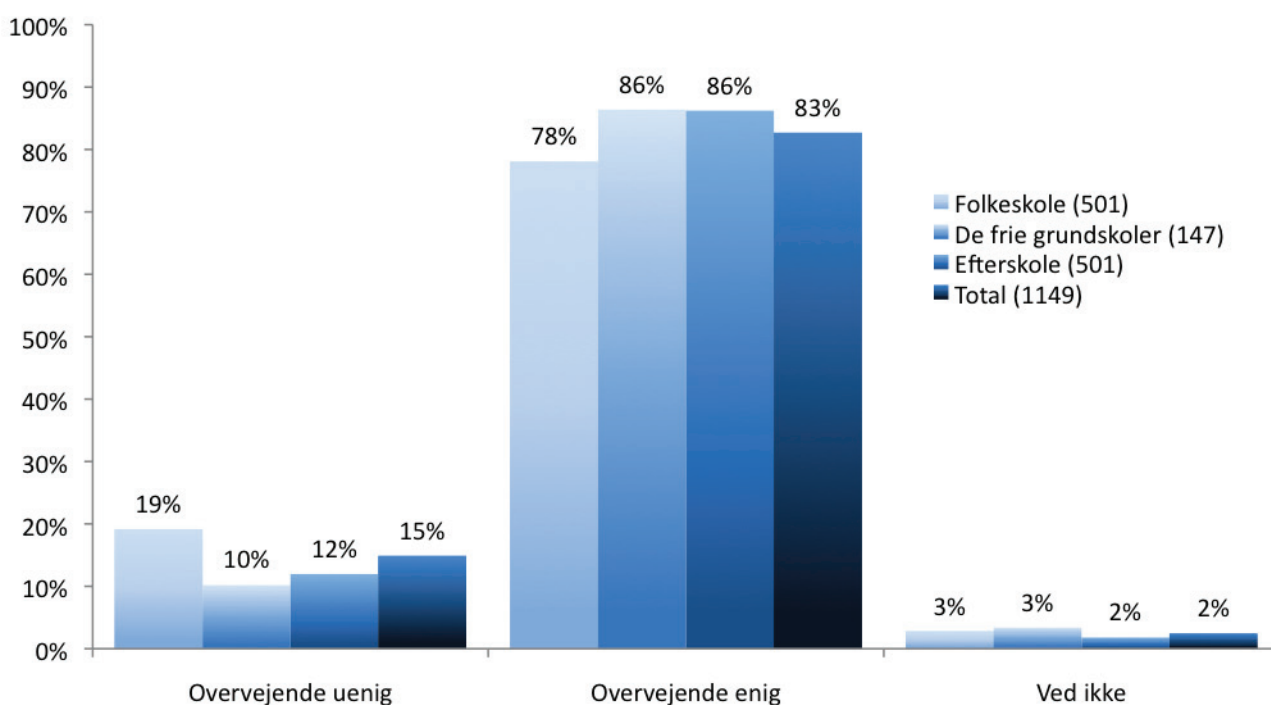
Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,004$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at bruge forskellige undervisningsformer i biologi".

Arbejdsro

Hatties (2009) metaanalyse indikerer, at en reducere af uro i klassen har positiv effekt på elevernes læringsudbytte. Ro synes at være en væsentlig forudsætning for at kunne koncentrere sig i undervisningen. Her bør der dog skelnes mellem ro og arbejdsro, idet et værkstedsfag som f.eks. fysik/kemi i sagens natur ofte kan have et højere aktivitetsniveau end f.eks. dansk. Derfor kan være mere hensigtsmæssigt at tale om, hvorvidt lærere kan skabe en nødvendig arbejdsro snarere end decideret ro.

Af figur 22 bliver det tydeligt, at mange elever (83 %) svarer, at de er overvejende enige i, at deres lærere er gode til at skabe arbejdsro i matematik. Ser man på tværs af skoletyperne, erklærer en større andel af eleverne fra friskolerne (86 %) og efterskolerne (også 86 %) sig overvejende enige end folkeskoleeleverne (78 %).

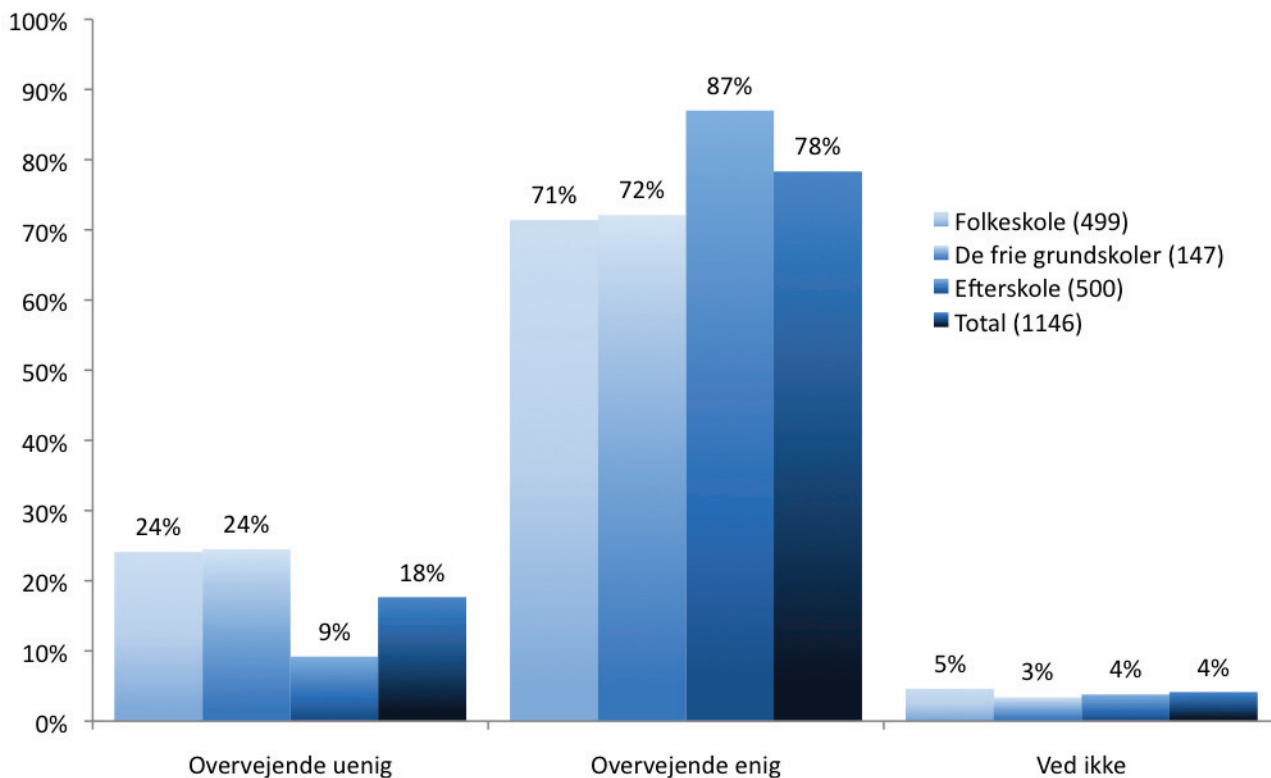
Figur 22: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at skabe arbejdsro i matematik

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at skabe arbejdsro i matematik".

For fysik/kemi er andelen noget lavere (78 %). Den største andel ses hos eleverne fra efterskolerne (87 %), mens eleverne fra frie grundskoler, og folkeskolerne ligger lidt lavere (henholdsvis 72 % og 71 %).

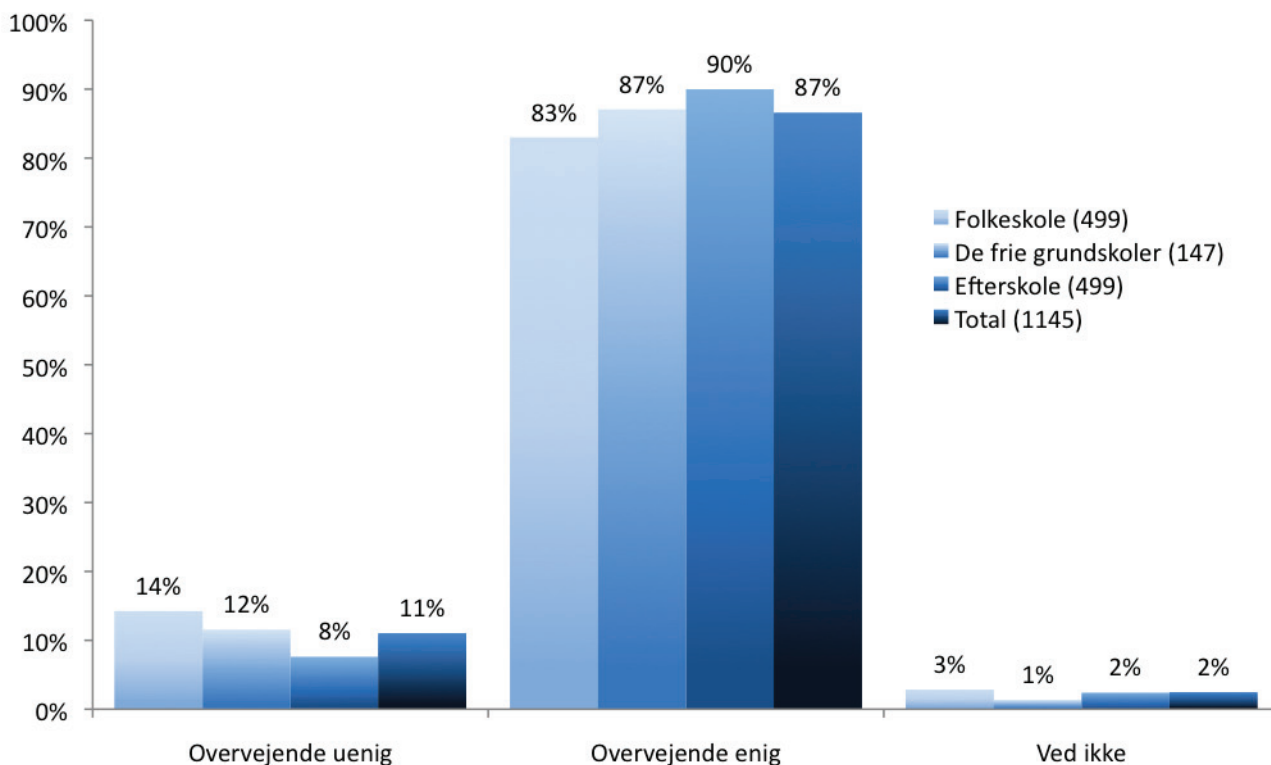
Figur 23: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at deres lærere er gode til at skabe arbejdsro i fysik/kemi

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p < 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at skabe arbejdsro i fysik/kemi".

Det ser ud til, at andelen af elever, der erklærer sig overvejende enige, er noget højere i forhold til dansk. 87 % af eleverne svarer, at de er overvejende enige i, at deres lærere er gode til at skabe arbejdsro, jf. figur 24. Den største andel ses hos efterskoleeleverne (90 %) og eleverne på de frie grundskoler (87 %). Den laveste andel ses hos eleverne i folkeskolerne (83 %).

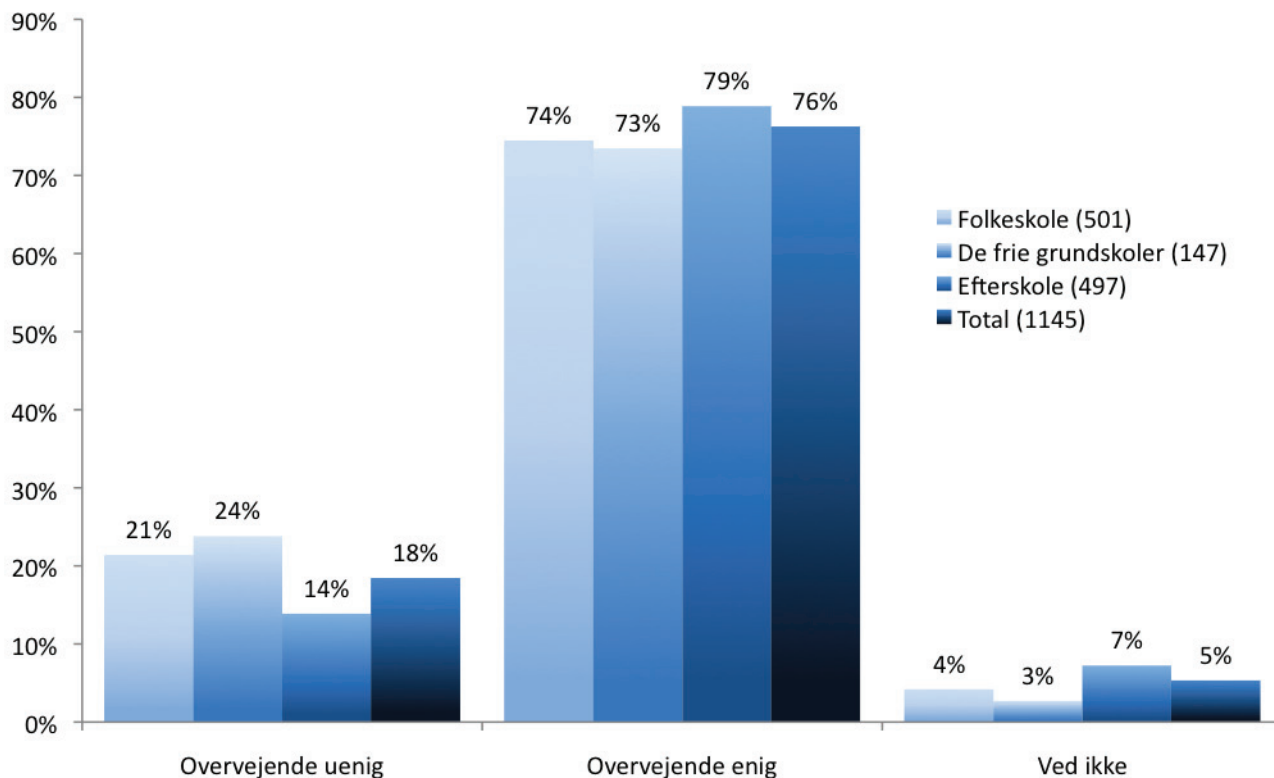
Figur 24: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at skabe arbejdsro i dansk

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,005$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at skabe arbejdsro i dansk".

Af figur 25 fremgår det, at andelen af elever, der erklærer sig overvejende enige i, at lærerne er gode til at skabe arbejdsro, hos folkeskolerne er 74 %, de frie grundskoler 73 % og efterskolerne 79 % i biologi. Den gennemsnitlige andel af elever, der er overvejende enige, er 76 %.

Figur 25: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at skabe arbejdsro i biologi

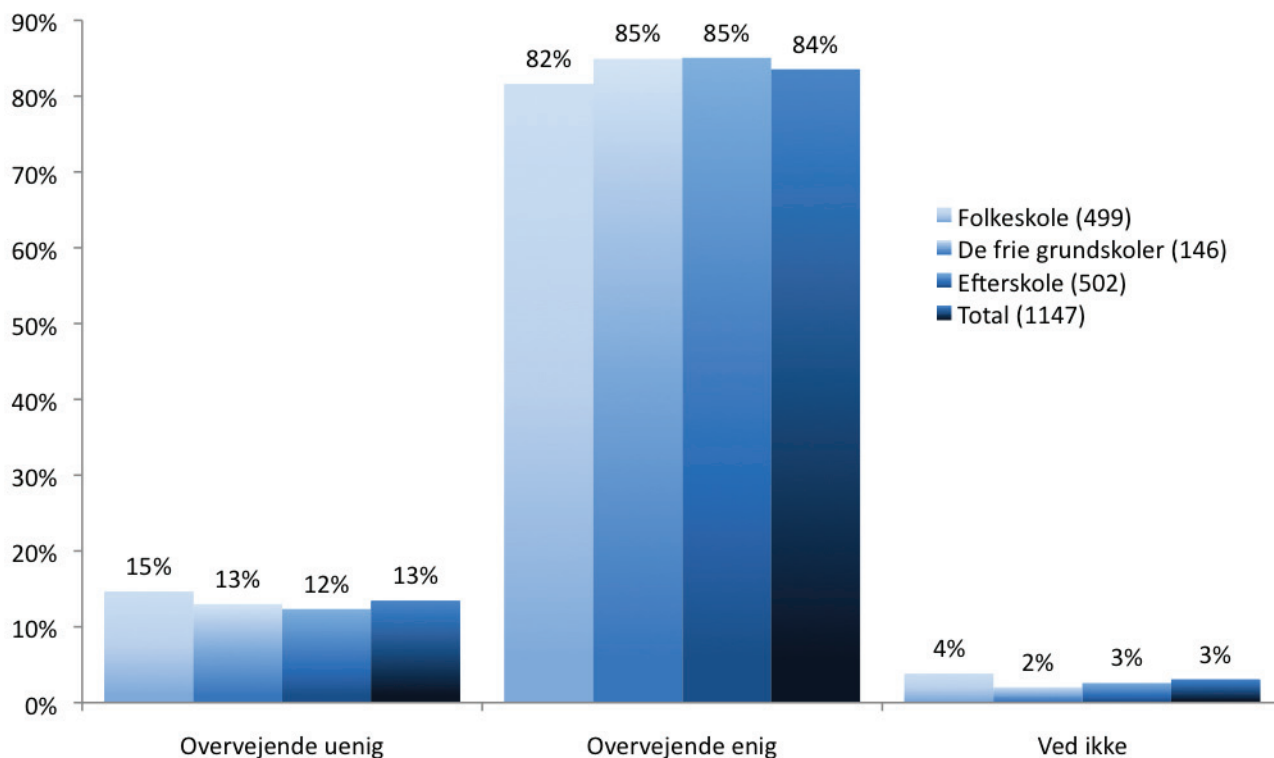

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,182$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at skabe arbejdsro i biologi".

Undervisning, der starter til tiden

En undersøgelse (Egelund & Tetler, 2009) viser, at der i gennemsnit går knap 6 minutter, fra klokken har ringet til time, til læreren påbegynder undervisningen. Derfor kan det også være relevant, at denne undersøgelse medtager tidsparameteren. Og resultaterne viser, at andelen af elever, der svarer, at de er overvejende enige i, at deres undervisning starter til tiden i matematik, samlet set er 84 %.

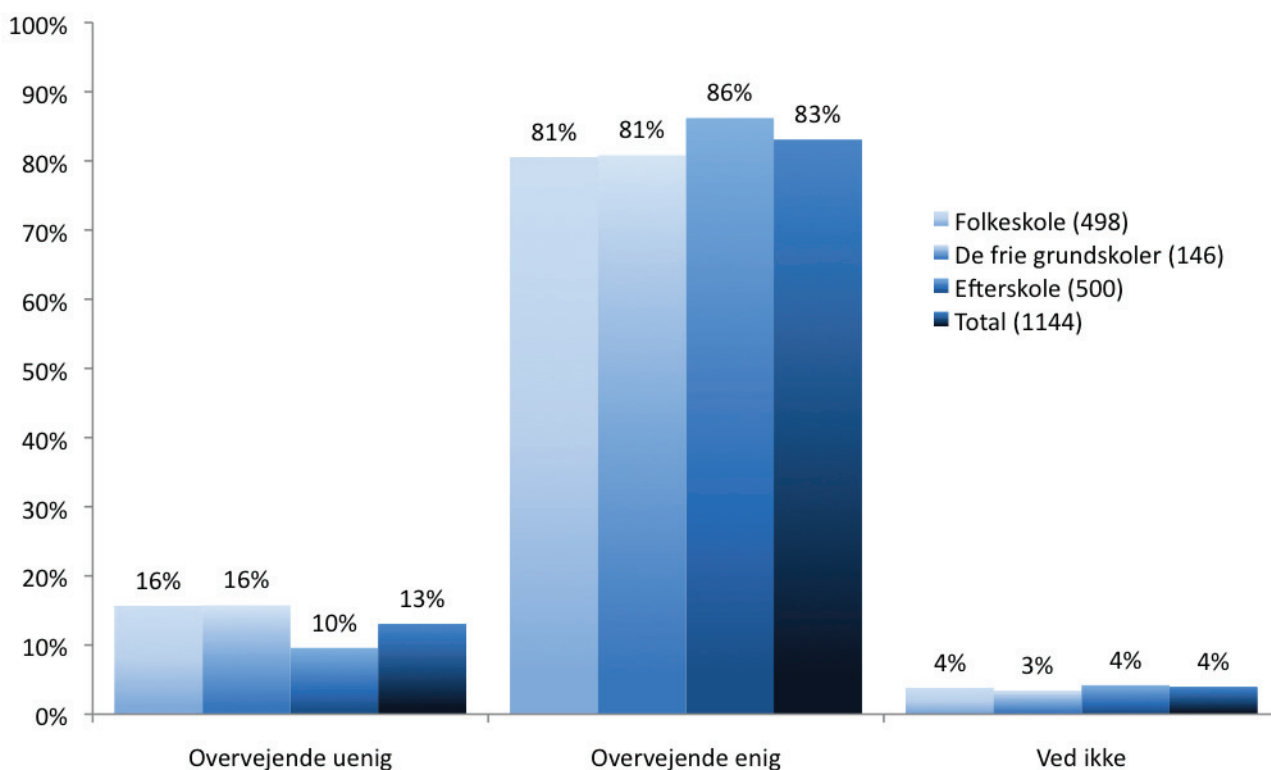
Figur 26: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere starter undervisningen til tiden i matematik

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,292$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere starter undervisningen til tiden i matematik".

I fysik/kemi er andelen af eleverne, der angiver, at de er overvejende enige, 83 %, jf. figur 27.

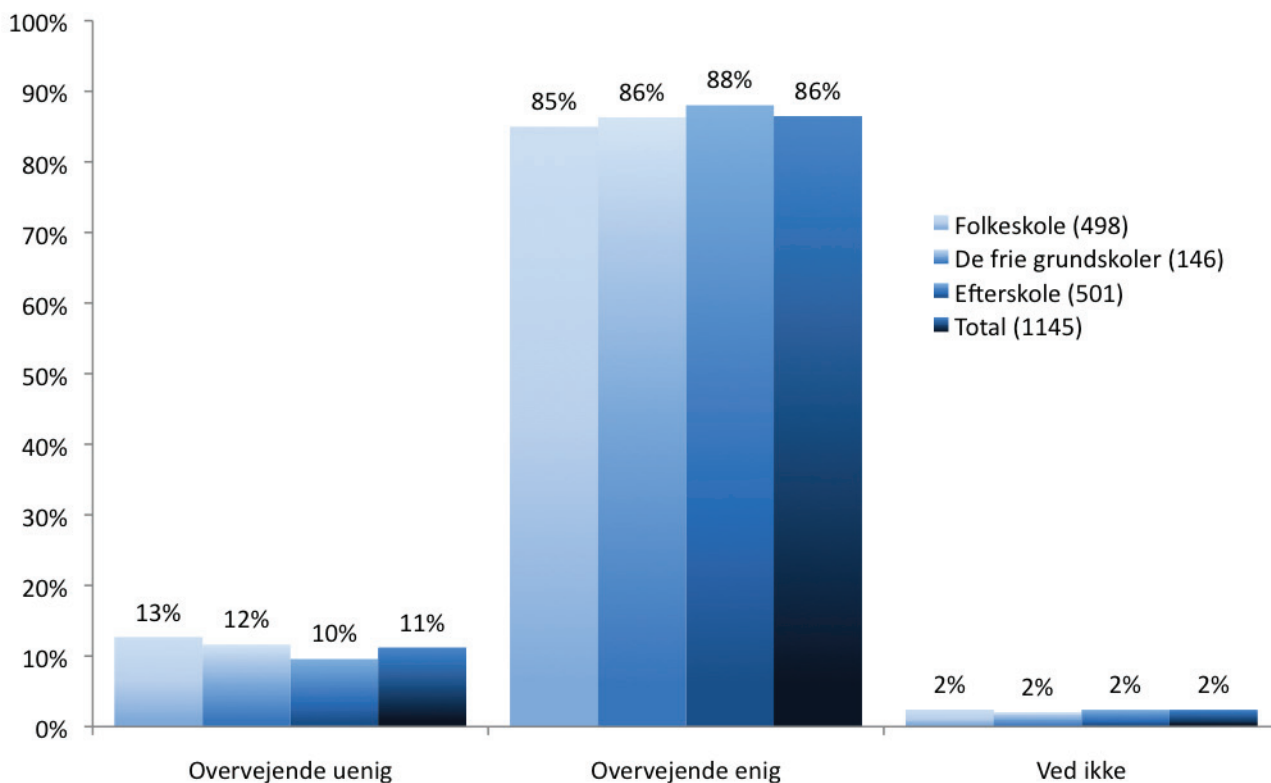
Figur 27: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere starter undervisningen til tiden i fysik/kemi

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,043$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere starter undervisningen til tiden i fysik/kemi".

I forhold til dansk er andelen af elever, der svarer, at de er overvejende enige i, at deres lærere er gode til at starte undervisningen til tiden, på 86 %. Det vil sige en anelse højere end i fysik/kemi og matematik.

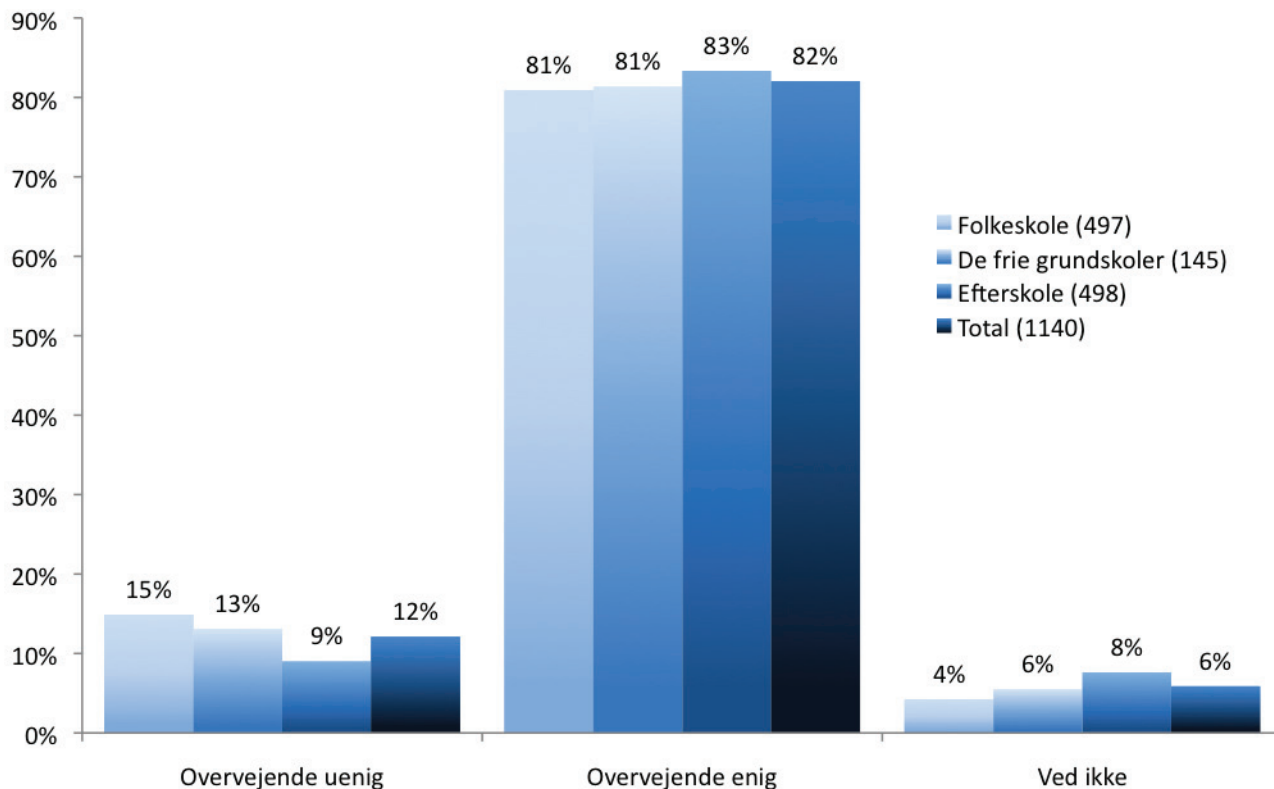
Figur 28: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere starter undervisningen til tiden i dansk

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,362$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere starter undervisningen til tiden i dansk".

Ses der på biologi, er den gennemsnitlige andel af elever, der er overvejende enige i udsagnet, 82%. Andelen af elever, der er overvejende enige, er lavest for folkeskoler og frie grundskoler (81 %) og størst hos efterskoleeleverne (83 %).

Figur 29: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at deres lærere starter undervisningen til tiden i biologi

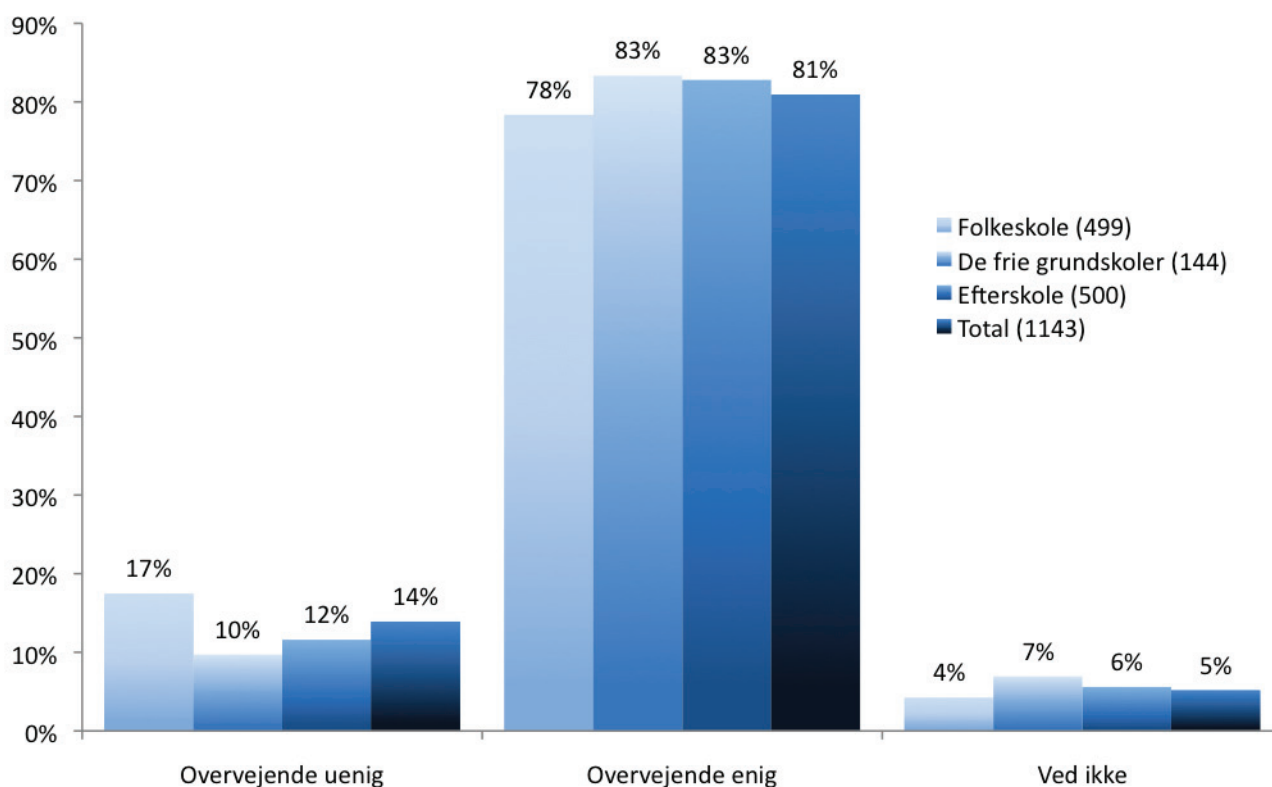
Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,590$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere starter undervisningen til tiden i biologi".

Opfølgning

I Nordenbos rapport om lærerkompetencer (2008) beskrives lærerens lederkompetence blandt andet som kompetencen til at følge op på elevernes læringsudbytte. I denne undersøgelse spørges eleverne om, hvor gode deres lærere er til at følge op på det, de har lært i fagene matematik, fysik/kemi, dansk og biologi.

I figur 30 bemærkes det, at den gennemsnitlige andel af elever, der svarer, at de er overvejende enige, er 81 %. Den største andel ses hos eleverne fra de frie grundskoler og efterskoler, den laveste hos folkeskoleeleverne.

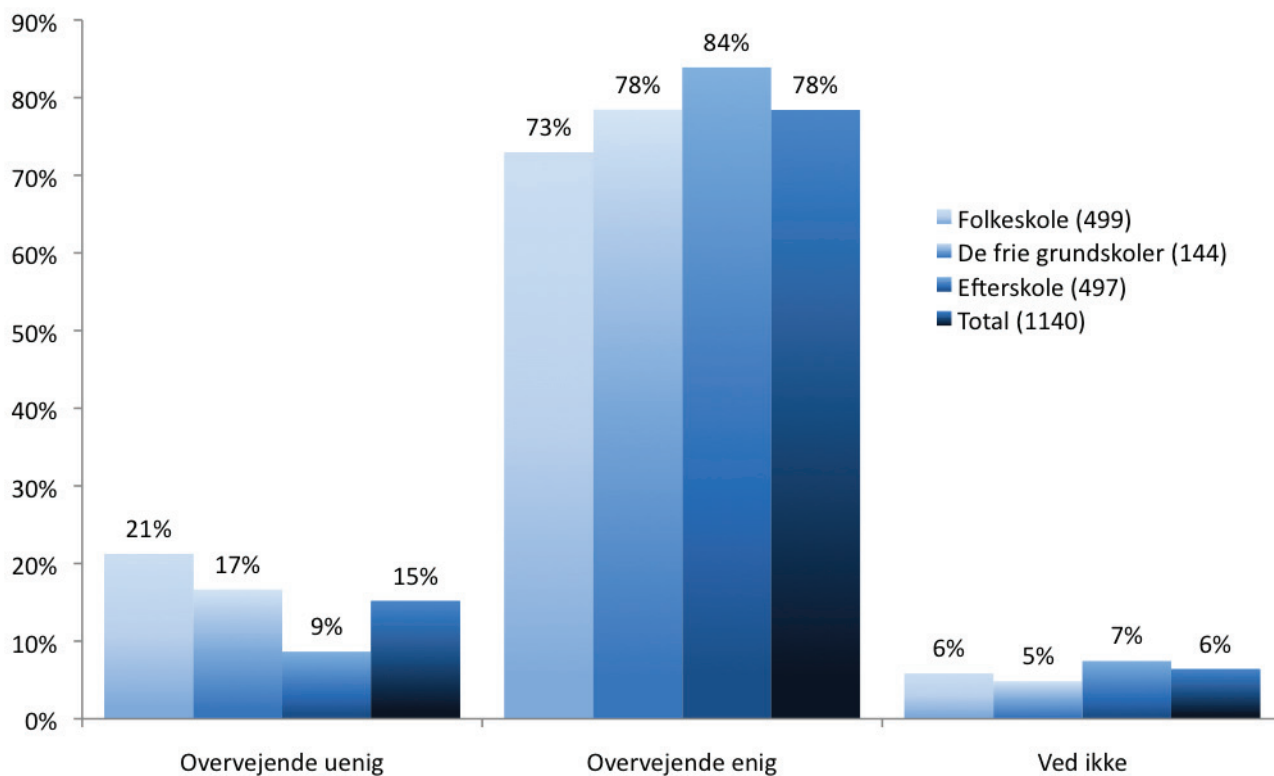
Figur 30: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at følge op på det, de har lært, i matematik

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,149$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at følge op på det, vi har lært, i matematik".

Billedet synes lidt mere broget i fysik/kemi, hvor den gennemsnitlige andel af elever, der svarer overvejende enige i udsagnet, er 78 %. Den største andel er hos efterskoleeleverne (84 %). 78 % af eleverne fra de frie grundskoler og 73 % af eleverne fra folkeskolerne erklærer sig overvejende enige.

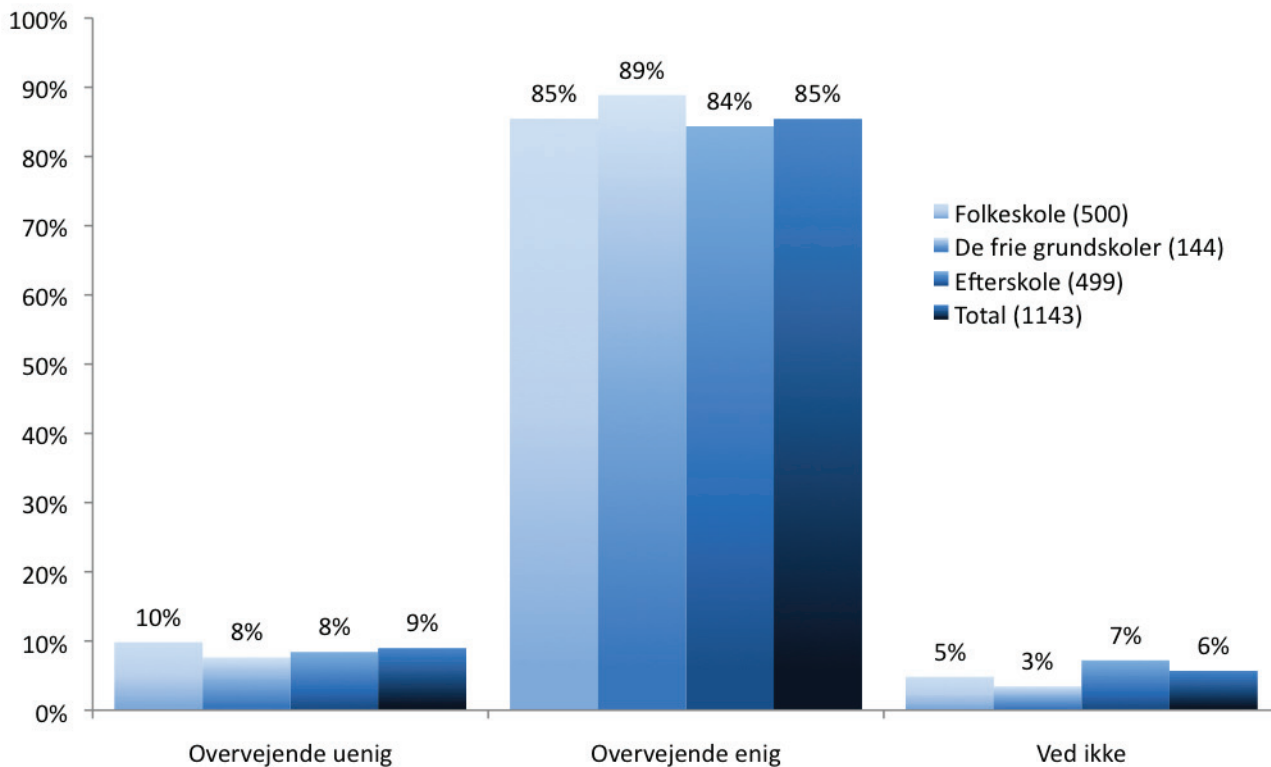
Figur 31: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at følge op på det, de har lært, i fysik/kemi

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p < 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at følge op på det, vi har lært, i fysik/kemi".

I dansk er den gennemsnitlige andel af elever, der er overvejende enige i udsagnet, på 85 %, jf. figur 32. Det vil sige en væsentlig højere andel end i matematik og fysik/kemi.

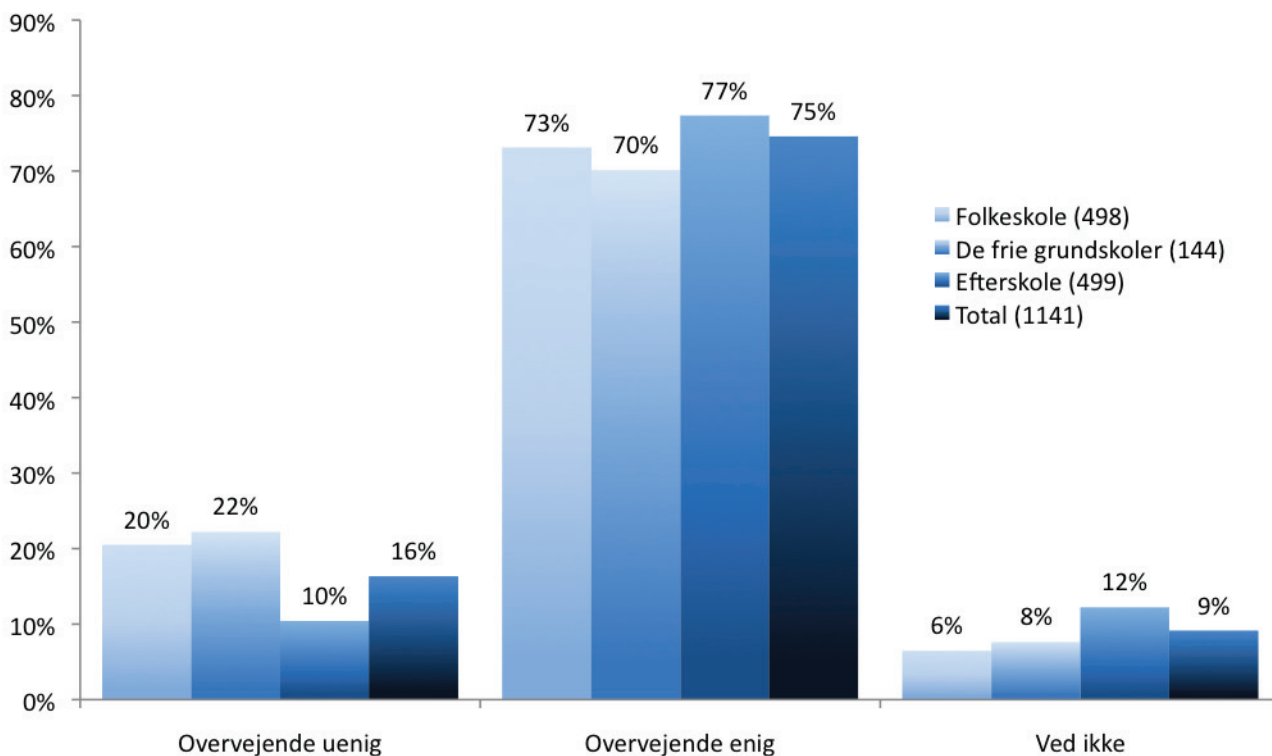
Figur 32: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er overvejende enige i, at deres lærere er gode til at følge op på det, de har lært, i dansk

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,400$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at følge op på det, vi har lært, i dansk".

I figur 33 ses, at den gennemsnitlige andel af elever, der er overvejende enige i, at deres lærere er gode til at følge op på, hvad de har lært, i faget biologi, er på 75 %, hvilket er den laveste procentandel af de fire fag. Blandt elever fra folkeskoler er andelen 73 %, fra de frie grundskoler 70 %, og fra efterskoler 77 %.

Figur 33: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at følge op på det, de har lært, i biologi

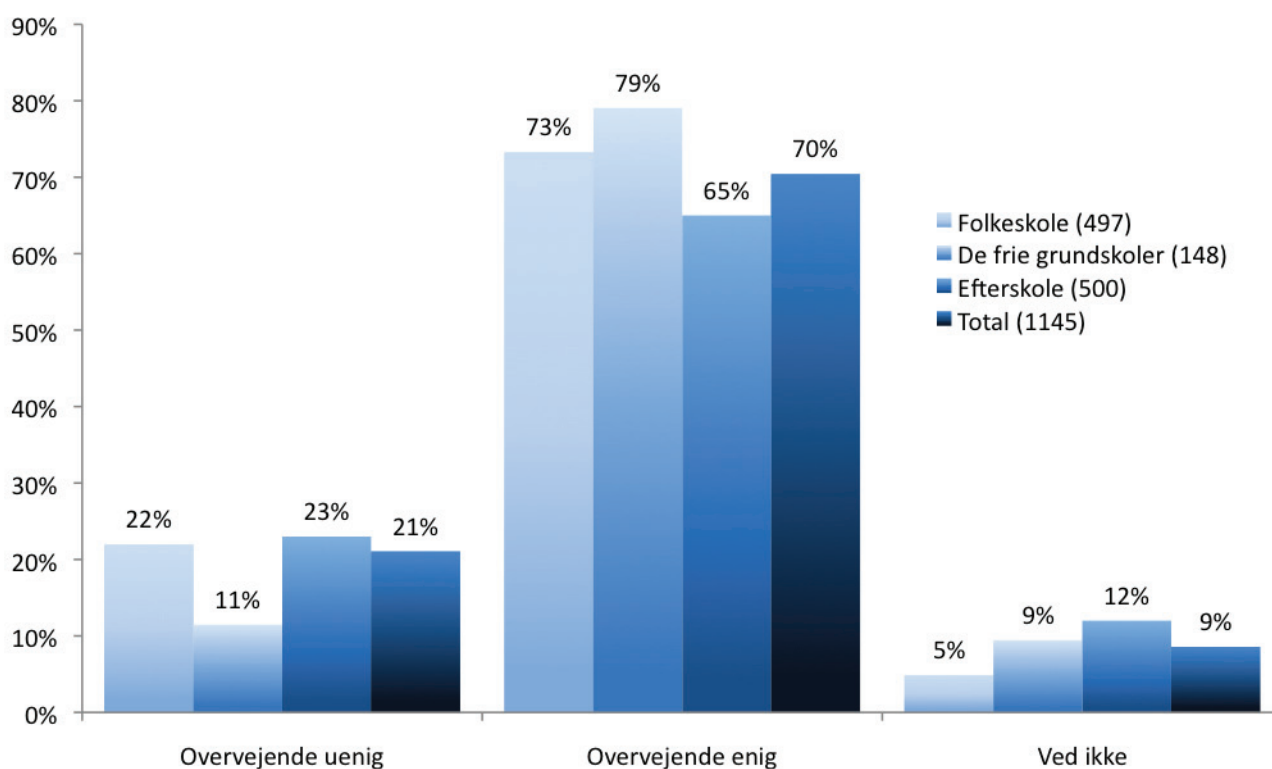
Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,128$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at følge op på det, vi har lært, i biologi".

Feedback

At få feedback på, hvordan man klarer sig, er ikke kun relevant for, at eleverne kan opnå flow (Csikszentmihalyi, 1993:178; Andersen, 2010:44), men kan antageligvis også give eleverne en fornemmelse af deres standpunkt, hvor de klarer sig godt, og hvor de har mulighed for at forbedre sig.

I figur 34 angives det, at 70 % af de deltagende elever er overvejende enige i, at deres lærere er gode til at fortælle dem, hvordan de klarer sig i matematik. Andelen af elever, der erklærer sig overvejende enige, spænder fra 65 % til 79 %. Den største andel findes hos de frie grundskoler (79 %). Herefter følger folkeskoleeleverne (73 %). Den laveste andel ses hos efterskoleeleverne (65 %).

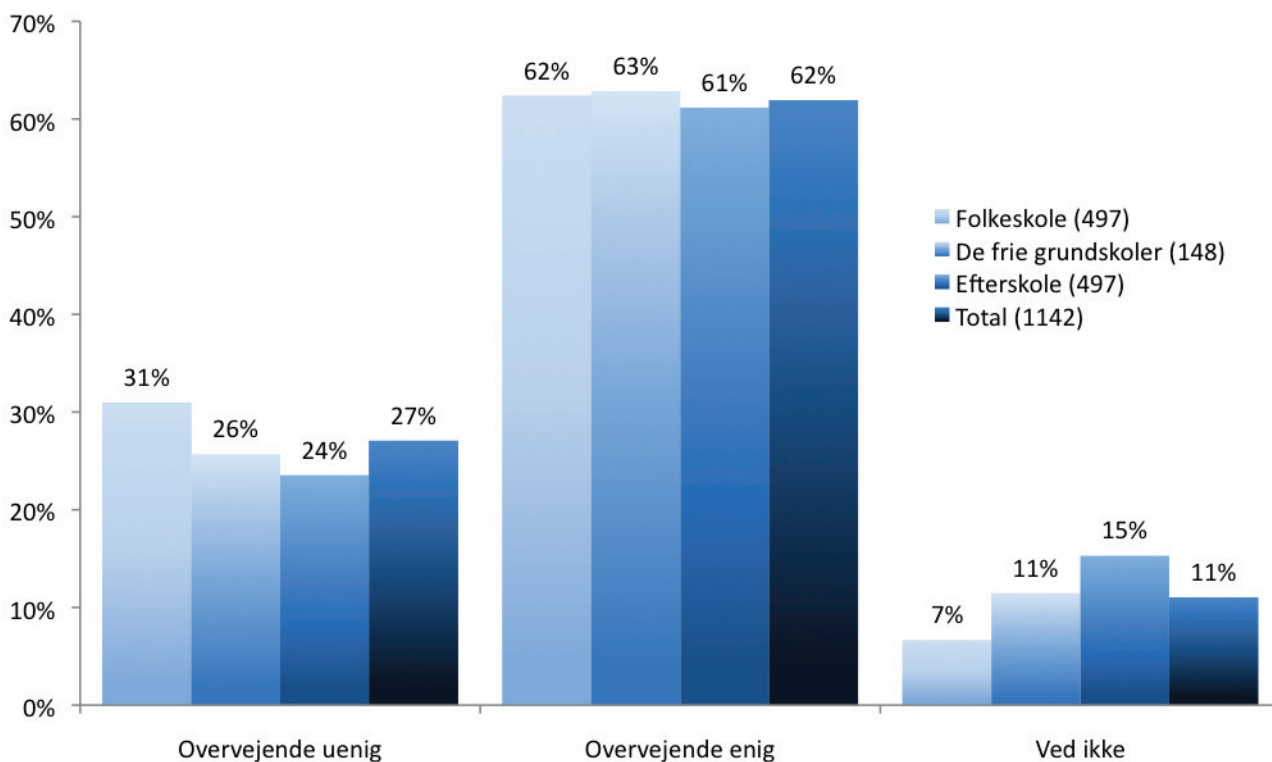
Figur 34: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at fortælle dem, hvordan de klarer sig i matematik

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at fortælle os, hvordan vi klarer os i matematik".

Andelen af elever, der angiver, at de er helt enige eller enige i udsagnet om, at deres lærere er gode til at give dem feedback, er væsentlig lavere i fysik/kemi: 62% af eleverne angiver, at de er helt enige eller enige. Der spores ikke nogen nævneværdig forskel i besvarelserne: 61 % af eleverne fra folkeskoler, 63,% af eleverne fra de frie grundskoler og 61,% af eleverne fra efterskolerne erklærer sig overvejende enige.

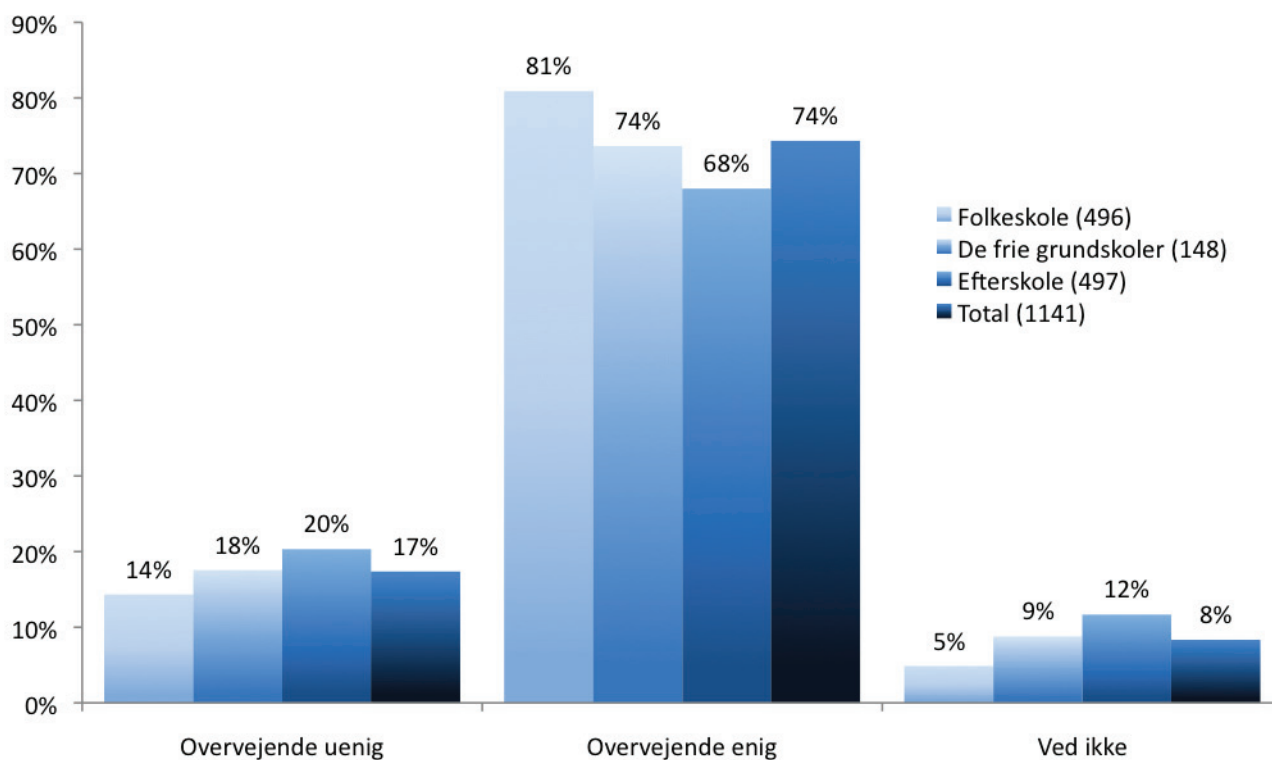
Figur 35: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at fortælle dem, hvordan de klarer sig i fysik/kemi

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,898$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at fortælle os, hvordan vi klarer os i fysik/kemi".

Der ses til gengæld en interessant tendens i forhold til danskfaget, jf. figur 36: 81 % af eleverne fra folkeskolerne, 74 % af eleverne fra de frie grundskoler og 68 % af eleverne fra efterskolerne svarer, at de er overvejende enige i udsagnet om, at deres lærere er gode til at give dem feedback i faget. Den gennemsnitlige andel af eleverne, der angiver, at de er helt enige eller enige, er 74 %.

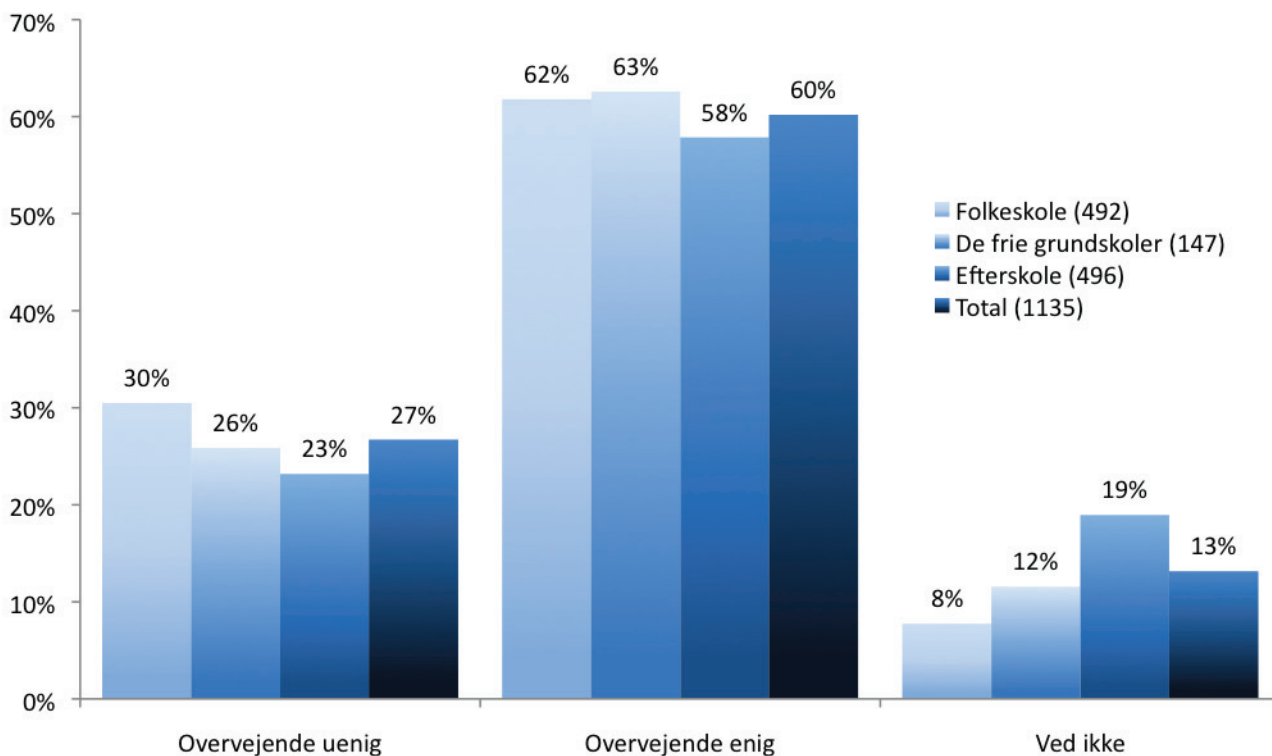
Figur 36: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at fortælle dem, hvordan de klarer sig i dansk

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p < 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at fortælle os, hvordan vi klarer os i dansk".

I forhold til faget biologi er andelen af elever, der er overvejende enige, 60 %. Den største andel ses hos eleverne fra de frie grundskoler (63 %), skarpt efterfulgt af folkeskoleeleverne (62 %). Den laveste andel ses hos efterskoleeleverne (58 %).

Figur 37: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at fortælle dem, hvordan de klarer sig i biologi

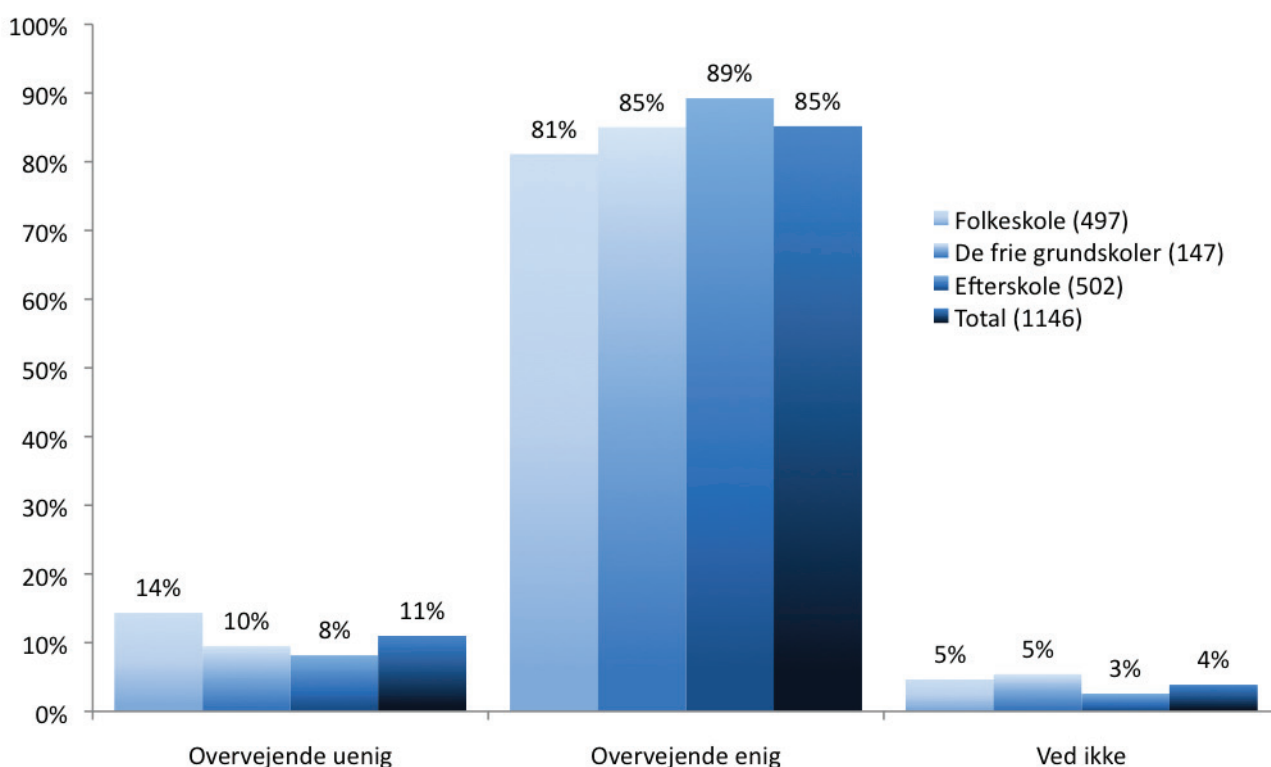
Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,368$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at fortælle os, hvordan vi klarer os i biologi".

Klassen – et rart sted at være?

Loven om elevers undervisningsmiljøvurdering blev vedtaget i 2001. Af loven fremgår det, at alle elever har ret til et godt undervisningsmiljø med henblik på at fremme elevernes muligheder for læring og udvikling. Dansk Center for Undervisningsmiljø er blevet oprettet som en statslig institution, der skal medvirke til gode undervisningsmiljøer i Danmark, og tilbyder løbende undersøgelser af skolernes undervisningsmiljø. Som et supplement til disse beskæftiger denne undersøgelse sig med spørgsmål om, i hvilken grad elever oplever, at læreren gør klassen til et rart sted at være.

I undersøgelsen svarer 81 % af eleverne fra folkeskolen, at de er overvejende enige i, at deres lærere er gode til at gøre klassen til et rart sted af være. 85 % af eleverne fra de frie grundskoler og 89 % af efterskoleeleverne erklærer sig overvejende enige i udsagnet.

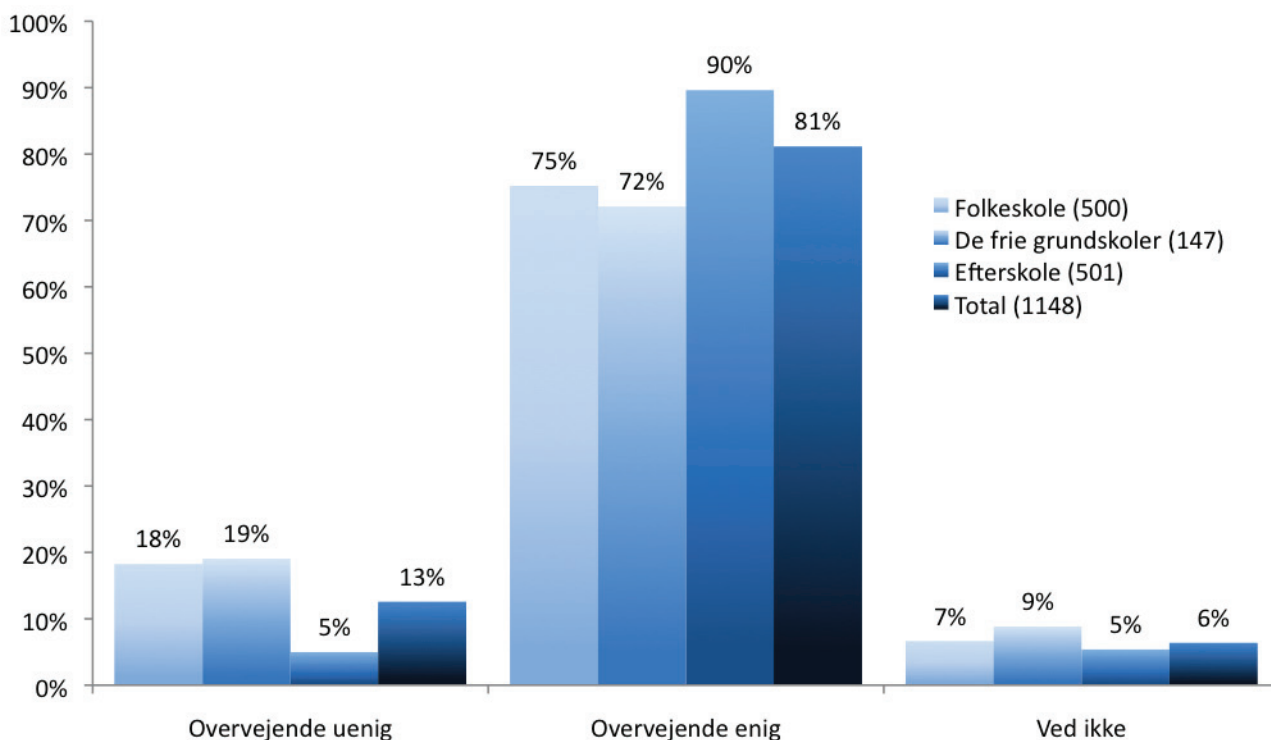
Figur 38: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at gøre klassen til et rart sted at være i matematik

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at gøre klassen til et rart sted at være i matematik".

I fysik/kemi er den gennemsnitlige andel af elever, der angiver, at de er overvejende enige i udsagnet, 81 %. Den største andel ses hos efterskoleeleverne (90 %). Herefter følger folkeskoleeleverne (75 %). Den laveste andel ses hos eleverne fra de frie grundskoler (72 %).

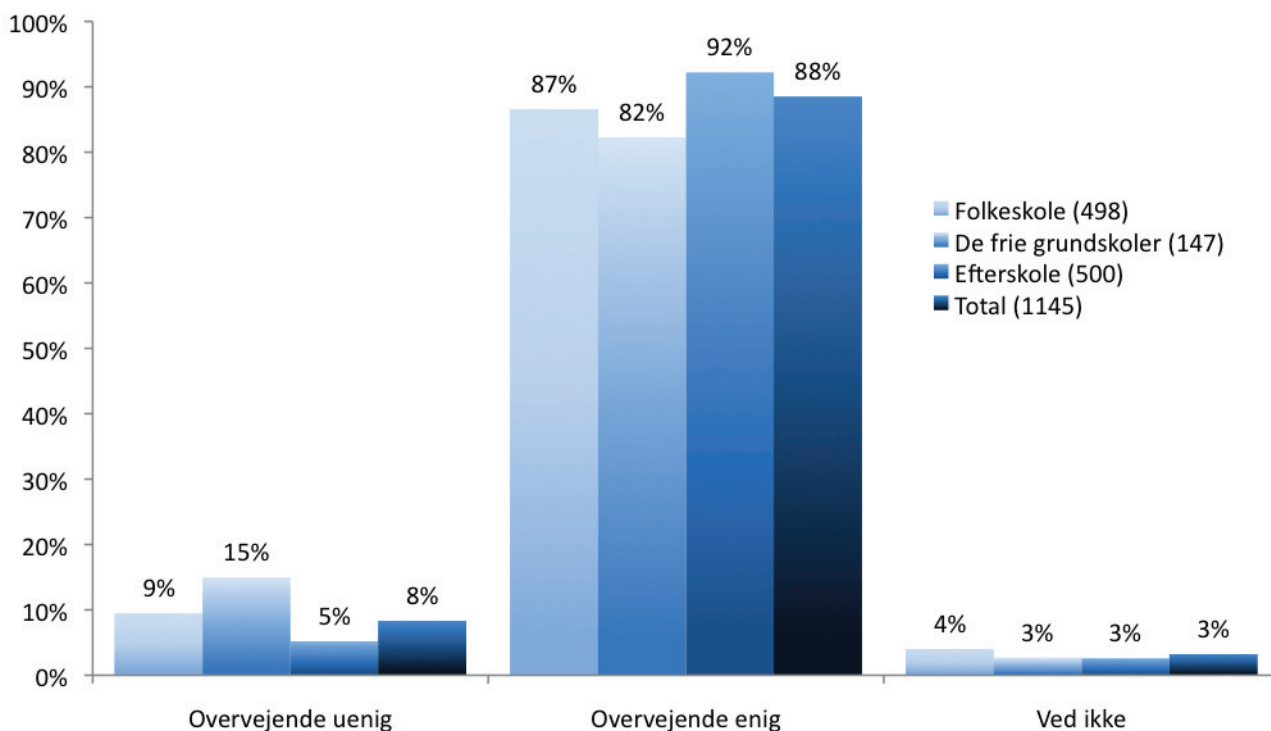
Figur 39: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at gøre klassen til et rart sted at være i fysik/kemi

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p < 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskoleerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at gøre klassen til et rart sted at være i fysik/kemi".

Det fremgår af figur 40, at den gennemsnitlige andel af elever, der er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at gøre klassen til et rart sted at være i danstimerne, er 88 %. Andelen af elever, der er overvejende enige, er i de frie grundskoler 82 %, i folkeskolerne 87 % og i efterskolerne 92 %.

Figur 40: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at gøre klassen til et rart sted at være i dansk

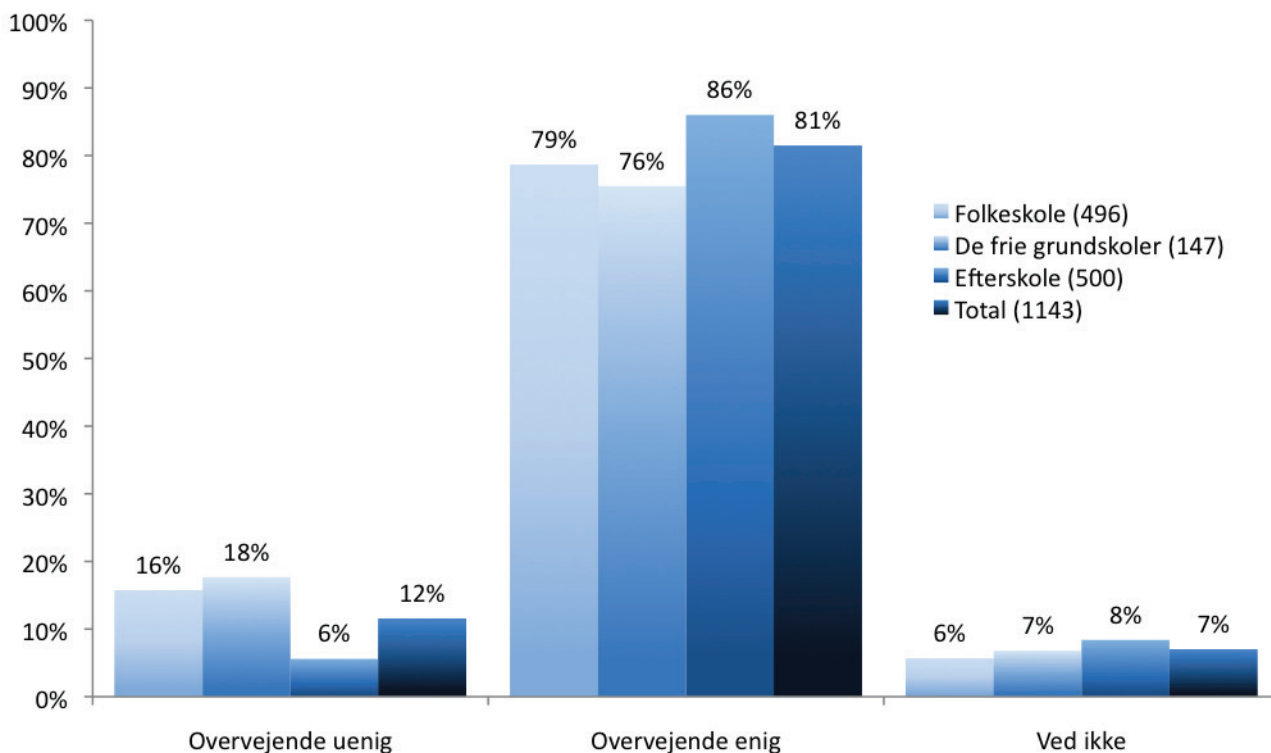

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at gøre klassen til et rart sted at være i dansk".

Den gennemsnitlige andel af elever, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at lærerne er gode til at gøre klassen til et rart sted at være i biologi, er 81 %. Den største andel ses hos efterskoleeleverne (86 %). Herefter følger folkeskoleeleverne (79 %). Den laveste andel ses hos de frie grundskoler (76 %).

Figur 41: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at gøre klassen til et rart sted at være i biologi

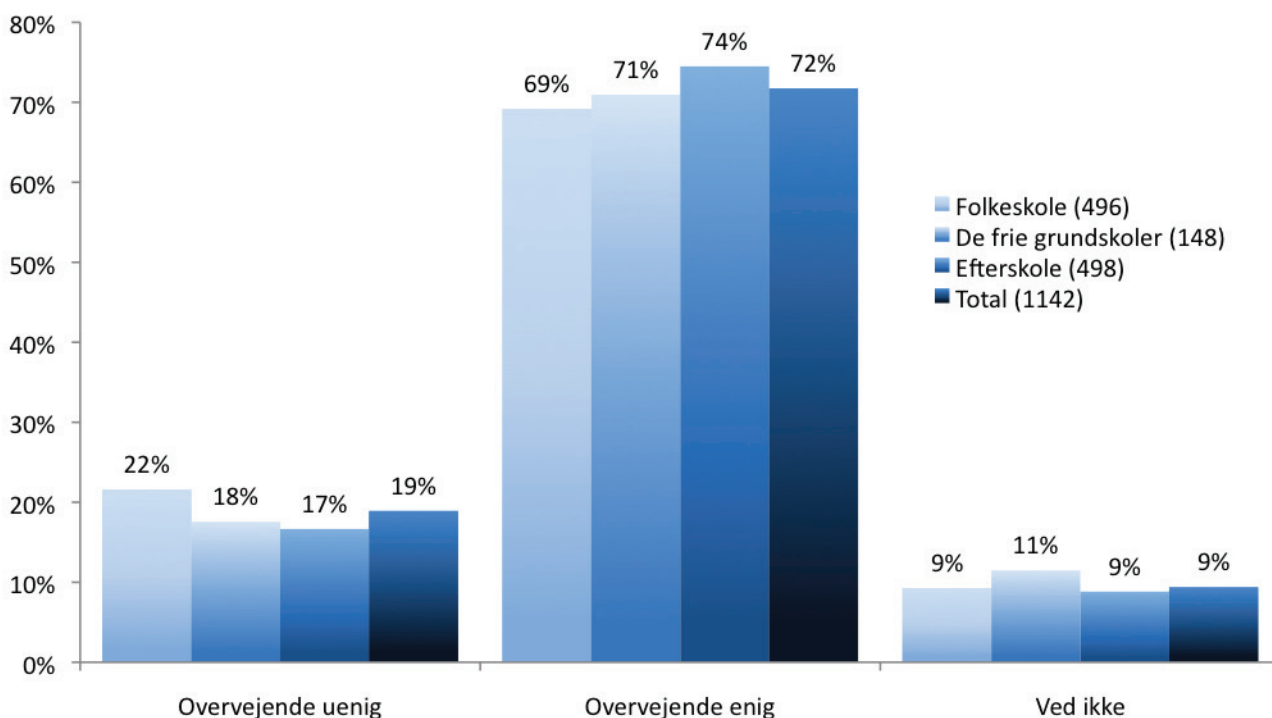
Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,002$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskoleerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere er gode til at gøre klassen til et rart sted at være i biologi".

Hvordan har du det?

Pilotundersøgelsen 'Gode Læringsmiljøer' (Lüthi, 2012) indikerer, at det for nogle elever er vigtigt, at lærerne viser tydelig interesse for dem og spørger til, hvordan de har det.

Af figur 42 fremgår det, at langt størstedelen (72 %) af eleverne svarer, at deres lærere i matematik interesserer sig for, hvordan de har det.

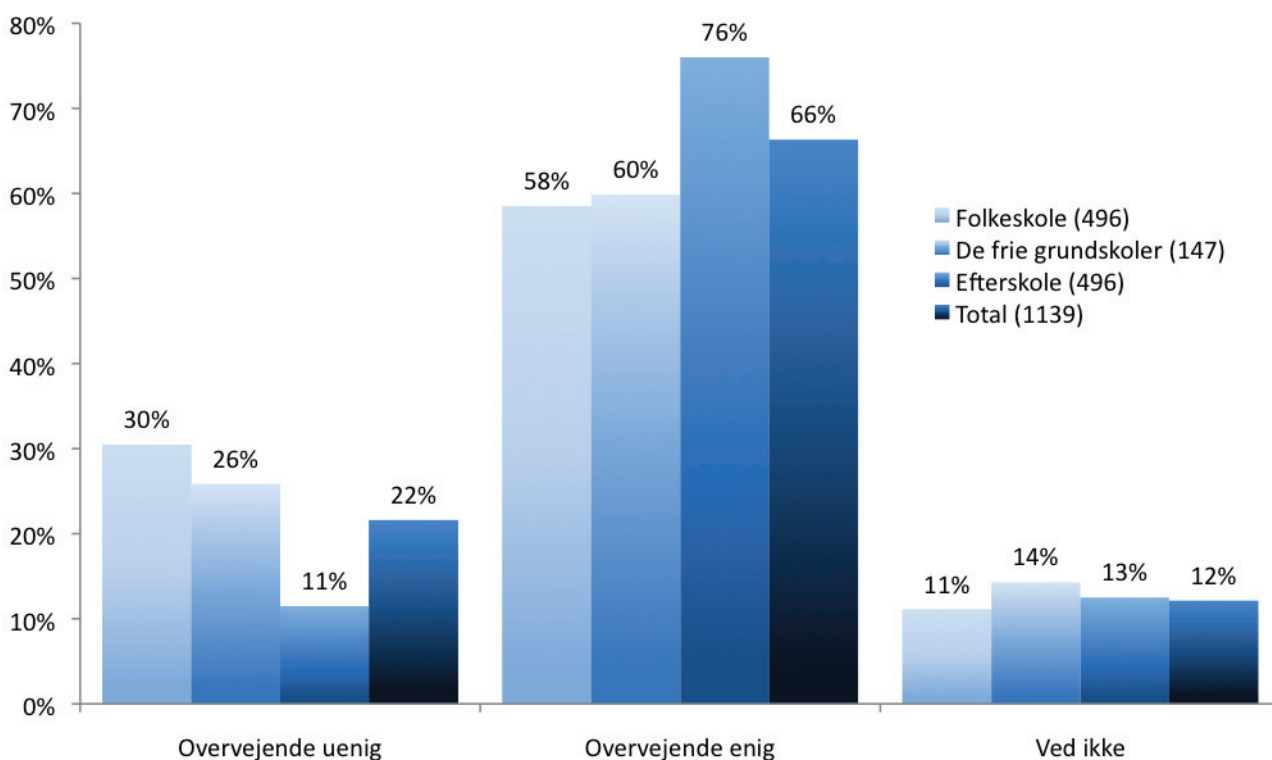
Figur 42: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere generelt interesserer sig for, hvordan de har det i matematik

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,170$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere generelt interesserer sig for, hvordan vi har det i matematik".

Andelen af elever, der svarer, at de er overvejende enige i, at deres lærere interesserer sig for, hvordan de har det i fysik/kemi, er 66 %, jf. 43. Andelen af elever, der er overvejende enige spænder bredt, når der ses på tværs af skoletyper: Den største andel af elever, der er overvejende enige, ses hos efterskoleeleverne (76 %). Andelen af elever, der udtrykker overvejende enighed er blandt de frie grundskoler 60 % og blandt folkeskoleeleverne 58 %.

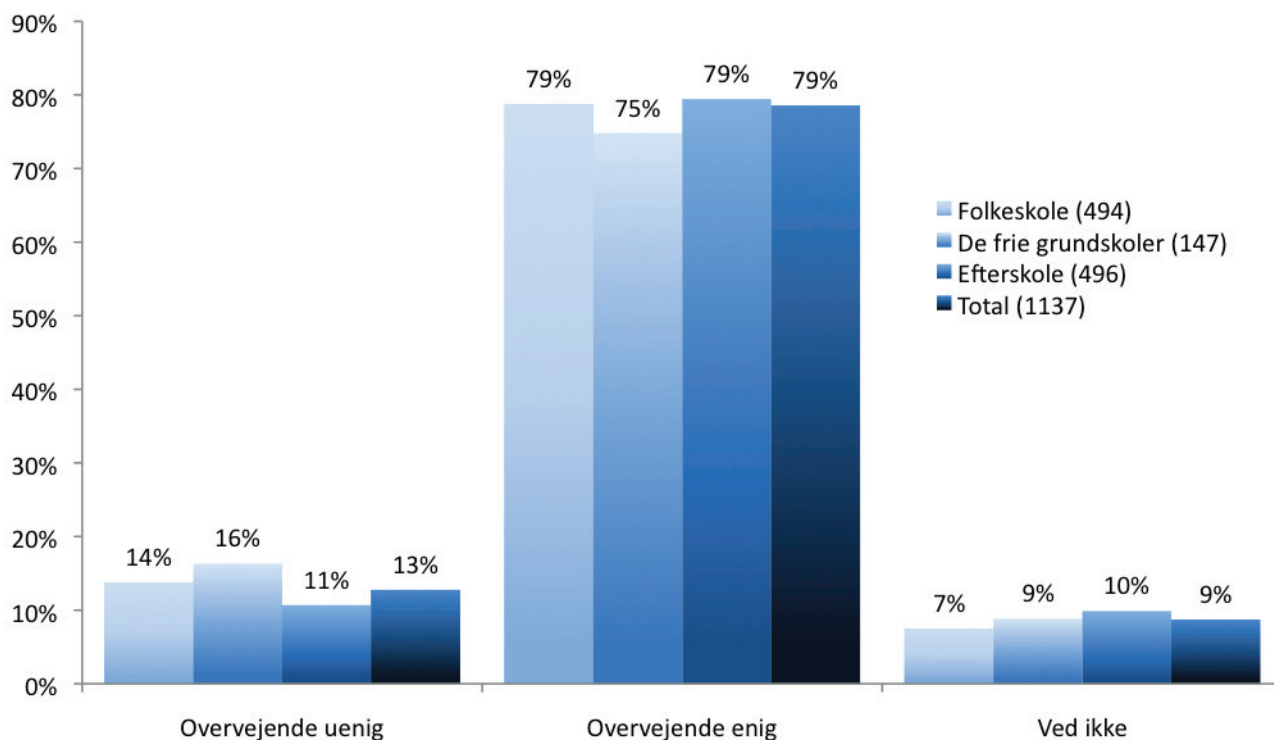
Figur 43: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere generelt interesserer sig for, hvordan de har det i fysik/kemi

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p < 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskoleerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere generelt interesserer sig for, hvordan vi har det i fysik/kemi".

Af figur 44 fremgår det, at det forholder sig lidt bedre i danskfaget. Her er den gennemsnitlige andel af elever, der angiver, at de er overvejende enige, på 79 %.

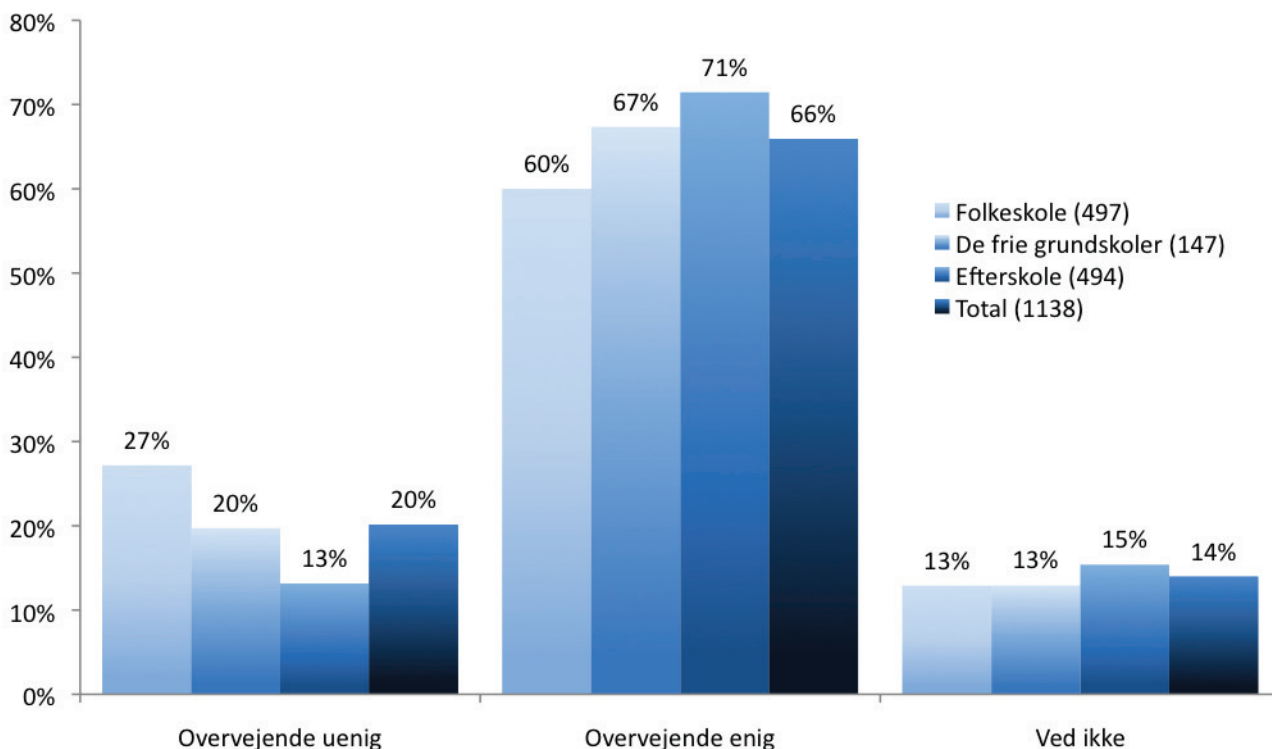
Figur 44: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere generelt interesserer sig for, hvordan de har det i dansk

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,485$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere generelt interesserer sig for, hvordan vi har det i dansk".

Den gennemsnitlige andel af elever, der erklærer, at de er helt enige eller enige i udsagnet om, at deres lærere er gode til at vise interesse for dem i biologi, er 66 %. Den største andel ses hos efterskoleeleverne (71 %). Andelen af elever, der angiver overvejende enighed, er 67 % blandt elever fra de frie grundskoler og 60 % blandt elever fra folkeskolerne.

Figur 45: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere generelt interesserer sig for, hvordan de har det i biologi

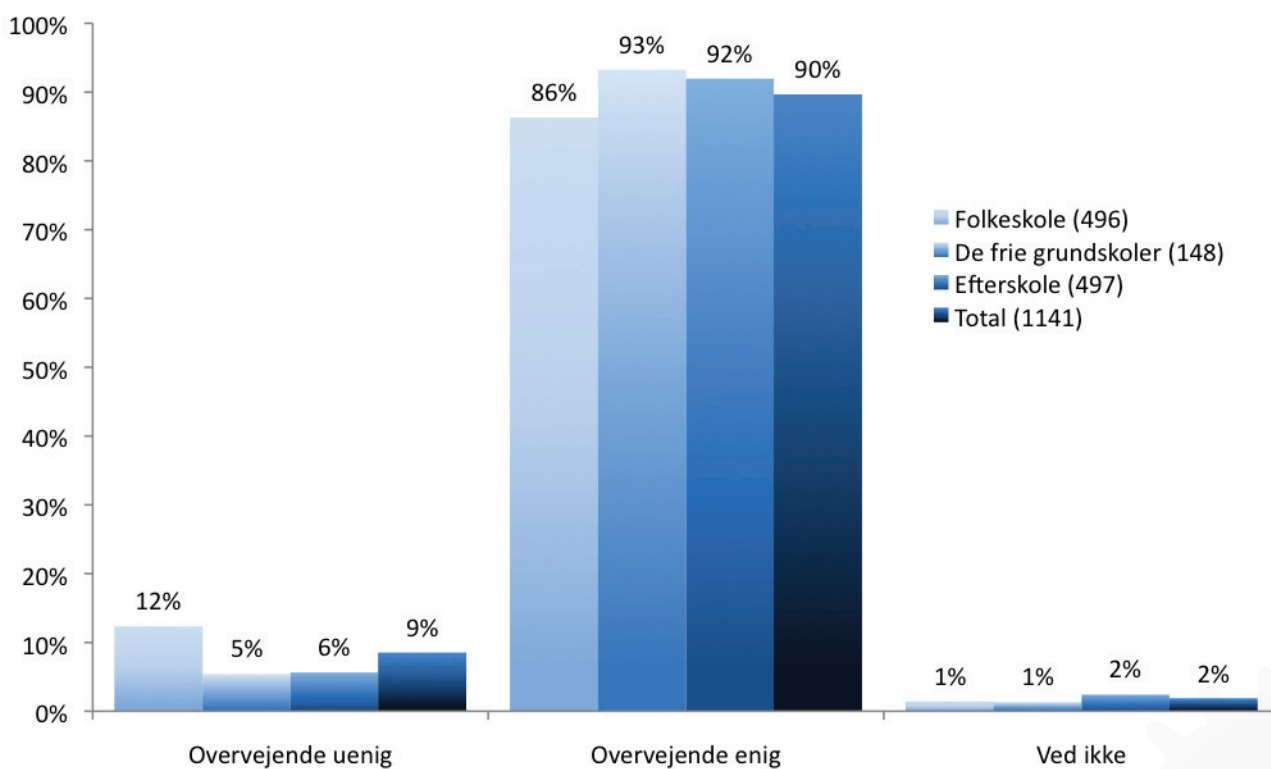

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere generelt interesserer sig for, hvordan vi har det i biologi".

Omgangstone

Af figur 46 fremgår det, at den gennemsnitlige andel af elever, der er overvejende enige i udsagnet om, at deres lærere taler pænt til dem, er 90 %. Den største andel af elever, der er overvejende enige, ses hos efterskoleeleverne (93 %), efterfulgt af de frie grundskoler (92 %). Den laveste andel af elever, der er overvejende enige, er hos folkeskolerne (86 %).

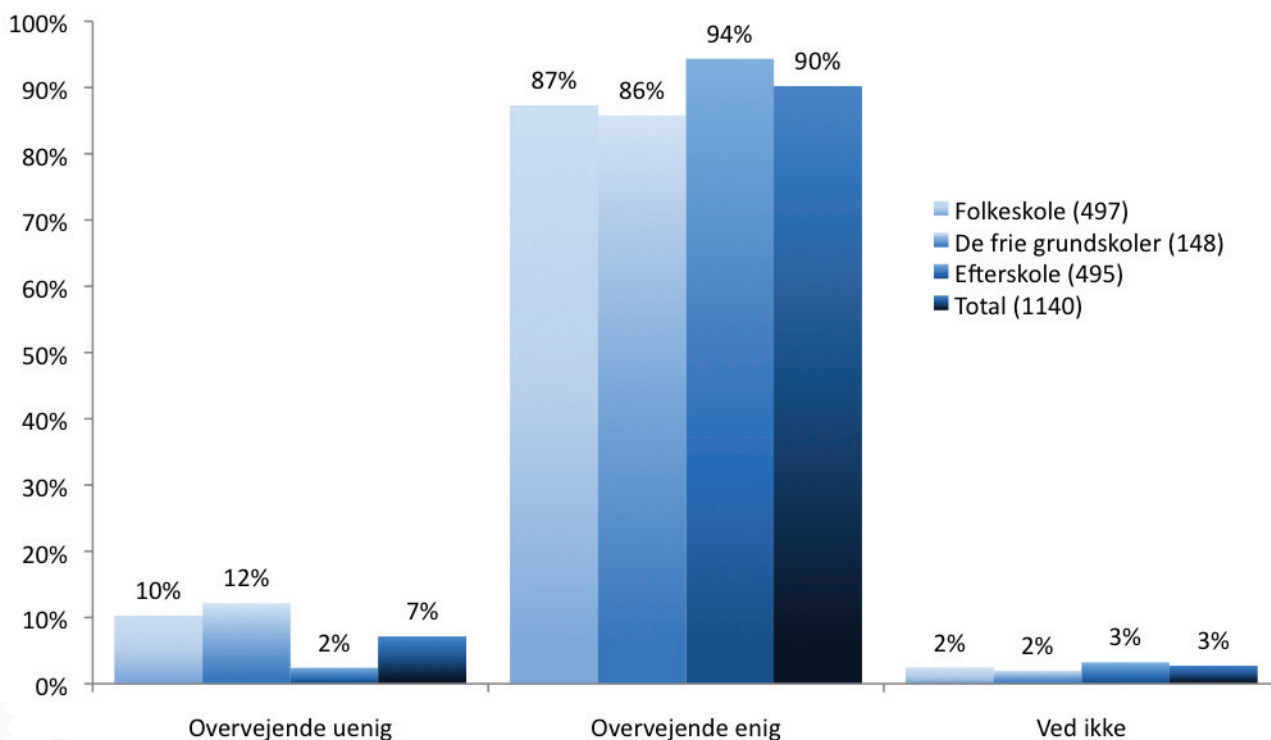
Figur 46: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere taler pænt til dem i matematik

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,004$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere taler pænt til os i matematik".

Den gennemsnitlige andel af elever, der angiver, at de er overvejende enige i udsagnet i forhold til fysik/kemi, er 90 %, jf. figur 47. Der spores en tendens til, at der er forskelle på tværs af skoletyper: Henholdsvis 94% af efterskoleeleverne, 87 % af folkeskoleeleverne og 86 % af eleverne fra de frie grundskoler angiver, at de er overvejende enige. Forskellene er statistisk signifikante på et 5%-signifikansniveau. Det vil sige, at der er 95 % sandsynlighed for, at den fundne forskel ikke er tilfældig.

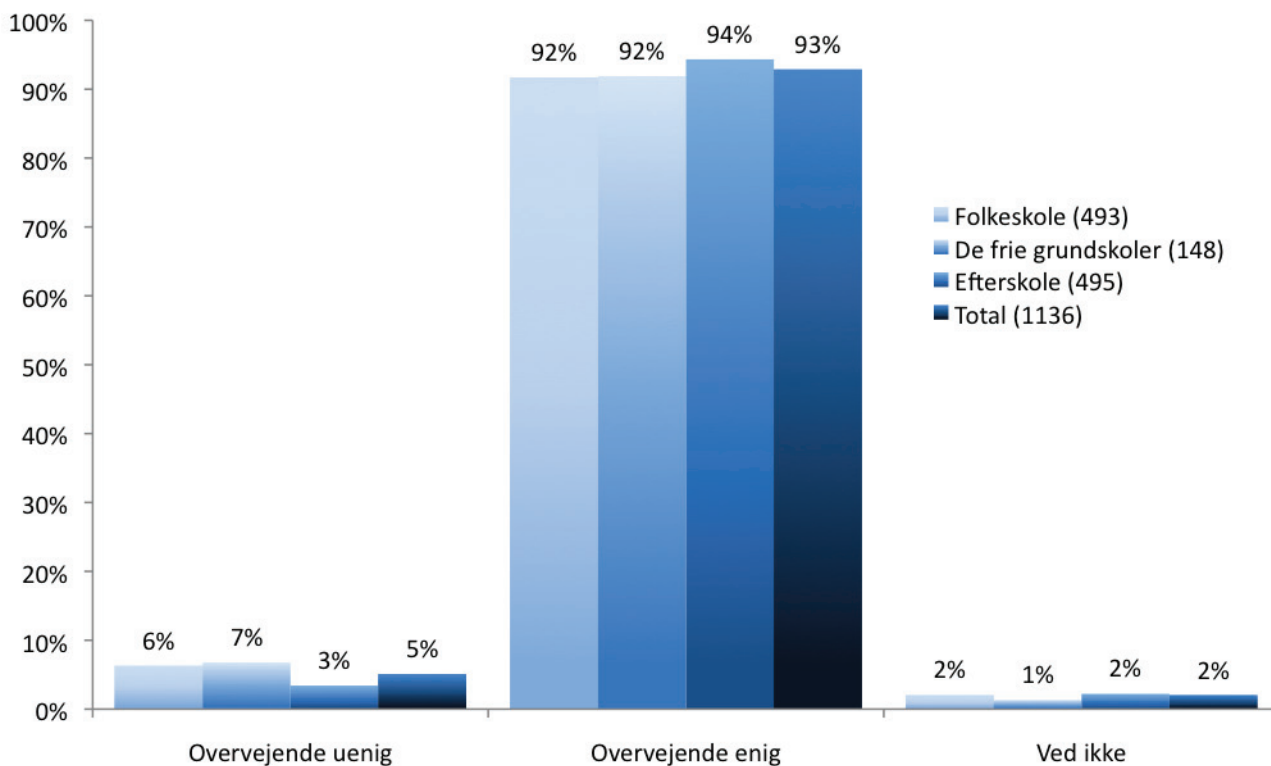
Figur 47: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere taler pænt til dem i fysik/kemi

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p < 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere taler pænt til os i fysik/kemi".

Den gennemsnitlige andel af elever, der udtrykker enighed i udsagnet om, at deres lærere taler pænt til dem i dansk, er 93 %.

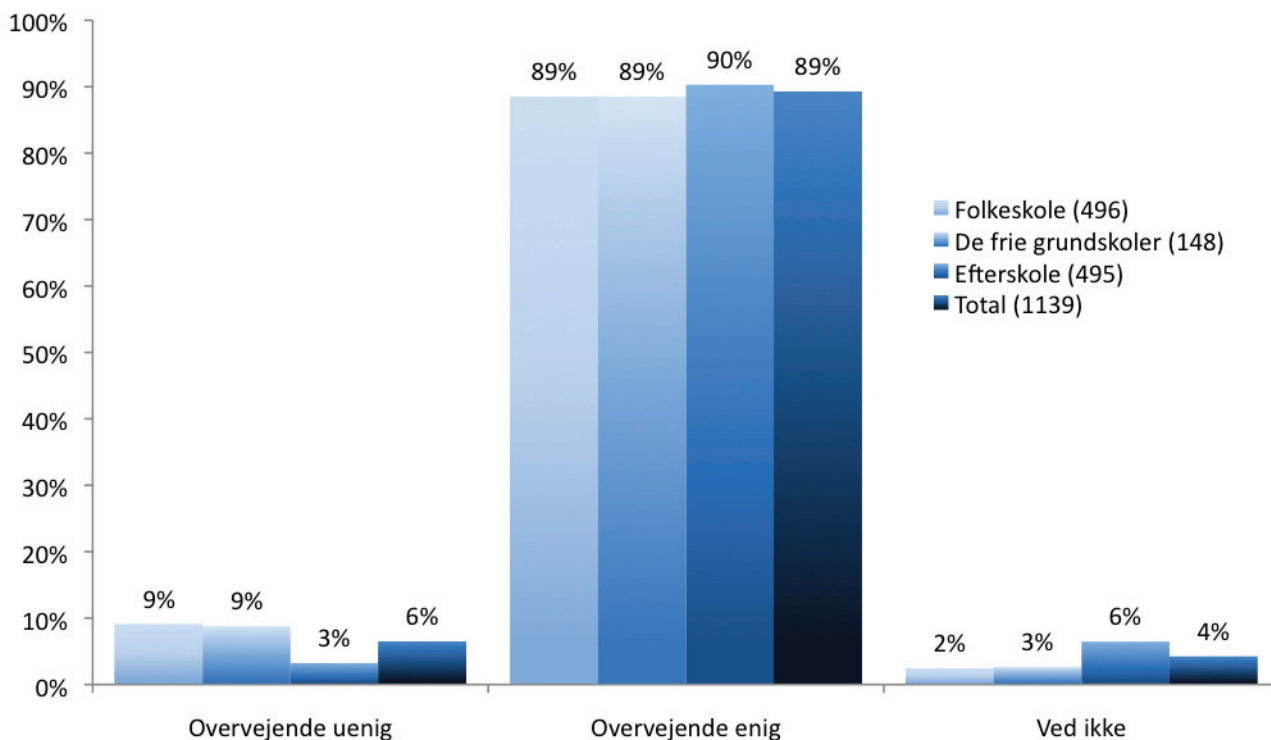
Figur 48: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere taler pænt til dem i dansk

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,236$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere taler pænt til os i dansk".

Hvad angår biologi, er den gennemsnitlige andel af elever, der svarer, at de er overvejende enige, 89 %. Blandt efterskoleeleverne er andelen 90 %, blandt elever fra folkeskoler og frie grundskoler ligger den på 89 %.

Figur 49: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at deres lærere taler pænt til dem i biologi

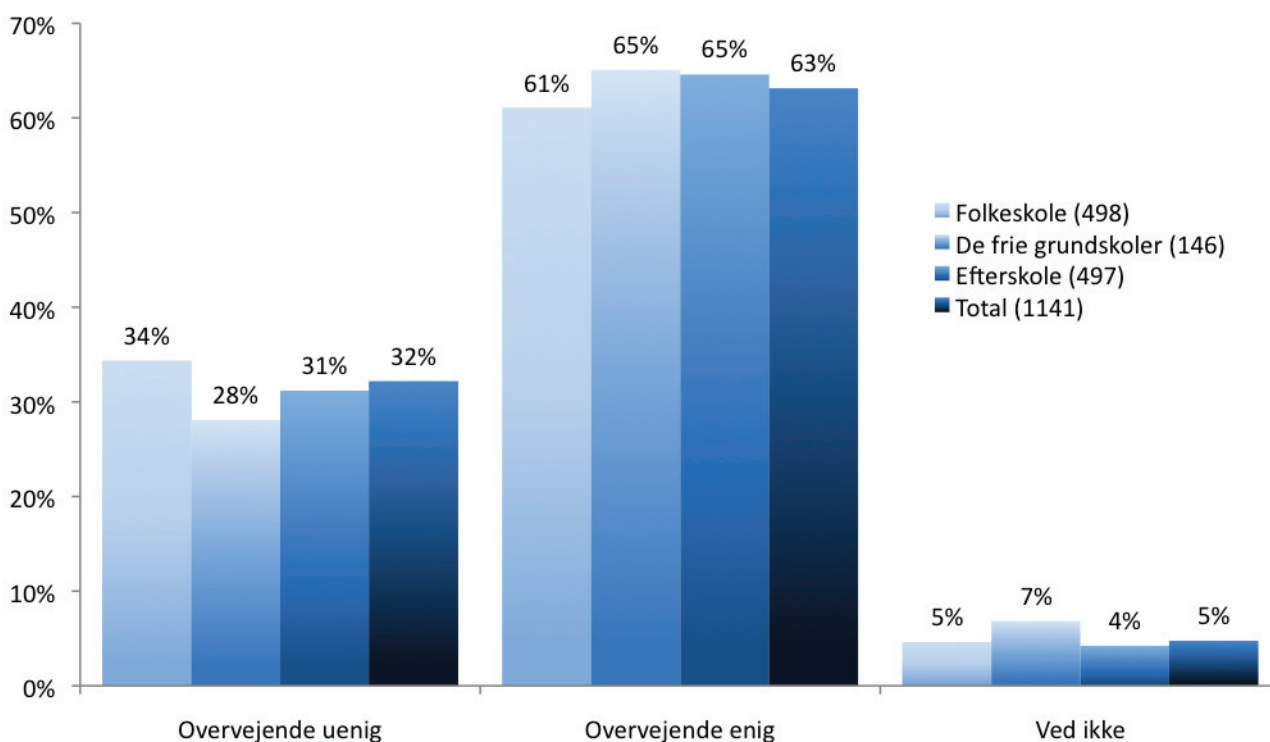
Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,625$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "Vores lærere taler pænt til os i biologi".

”Når tiden bare flyver afsted ...”

Frans Ørsted Andersen (2010) har i forbindelse med sin ph.d.-afhandling om gode læringsmiljøer beskæftiget sig med det såkaldte flowbegreb. Han skriver: ”Det gode læringsmiljø er et miljø, der kan fremme, at børn kommer i flow eller i hvert fald nærmer sig flowtilstanden. Også de mentale zoner, der grænser op til flowtilstanden, kan være gunstige for læring og trivsel” (ibid.: 40-41)”. En indikation på, at man er i flow, er følelsen af tidløshed, at tiden flyver afsted, så at sige, som indikation på fuld koncentration og engageret deltagelse (Csikszentmihalyi, 2005:60). Med baggrund i dette har denne undersøgelse også forholdt sig til tidløshed som indikator på flow og et godt læringsmiljø i de fire fag: matematik, fysik/kemi, dansk og biologi.

Af figur 50 fremgår det, at den gennemsnitlige andel af elever, der angiver, at de er overvejende enige i, at matematiktimerne opleves, som om de flyver afsted, er 63 %.

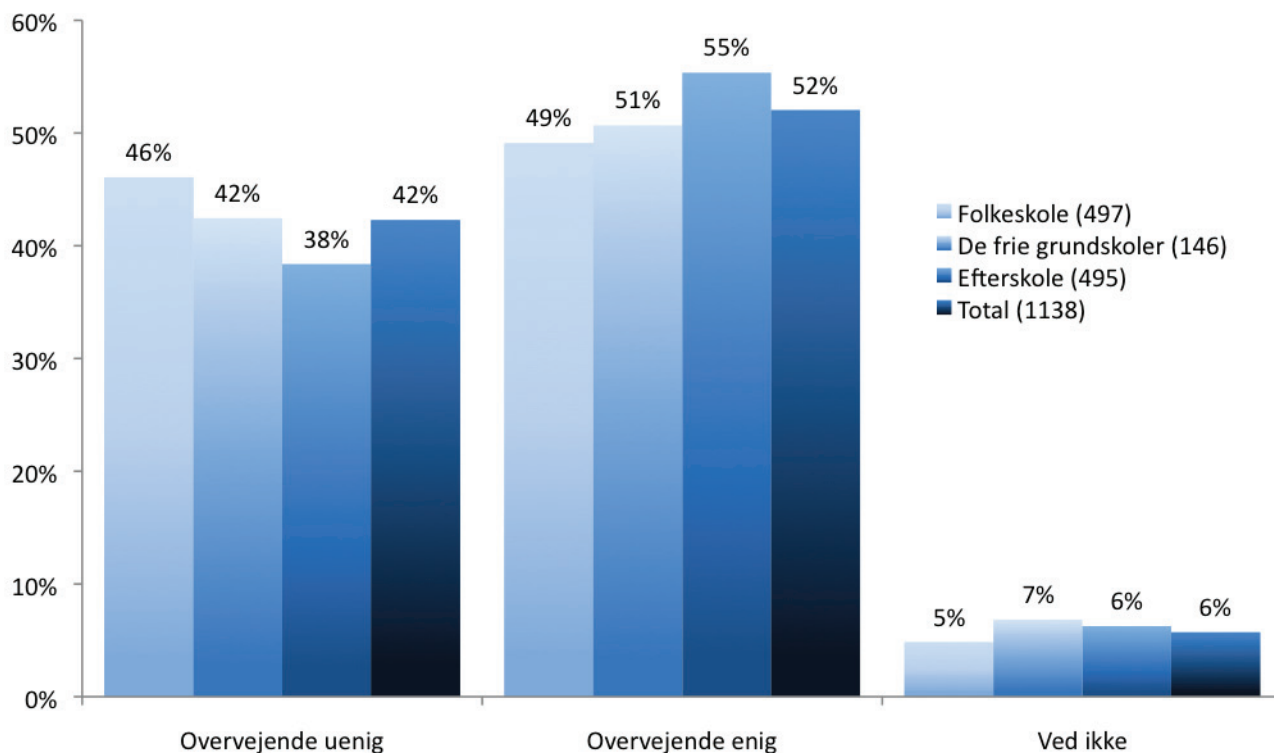
Figur 50: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at ”timerne bare flyver afsted” i matematik

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,445$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet ”timerne bare flyver afsted i matematik”.

Af figur 51 fremgår det, at den gennemsnitlige andel af elever, der udtrykker enighed, er noget lavere i fysik/kemi: 52 % svarer, at de er helt enige eller enige i udsagnet.

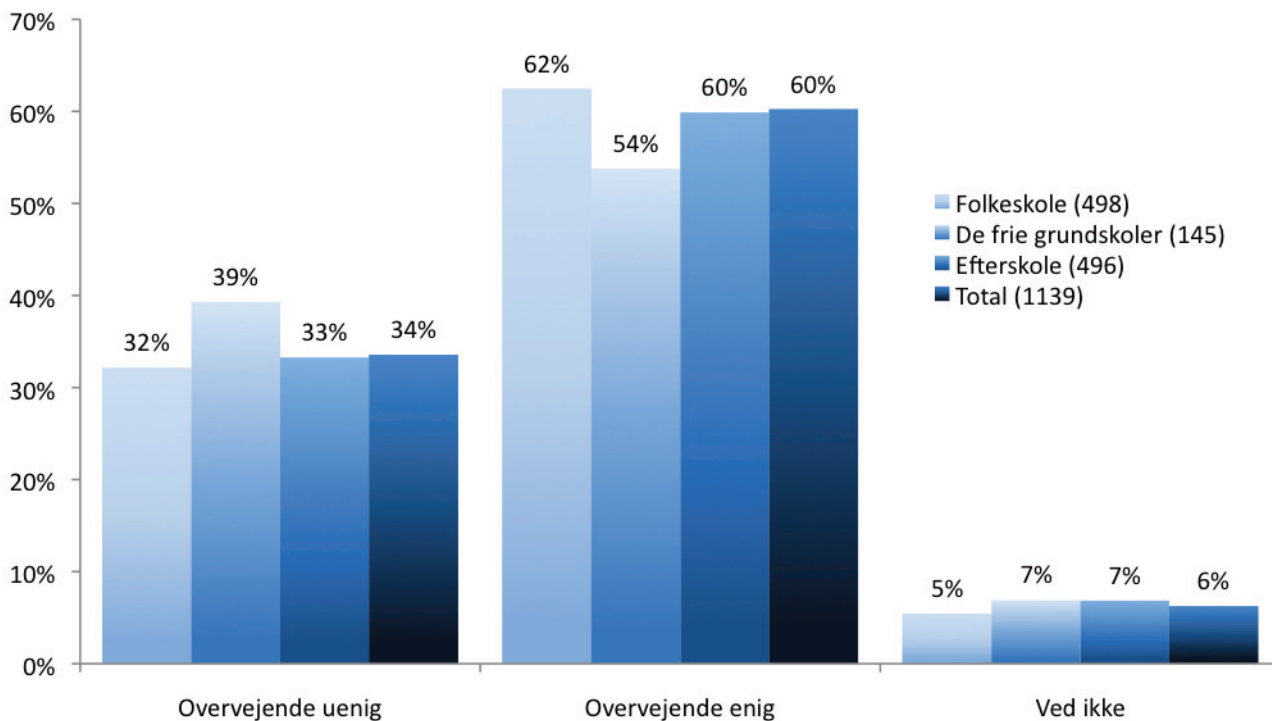
Figur 51: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at "timerne bare flyver afsted" i fysik/kemi

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,135$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "timerne bare flyver afsted i fysik/kemi".

Figur 52 viser, at den gennemsnitlige andel af elever, der er overvejende enige i, at dansktimerne opleves, som om de flyver afsted, er 60 %.

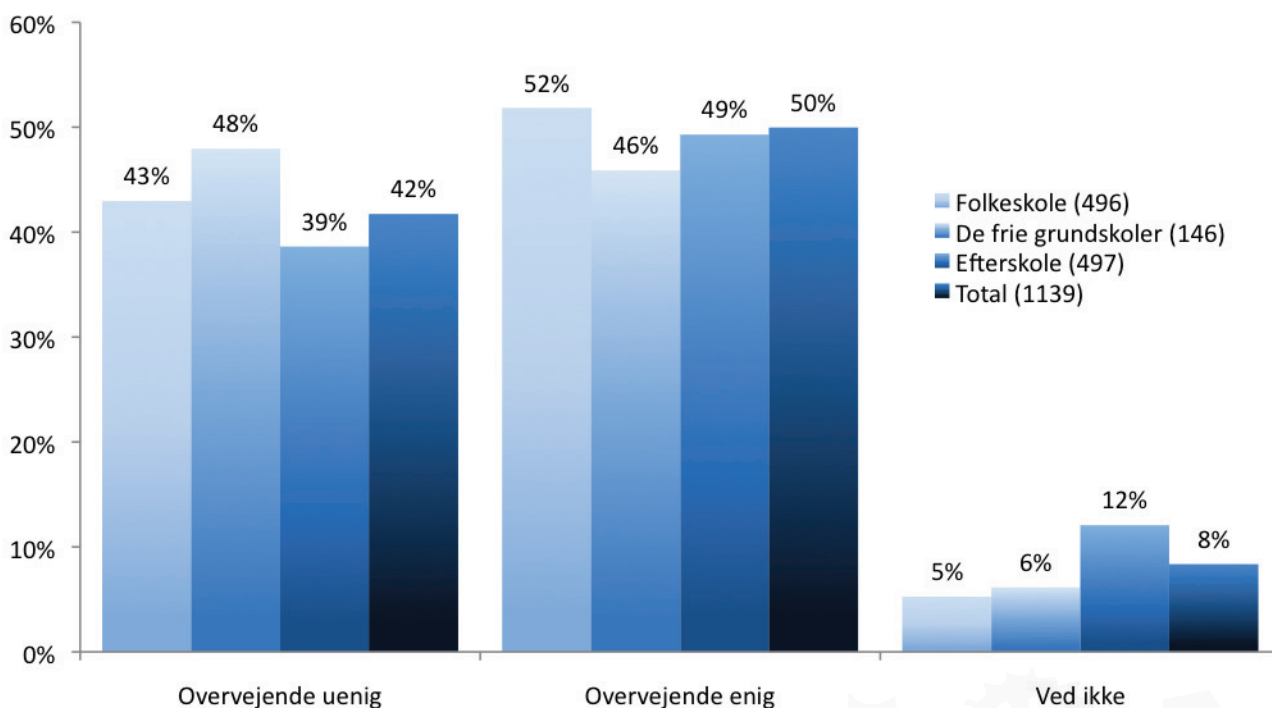
Figur 52: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at "timerne bare flyver afsted" i dansk

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,169$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "timerne bare flyver afsted i dansk".

Det fremgår af figur 53, at den gennemsnitlige andel af elever, der angiver, at de er overvejende enige, er på 50 %, når det gælder biologi. Den største andel af elever, der er overvejende enige, ses hos folkeskoleeleverne (52 %). Andelen af elever, der angiver, at de er overvejende enige, fra de frie grundskoler er 46 %, og hos efterskolerne 49 %.

Figur 53: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at "timerne bare flyver afsted" i biologi

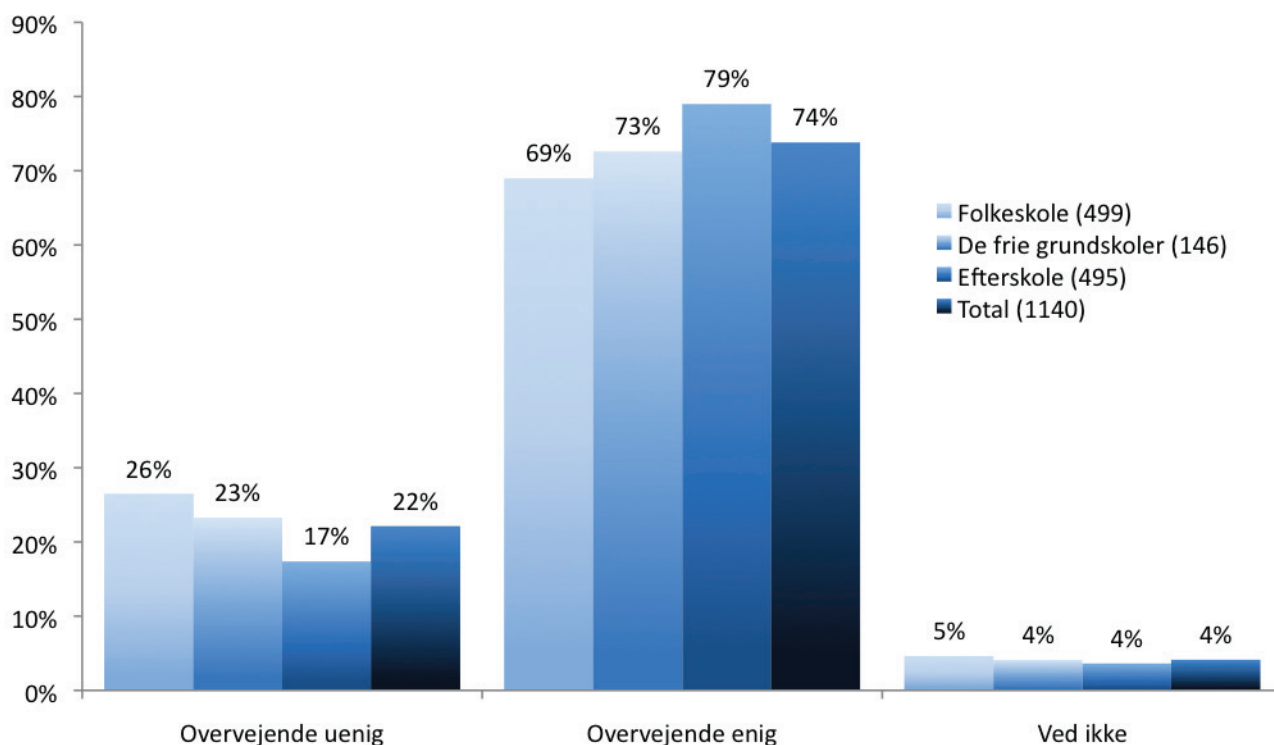

Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,420$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "timerne bare flyver afsted i biologi".

Rum for læring

I pilotundersøgelsen om gode læringsmiljøer udtrykte nogle af de deltagende elever, at der var for lidt plads i klasselokalet. Spørger man de elever, der har deltaget i denne spørgeskemaundersøgelse, er den gennemsnitlige andel af elever, der svarer helt enig i, at der er god plads i klasselokalet på 74 %. Andelen af elever, der udtrykker enighed spænder fra 69 % til 79 %. Den største andel af elever, der er overvejende enige, ses hos efterskoleeleverne (79 %). Herefter følger eleverne fra de frie grundskoler (73 %). Den laveste andel af elever, der udtrykker enighed, ses hos folkeskolerne (69 %).

Figur 54: Andelen af elever, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at der er god plads i klasselokalet

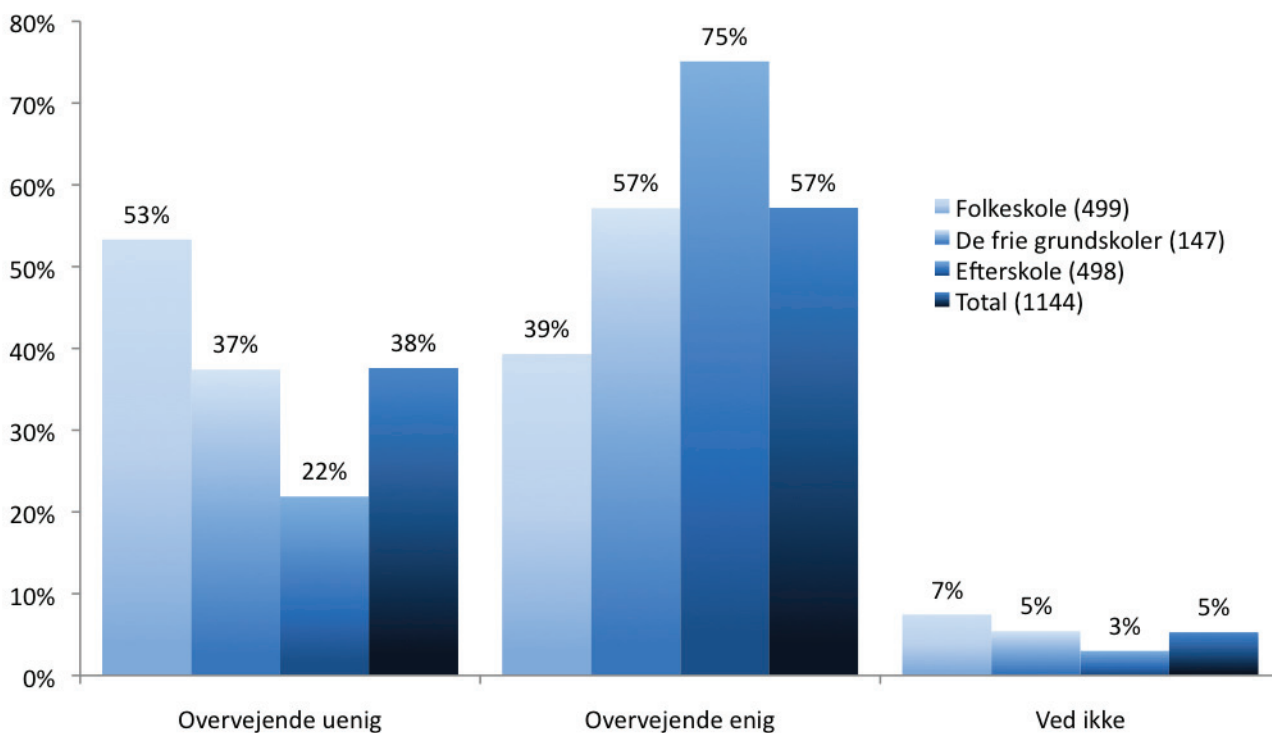
Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "der er god plads i klasselokalet".

Fysisk indeklima

Figur 55 viser, hvor stor en andel af eleverne, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at der er et godt indeklima i klassen. 57 % erklærer sig overvejende enige.

Der spores tilmed en forskel på andelen af elever, der udtrykker enighed, når der ses på tværs af skoletyper: 75 % af eleverne fra efterskolerne svarer, at de er helt enige eller enige i udsagnet om, at der er et godt indeklima i klasseværelset. Noget lavere andel ses hos de frie grundskoler (57 %), mens blot 39 % af eleverne på folkeskolerne udtrykker enighed.

Figur 55: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at der er godt indeklima i klasselokalet (f.eks. temperatur, god lugt, tilpas lys)

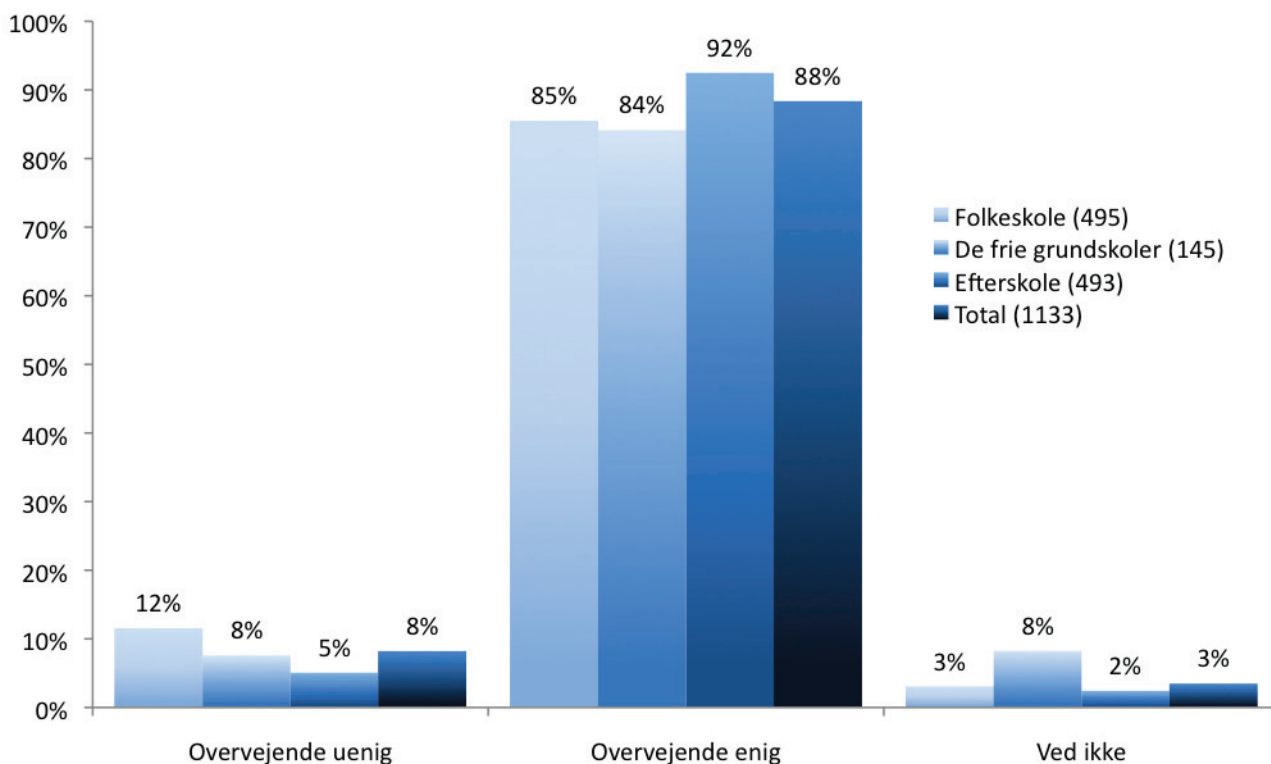

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p < 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "der er godt indeklima i klasselokalet".

Glad for lærerne

Der ses en positiv tendens til, at eleverne er glade for deres lærere, jf. figur 56. Den gennemsnitlige andel, der svarer, at de er helt enige eller enige i udsagnet om, at de samlet set er glade for deres lærere, er 88 %. Af figuren fremgår det, at den største andel af elever, der udtrykker enighed, ses hos efterskoleeleverne (92 %), og den laveste hos de frie grundskoler (84 %). Andelen af elever, der udtrykker enighed på folkeskolerne, er 85 %.

Figur 56: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at de samlet set er glade for deres lærere

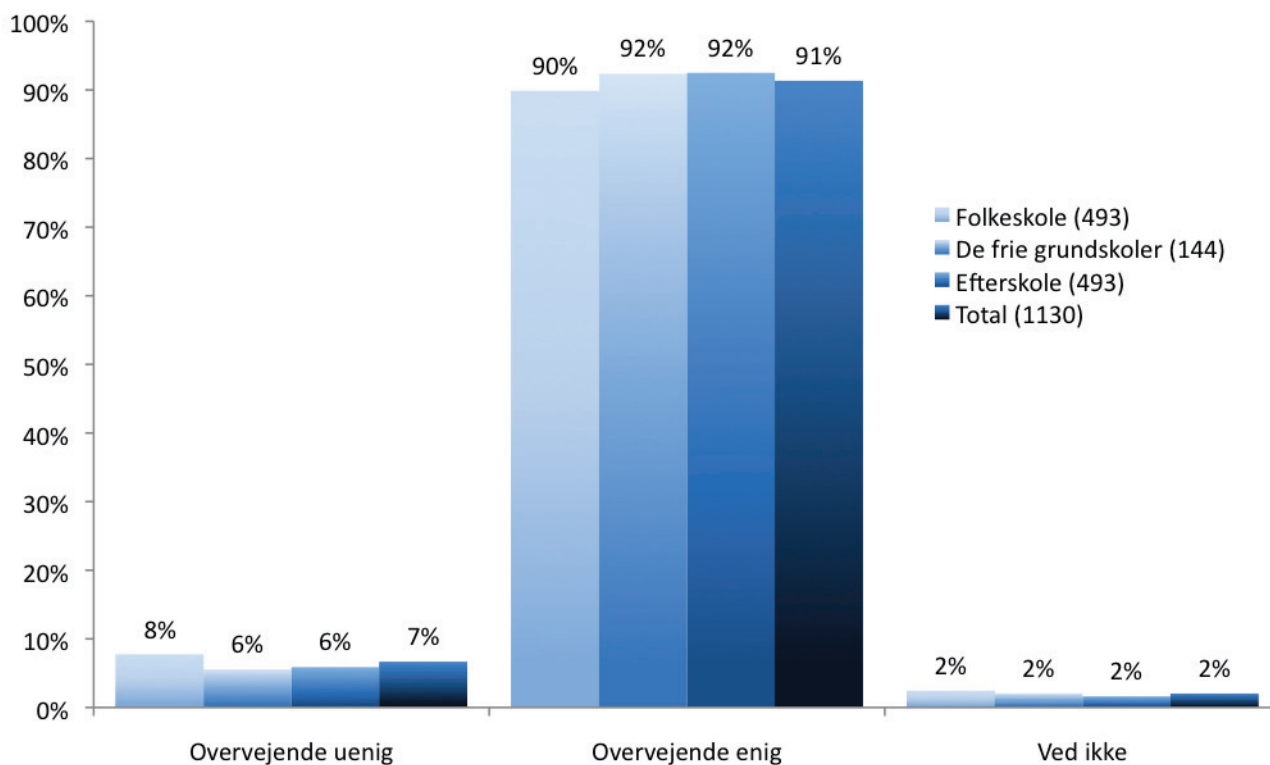

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,001$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "vi er glade for vores lærere".

Glade for klassekammeraterne

Af figur 57 ses en tendens til, at den gennemsnitlige andel af elever, der er overvejende enige i, at de er glade for deres klassekammerater, er 91 %.

Figur 57: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at de samlet set er glade for deres klassekammerater

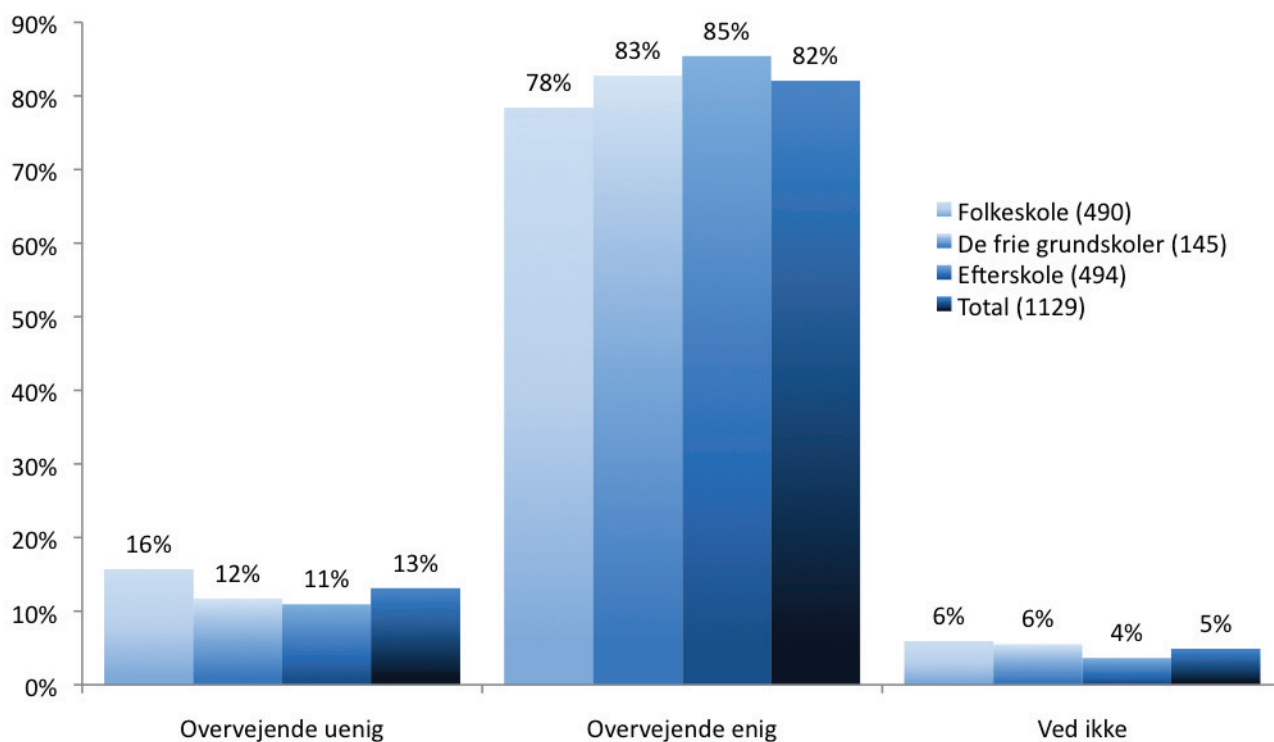
Anm.: Forskellene er statistisk set insignifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,303$). Det kan ikke afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "vi er glade for vores klassekammerater".

Glade for at gå i skole

I figur 58 fremgår det, at den gennemsnitlige andel af elever, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at de er glade for at gå i skole, er 82 %.

De forskelle mellem skoletyper, der ses i figuren, er signifikante.

Figur 58: Andelen af elever fra folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, der svarer, at de er helt enige eller enige i, at de samlet set er glade for at gå i skole

Anm.: Forskellene er statistisk set signifikante på et 5%-signifikansniveau ($p = 0,015$). Det kan afvises, at der ikke er forskelle på andelen af folkeskoleelever, elever i de frie skoler og på efterskolerne, der er overvejende enige i udsagnet "de er samlet set glade for at gå i skole".

Resultatoversigt

Rapportens samlede resultater fremgår af følgende oversigt. Tallene i oversigten henviser til elevernes svar i procent. Bemærk, at rækker med hvid baggrundsfarve angiver, at forskellen er signifikant. Det vil sige, at forskellen med 95 % sandsynlighed ikke er tilfældig (på et 5%-signifikansniveau). Det betyder omvendt, at rækker med grå baggrundsfarve indikerer, at forskellen ikke er signifikant.

	Folkeskoler	Frie grundskoler	Efterskoler	Total	Signifikans (p-værdi)
Andel elever, der svarer ved ikke til spørgsmålet om, hvad de skal efter 9. klasse	16	8	20	17	0,001
Andel elever, der svarer, at de skal i 10. klasse i folkeskolen efter 9. klasse	23	8	10	15	0,001
Andel elever, der svarer, at de skal i 10. klasse på en efterskole efter 9. klasse	34	66	33	39	0,001
Andel elever, der svarer, at de skal i gymnasiet efter 9. klasse	43	26	56	46	0,001

Andel elever, der svarer helt enig eller enig i til flg. udsagn	Folkeskoler	Frie grundskoler	Efterskoler	Total	Signifikans (p-værdi)
Jeg synes, vi er gode til at hjælpe hinanden i klassen	83	85	85	84	0,533
Jeg synes, mine læreres faglige niveau er højt i matematik	86	92	89	88	0,084
Jeg synes, mine læreres faglige niveau er højt i fysik/kemi	83	89	93	88	< 0,001
Jeg synes, mine læreres faglige niveau er højt i dansk	93	91	93	93	0,594
Jeg synes, mine læreres faglige niveau er højt i biologi	82	83	85	84	0,334
Jeg synes, mine lærere er gode til at lære mig noget i matematik	82	84	85	84	0,376
Jeg synes, mine lærere er gode til at lære mig noget i fysik/kemi	74	82	85	80	< 0,001
Jeg synes, mine lærere er gode til at lære mig noget i dansk	91	85	91	90	0,167
Jeg synes, mine lærere er gode til at lære mig noget i biologi	76	76	80	78	0,181
Jeg synes, mine lærere er gode til at bruge forskellige undervisningsformer – klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde – i matematik	69	78	79	75	0,002

Andel elever, der svarer helt enig eller enig i til fig. udsagn	Folkeskoler	Frie grundskoler	Efterskoler	Total	Signifikans (p-værdi)
Jeg synes, mine lærere er gode til at bruge forskellige undervisningsformer – klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde – i fysik/kemi	69	79	84	77	< 0,001
Jeg synes, mine lærere er gode til at bruge forskellige undervisningsformer – klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde – i dansk	87	81	91	88	0,002
Jeg synes, mine lærere er gode til at bruge forskellige undervisningsformer – klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde – i biologi	69	64	76	71	0,004
Jeg synes, mine lærere er gode til at skabe arbejdsro i timerne i matematik	78	86	86	83	0,001
Jeg synes, mine lærere er gode til at skabe arbejdsro i timerne i fysik/kemi	71	72	87	78	< 0,001
Jeg synes, mine lærere er gode til at skabe arbejdsro i timerne i dansk	83	87	90	87	0,005
Jeg synes, mine lærere er gode til at skabe arbejdsro i timerne i biologi	74	73	79	76	0,182
Jeg synes, mine lærere starter undervisningen til tiden i matematik	82	85	85	84	0,292
Jeg synes, mine lærere starter undervisningen til tiden i fysik/kemi	81	81	86	83	0,043
Jeg synes, mine lærere starter undervisningen til tiden i dansk	85	86	88	86	0,362
Jeg synes, mine lærere starter undervisningen til tiden i biologi	81	81	83	82	0,590
Jeg synes, mine lærere er gode til at følge op på det, jeg har lært, i matematik	78	83	83	81	0,149
Jeg synes, mine lærere er gode til at følge op på det, jeg har lært, i fysik/kemi	73	78	84	78	< 0,001
Jeg synes, mine lærere er gode til at følge op på det, jeg har lært, i dansk	85	89	84	85	0,400
Jeg synes, mine lærere er gode til at følge op på det, jeg har lært, i biologi	73	70	77	75	0,128
Jeg synes, mine lærere er gode til at fortælle mig, hvordan jeg klarer mig i matematik	73	79	65	70	0,001
Jeg synes, mine lærere er gode til at fortælle mig, hvordan jeg klarer mig i fysik/kemi	62	63	61	62	0,898
Jeg synes, mine lærere er gode til at fortælle mig, hvordan jeg klarer mig i dansk	81	74	68	74	< 0,001
Jeg synes, mine lærere er gode til at fortælle mig, hvordan jeg klarer mig i biologi	62	63	58	60	0,368

Andel elever, der svarer helt enig eller enig i til flg. udsagn	Folkeskoler	Frie grundskoler	Efterskoler	Total	Signifikans (p-værdi)
Jeg synes, mine lærere er gode til at gøre klassen til et rart sted at være i matematik	81	85	89	85	0,001
Jeg synes, mine lærere er gode til at gøre klassen til et rart sted at være i fysik/kemi	75	72	90	81	< 0,001
Jeg synes, mine lærere er gode til at gøre klassen til et rart sted at være i dansk	87	82	92	88	0,001
Jeg synes, mine lærere er gode til at gøre klassen til et rart sted at være i biologi	79	76	86	81	0,002
Jeg føler, mine lærere interesserer sig for, hvordan jeg generelt har det i matematik	69	71	74	72	0,170
Jeg føler, mine lærere interesserer sig for, hvordan jeg generelt har det i fysik/kemi	58	60	76	66	< 0,001
Jeg føler, mine lærere interesserer sig for, hvordan jeg generelt har det i dansk	79	75	79	79	0,485
Jeg føler, mine lærere interesserer sig for, hvordan jeg generelt har det i biologi	60	67	71	66	0,001
Jeg føler, mine lærere taler pænt til mig i matematik	86	93	92	90	0,004
Jeg føler, mine lærere taler pænt til mig i fysik/kemi	87	86	94	90	< 0,001
Jeg føler, mine lærere taler pænt til mig i dansk	92	92	94	93	0,236
Jeg føler, mine lærere taler pænt til mig i biologi	89	89	90	89	0,625
Jeg føler, timerne bare flyver afsted i matematik	61	65	65	63	0,445
Jeg føler, timerne bare flyver afsted i fysik/kemi	49	51	55	52	0,135
Jeg føler, timerne bare flyver afsted i dansk	62	54	60	60	0,169
Jeg føler, timerne bare flyver afsted i biologi	52	46	49	50	0,420
Jeg synes, der er god plads i klasselokalet	69	73	79	74	0,001
Jeg synes, der samlet set er et godt indeklima i klasselokalet (f.eks. tilpas temperatur, god lugt, tilpas lys)	39	57	75	57	< 0,001
Jeg synes, jeg samlet set er glad for mine lærere	85	84	92	88	0,001
Jeg synes, jeg samlet set er glad for mine klassekammerater	90	92	92	91	0,303
Jeg synes, jeg samlet set er glad for at gå i skole	78	83	85	82	0,015

Kommentering af resultater

Som det fremgår af tabellen, svarer en stor andel af de deltagende elever på folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, at de er helt enige eller enige i en række udsagn, der kan antages at være en parameter i elevernes læringsmiljø. Ud fra tabellen ses også en tendens til nogle signifikante forskelle på tværs af skoletyper:

Efter 9. klasse: Den største andel af elever, der svarer 'ved ikke' til spørgsmålet, om de har besluttet sig for, hvad de skal efter 9. klasse, ses hos efterskoleeleverne (20 %), mens eleverne fra de frie skoler (8 %) og folkeskolerne (16 %) synes mere afklarede. Det betyder omvendt, at 80 % af efterskoleeleverne, 84 % af eleverne fra de frie skoler og 92 % af folkeskoleeleverne har svaret, at de enten vil arbejde, starte i 10. klasse eller på en ungdomsuddannelse efter sommerferien. Empirien peger på, at der er relativt stor forskel på, hvor eleverne vil hen efter 9. klasse: Der ses en tendens til, at en stor andel af elever fra de frie grundskoler vil vælge at tage 10. klasse på en efterskole (66 %), mens en stor andel af folkeskoleeleverne snarere vil starte i gymnasiet (43 %) eller 10. klasse på en folkeskole (34 %). Desuden ses en tendens til, at en stor del af efterskoleeleverne (56 %) vil starte i gymnasiet snarere end at tage et år i 10. klasse (33 %).

Lærerens faglige niveau: Der ses en tendens til, at der er forskelle på skoletyperne i forhold til fysik/kemi. Den største andel af enige elever ses hos efterskolerne (93 %) efterfulgt af de frie grundskoler (89 %), mens folkeskolerne placerer sig noget lavere (83 %).

Lærer lærer eleverne noget? Datamaterialet viser, at der er signifikant forskel på elevernes scorer i forhold til fysik/kemi: Efterskoleeleverne scorer højere (85 %) end eleverne fra de frie skoler (82 %) og folkeskoleeleverne (74 %).

Undervisningsmetoder: Der er en klar tendens til, at der er forskelle på elevernes scorer her. I matematik placerer svarene fra eleverne fra efterskoler (79 %) og frie grundskoler (78 %) sig væsentlig højere end folkeskoleelevernes (69 %). I fysik/kemi er andelen af enige elever højest på efterskolerne (84 %), lidt lavere på de frie grundskoler (79 %), mens andelen hos folkeskoleeleverne ligger væsentlig under (69 %). Også i dansk ses en større andel af enige elever på efterskolerne (91 %). Der er dog en større andel af folkeskoleelever (87 %) end frie grundskoleelever (81 %), der erklærer sig enige i spørgsmålet. Samme tendens ses i biologi, hvor 76 % af efterskoleeleverne, 69 % af folkeskoleeleverne og 64 % af eleverne fra de frie grundskoler erklærer sig overvejende enige i udsagnet om, at der bruges forskellige undervisningsmetoder i det pågældende fag.

Arbejdsro: I matematik ses en overvægt af elever fra frie grundskoler (86 %) og efterskolerne (86 %), der erklærer sig overvejende enige, set i forhold til folkeskoleelever (78 %). I fysik/kemi ses også en klar overvægt af efterskoleelever, der erklærer sig overvejende enige (87 %), i forhold til eleverne fra frie grundskoler (72 %) og folkeskoler (71 %). I dansk er den største andel af elever, der erklærer sig enige, hos efterskoleeleverne (90 %), set i forhold til eleverne fra de frie grundskoler (87 %) og folkeskolerne (83 %).

Undervisning til tiden: Der ses en signifikant forskel i fysik/kemi, omend forskellen vurderes som relativt lille: 86 % af efterskoleeleverne og 81 % af eleverne fra både folkeskoler og de frie skoler erklærer sig overvejende enige i udsagnet.

Opfølgning: Der ses en forskel i fysik/kemi, hvor 84 % af efterskoleeleverne, 78 % af eleverne fra de frie grundskoler og 73 % af eleverne fra folkeskolerne erklærer sig overvejende enige.

Feedback: Datamaterialet viser, at der er en markant forskel på, hvordan eleverne har svaret, når det gælder spørgsmålet om, hvorvidt lærere er gode til at fortælle, hvordan eleverne klarer sig. I *matematik* angiver en større andel af eleverne fra frie grundskoler (79 %), at de er overvejende enige, end folkeskoleeleverne (73 %) og efterskoleeleverne (65 %). I dansk ses en markant større andel af elever fra folkeskolerne (81 %), der udtrykker, at de er overvejende enige, end i de frie grundskoler (74 %) og efterskolerne (68 %).

Klassen er et rart sted: Der ses en signifikant forskel på besvarelserne i både matematik, fysik/kemi, dansk og biologi. I *matematik* er der en større andel af elever fra efterskolerne (89 %), der er overvejende enige i udsagnet, at deres lærere er gode til at gøre klassen et rart sted at være, end fra frie grundskoler (85 %) og folkeskoler (81 %). I *fysik/kemi* svarer 90 % af efterskoleeleverne, at de er helt enige eller enige i udsagnet, mod 75 % af folkeskoleeleverne og 72 % af eleverne fra frie grundskoler. I dansk erklærer 92 % af eleverne sig enige mod 87 % af folkeskoleeleverne og 82 % af eleverne fra de frie grundskoler. I *biologi* angiver 86 % af efterskoleeleverne, at de er enige, mod 79 % af folkeskolerne og 76 % af eleverne fra de frie grundskoler.

Velbefindende: I *fysik/kemi* ses en signifikant forskel på svarene. En større andel af efterskoleeleverne (76 %) erklærer sig overvejende enige i udsagnet, at de har det godt i timerne, end elever fra frie grundskoler (60 %) og folkeskoleelever (58 %). I *biologi* angiver en større andel af efterskoleeleverne (71 %), at de er overvejende enige i udsagnet, end eleverne fra de frie grundskoler (67 %) og folkeskoler (60 %). Forskellen er signifikant.

Omgangstone: Der er en signifikant forskel mellem skolerne i matematik og fysik/kemi, men ikke i dansk og biologi. I *matematik* er 93 % af eleverne fra de frie grundskoler, 92 % af efterskoleeleverne og 86 % folkeskoleeleverne overvejende enige, at der er god omgangstone. I *fysik/kemi* er 94 % af efterskoleeleverne, 87 % af folkeskoleeleverne og 86 % af eleverne fra de frie grundskoler overvejende enige.

Pladsforhold: 79 % af efterskoleeleverne, 73 % af eleverne fra de frie grundskoler og 69 % af folkeskoleeleverne erklærer sig overvejende enige i udsagnet, at der er god plads i klasselokalet.

Indeklima: Der er en markant overvægt af elever fra efterskolerne (75 %) i forhold til elever fra frie grundskoler (57 %) og folkeskoler (39 %), der synes, at der samlet set er et godt indeklima i klasselokalet (f.eks. tilpas temperatur, god lugt og tilpas lys).

Glad for lærere: Der spores en bemærkelsesværdig forskel på andelen af elever, der er glade for deres lærere: 92 % af efterskoleeleverne, 85 % af folkeskoleeleverne og 84 % af eleverne fra de frie skoler angiver, at de er overvejende enige i udsagnet, at de er glade for deres lærere.

Som det fremgår af undersøgelsens resultater, ses der således nogle interessante tendenser til, at eleverne på mange måder oplever gode læringsmiljøer. Samtidig kan der spores en række forskelle og ligheder på tværs af skoletyperne. Nogle af de mest bemærkelsesværdige forskelle kan siges at være:³

3 Opdelingen i styrkeområder og indsatsområder er foretaget ud fra, hvornår den enkelte skoletype henholdsvis har den største og den laveste andel af elever, der erklærer sig overvejende enige i et udsagn, hvornår forskellen mellem største og laveste andel er ≥ 10 procentpoint, og når forskellen er signifikant. Det understreges, at opstillingen skal ses som signifikante tendenser, der fremgår af empirien, og ikke er generaliseringer. Opstillingen kan bruges som vejledende i en kortlægning af mulige indsats- og styrkeområder.

	Styrkeområder	Potentielle indsatsområder
Folkeskoler	Feedback (i dansk)	Lærernes faglige niveau (i fysik/kemi) Lærerne er gode til at lære fra sig (i fysik/kemi) Forskellige undervisningsmetoder (i matematik og fysik/kemi) Arbejdsro (i fysik/kemi) Opfølgning (i fysik/kemi) Velbefindende (i fysik/kemi og biologi) God plads Indeklima
Frie grundskoler	Arbejdsro (i matematik) Feedback (i matematik)	Forskellige undervisningsmetoder (i dansk og biologi) Klassen er et rart sted at være (i fysik/kemi, dansk og biologi) Flow (i biologi)
Efterskoler	Lærernes faglige niveau (i fysik/kemi) Lærerne er gode til at lære fra sig (i fysik/kemi) Forskellige undervisningsmetoder (i matematik, fysik/kemi, dansk og biologi) Arbejdsro (i fysik/kemi) Opfølgning (fysik/kemi) Klassen er et rart sted at være (i fysik/kemi, dansk og biologi) Velbefindende (i fysik/kemi og biologi) God plads Indeklima	Feedback (i matematik og dansk)

Det tyder således på, at efterskoleeleverne svarer markant mere positivt på udsagnene, end f.eks. folkeskoleeleverne og eleverne fra de frie grundskoler gør, særligt i fysik/kemi. En af forklaringerne på dette kan være den såkaldte kostskoleeffekt, som Oettingen (2011) har peget på. Her henvises bl.a. til, at elevernes aktive tilvalg af et efterskoleophold, det mere tætte og forpligtende fællesskab, der ofte opstår mellem lærere og elever og elever imellem, samt at eleverne tør bede om hjælp til det faglige, kan have en positiv afsmitning på elevernes oplevelse af undervisningen.

Afrunding

Undersøgelsen viser, at mange af de deltagende elever svarer overvejende positivt på spørgsmåle, der kan sige at være indikatorer på et godt læringsmiljø – herunder på spørgsmåle om tre typer af lærerkompetencer: fagdidaktisk kompetence, relationskompetence og ledelseskompetence.

Størstedelen af de adspurgte elever vurderer, at deres læreres fagdidaktiske kompetencer er gode. Eleverne vurderer, at deres læreres faglige niveau er højt, at de er gode til at lære dem noget, og at de er gode til at anvende forskellige undervisningsformer. I den sammenhæng er det interessant, at efterskoleeleverne på nogle parametre udtrykker en signifikant højere grad af enighed end eleverne fra de frie grundskoler og folkeskoler. Det drejer sig f.eks. om elevernes vurdering af fysik/kemi-lærernes faglige niveau, og i hvor stor en udstrækning de er gode til at lære dem noget, samt deres vurdering af, i hvor stor en udstrækning lærerne er gode til at bruge forskellige undervisningsformer i matematik og fysik/kemi.

Ser man på elevernes vurdering af lærernes ledelsesmæssige kompetencer, giver størstedelen af eleverne udtryk for, at også her går det godt. Eleverne vurderer med andre ord, at deres lærere er gode til at skabe arbejdsro i timerne, starte undervisningen til tiden og følge op på det, de har lært.

På to parametre ses en interessant forskel i besvarelserne, idet en større andel af efterskoleelever svarer, at deres lærere er gode til at skabe arbejdsro i fysik/kemi-timerne, og at fysik/kemi-lærerne er gode til at følge op.

Når det kommer til elevernes vurdering af lærernes relationskompetencer, viser resultaterne, at en større andel af efterskoleeleverne svarer positivt på, at lærerne gør klassen til et rart sted at være i fagene fysik/kemi, dansk og biologi, ligesom en stor andel svarer positivt på spørgsmålet om, i hvilken udstrækning lærerne interesserer sig for, hvordan eleverne har det i fysik/kemi og biologi.

Eleverne har endvidere vurderet skolens fysiske rammer, og størstedelen af eleverne (74 %) vurderer, at der er god plads i klasselokalet. Noget mere broget ser det ud i forhold til indeklimaet (57%), og blot 39 % af folkeskoleeleverne og 57 % af eleverne fra de frie skoler erklærer sig overvejende enige mod 75 % af efterskoleeleverne.

Sluttelig vurderer størstedelen af eleverne, at de samlet set er glade for deres lærere, deres kammerater og i det hele taget for at gå i skole.

Som angivet i resultaterne tegner der sig et billede af, at der er en vis diskrepans i elevernes besvarelser på tværs af skoletyper. I den forbindelse kan der være god ræson i at overveje, hvad og hvordan skoletyperne kan lære af hinanden. På baggrund af denne undersøgelses resultater anbefales følgende tre indsatser:

Fælles mål og strategier: Der kan på de enkelte skoler formuleres fælles mål og strategier for, hvordan eleverne i endnu højere grad sikres gode læringsmiljøer. Der kan i den forbindelse være god ræson i, at de enkelte skoleforeninger, hvortil skolerne er tilknyttet, udarbejder forslag til, hvordan skolerne kan gribe processen an, og hvilke konkrete tiltag den enkelte skole kan gøre.

Større samarbejde på tværs: I årevis har der været en tendens til, at frie skoler og folkeskoler tænkes som to adskilte størrelser. Der kan i forbindelse med denne undersøgelses resultater plæderes for et større samarbejde på tværs af skoletyperne. Et konkret forslag kunne være, at

de lokale skoler etablerer og/eller styrker deres samarbejdsrelationer, tager på besøg hos hinanden og udfærdiger konkrete forslag til, hvordan der samlet set kan interverneres. De forskellige forslag kan med fordel lægges på en fælles database på nettet til inspiration for andre skoler.

Det anbefales, at der foretages flere komparative undersøgelser af læringsmiljøer på forskellige typer af skoler, således at der opnås flere undersøgelser af skolernes styrker og udfordringer på læringsmiljøfronten. Undersøgelserne kan både have karakter af klassiske forskningsarbejder og konsulentrapporter såvel som undersøgelser af mere udviklingsorienteret art på lokal skoleplan, hvor elever, lærere og skoleledere sidder med i arbejdsgruppen.

Ovenstående anbefalinger kan ses som nogle relevante tiltag blandt mange andre, der kan bidrage til at understøtte skolelederens, læreres og elevers arbejde med at skabe gode læringsmiljøer for hinanden.

Referencer

- Andersen, F.Ø. (2010). Verdens bedste folkeskole. Finsk og dansk læringsmiljø. København & Aarhus: Aarhus Universitetsforlag
- Csikszentmihalyi, M. (1994). The Evolving Self. A Psychology for the Third Millenium. New York: HarperCollins
- Csikszentmihalyi, M. (2005). Flow. Optimaloplevelsens psykologi. Virum: Dansk Psykologisk Forlag
- Gable, S.L. & Haith, J. (2005). What (and Why) is Positive Psychology? Lokaliseret d. 22. december 2010 på World Wide Web: <http://hon.fiu.edu/~honors/email/2010/idh1931/What%20is%20Positive%20Psych.pdf>
- Hattie J. (2009). Visible Learning: A Synthesis of over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement. London: Routledge.
- Knoop, H.H. et al. (2011). Mange måder at lære på – 3. rapport. Et forskningsbaseret udviklingssamarbejde mellem Vejle Kommune og Universe Research Lab. Sønderborg: Universe Research Lab, Universe Fonden, 2011. Lokaliseret d. 2. april 2011 på World Wide Web: <http://www.universefonden.dk/lib/file.aspx?fileID=209&target=blank>
- Kragh-Müller, G., Andersen & Hvidtved, L. (2010). Gode læringsmiljøer for børn. København: Hans Reitzels Forlag
- Nordenbo, S.E., Larsen, M.S., Tiftkci, N., Wendt, R.E. & Østergaard, S. (2008). Lærerkompetencer og elevers læring i førskole og skole – Et systematisk review udført af Kunnskapsdepartementet, Oslo. København: Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning.
- Oettingen, A., Andersen, C.H., Hansen, N.B. & Komische-Konnerup, L. (2011). Dannelse der virker – efterskolens pædagogik. Aarhus: Klim
- Pless, M. & Katznelson, N. (2005). Niende klasse – og hvad så? En midtvejsrapport om unges uddannelsesvalg og overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse og arbejde. København: Center for Ungdomsforskning
- Seligman, M. & Csikszentmihalyi, M. (2000). Positiv Psychology: an Introduction. I: American Psychology, 55(1), s. 5-14
- Borrie, W.T. & Roggenbuck, J.W. (1998). The Problem of Verbal Reports in Recreation Research: Review, Recommendations, and New Directions. University of Montana, School of Forestry, Missoula
- Olsen, H. (2008). Fra spørgsmål til svar. Konstruktion og kvalitetssikring af spørgeskemadata. København: Akademisk Forlag

Bilag 1: Spørgeskemaets fulde form

PROJEKT GODE LÆRINGSMILJØER I NIENDE KLASSE

Kære elev

Vi vil gerne bede om 5-10 minutter af din tid til at besvare et spørgeskema. Du skal svare på, hvor enig DU er i en række spørgsmål. Bemærk, at der står 'helt uenig/uenig' i venstre side og 'enig/helt enig' i højre side af svarboksene. Det er meget vigtigt, at du læser alle spørgsmålene grundigt og besvarer dem, så godt du kan. Er du i tvivl om noget undervejs, skal du spørge din lærer.

Din besvarelse anonymiseres. Dvs. dine klassekammerater, lærere og forældre får ikke at vide, hvad du har svaret.

Formålet med undersøgelsen er at skabe flere gode læringsmiljøer for dig og andre elever i fremtiden. Resultaterne fra undersøgelsen vil blive offentliggjort i løbet af 2012.

På forhånd tak for din hjælp.

Venlig hilsen
Nationalt Videncenter for Frie Skoler

BAGGRUNDSSPØRGSMÅL

1. Navnet på din skole:

2. Hvilken type skole går du på?

☐ Folkeskole	☐ Katolsk skole
☐ Privatskole/realskole	☐ Kristen skole
☐ Friskole	☐ Muslimske skole
☐ Efterskole	☐ Tysk mindretalsskole
☐ Lilleskole	☐ Rudolf Steiner-skole

3. I hvilken region ligger skolen?

☐ Region Hovedstaden	☐ Region Midtjylland
☐ Region Sjælland	☐ Region Nordjylland
☐ Region Syddanmark	

4. Er du dreng eller pige?

☐ Dreng	☐ Pige

5. Hvad skal du efter niende klasse?

☐ 10. klasse – folkeskole	☐ HTX
☐ 10. klasse – efterskole	☐ Teknisk skole
☐ Gymnasiet	☐ Ud at arbejde
☐ HF	☐ Andet
☐ HHX	☐ Ved ikke

6. Hvor mange søskende har du?

☐ 0	☐ 2
☐ 1	☐ 3 eller flere

7. Bor dine forældre sammen?

☐ Nej	☐ Ja

SPØRGSMÅL OM DIN FAGLIGHED

8. Hvordan synes du, du klarer dig i:

	Dårligt	Middel	Godt	Ved ikke
Matematik	☐	☐	☐	☐
Fysik/kemi	☐	☐	☐	☐
Dansk	☐	☐	☐	☐
Engelsk	☐	☐	☐	☐
Tysk/fransk	☐	☐	☐	☐
Kristendomskundskab	☐	☐	☐	☐
Samfundsfag	☐	☐	☐	☐
Historie	☐	☐	☐	☐
Geografi	☐	☐	☐	☐
Biologi	☐	☐	☐	☐
Idræt	☐	☐	☐	☐
Andre fag	☐	☐	☐	☐

SPØRGSMÅL OM DIN KLASSE

9. Jeg synes, vi har et godt sammenhold i klassen

Helt uenig

Helt enig

Uenig

Ved ikke

Enig

10. Jeg synes, vi er gode til at hjælpe hinanden i klassen

Helt uenig

Helt enig

Uenig

Ved ikke

Enig

SPØRGSMÅL OM DINE LÆRERES FAGLIGHED

11. Jeg synes, mine læreres faglige niveau er højt i:

	Helt uenig	Uenig	Enig	Helt enig	Ved ikke
Matematik	☐	☐	☐	☐	☐
Fysik/kemi	☐	☐	☐	☐	☐
Dansk	☐	☐	☐	☐	☐
Biologi	☐	☐	☐	☐	☐

12. Jeg synes, mine lærere er gode til at lære mig noget i:

	Helt uenig	Uenig	Enig	Helt enig	Ved ikke
Matematik	☐	☐	☐	☐	☐
Fysik/kemi	☐	☐	☐	☐	☐
Dansk	☐	☐	☐	☐	☐
Biologi	☐	☐	☐	☐	☐

13. Jeg synes, mine lærere er gode til at bruge forskellige undervisningsformer – klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde – i:

	Helt uenig	Uenig	Enig	Helt enig	Ved ikke
Matematik	☐	☐	☐	☐	☐
Fysik/kemi	☐	☐	☐	☐	☐
Dansk	☐	☐	☐	☐	☐
Biologi	☐	☐	☐	☐	☐

SPØRGSMÅL OM DINE LÆRERES UNDERVISNING

14. Jeg synes, mine lærere er gode til at skabe arbejdsro i timerne i:

	Helt uenig	Uenig	Enig	Helt enig	Ved ikke
Matematik	☐	☐	☐	☐	☐
Fysik/kemi	☐	☐	☐	☐	☐
Dansk	☐	☐	☐	☐	☐
Biologi	☐	☐	☐	☐	☐

15. Jeg synes, mine lærere starter undervisningen til tiden i:

	Helt uenig	Uenig	Enig	Helt enig	Ved ikke
Matematik	☐	☐	☐	☐	☐
Fysik/kemi	☐	☐	☐	☐	☐
Dansk	☐	☐	☐	☐	☐
Biologi	☐	☐	☐	☐	☐

16. Jeg synes, mine lærere i følgende fag er gode til at følge op på det, jeg har lært, i:

	Helt uenig	Uenig	Enig	Helt enig	Ved ikke
Matematik	☐	☐	☐	☐	☐
Fysik/kemi	☐	☐	☐	☐	☐
Dansk	☐	☐	☐	☐	☐
Biologi	☐	☐	☐	☐	☐

17. Jeg synes, mine lærere er gode til at fortælle mig, hvordan jeg klarer mig i

	Helt uenig	Uenig	Enig	Helt enig	Ved ikke
Matematik	☐	☐	☐	☐	☐
Fysik/kemi	☐	☐	☐	☐	☐
Dansk	☐	☐	☐	☐	☐
Biologi	☐	☐	☐	☐	☐

18. Jeg synes, mine lærere er gode til at gøre klassen til et rart sted at være i:

	Helt uenig	Uenig	Enig	Helt enig	Ved ikke
Matematik	☐	☐	☐	☐	☐
Fysik/kemi	☐	☐	☐	☐	☐
Dansk	☐	☐	☐	☐	☐
Biologi	☐	☐	☐	☐	☐

SPØRGSMÅL OM DIT FORHOLD TIL DINE LÆRERE

19. Jeg føler, at mine lærere interesserer sig for, hvordan jeg generelt har det i:

	Helt uenig	Uenig	Enig	Helt enig	Ved ikke
Matematik	☐	☐	☐	☐	☐
Fysik/kemi	☐	☐	☐	☐	☐
Dansk	☐	☐	☐	☐	☐
Biologi	☐	☐	☐	☐	☐

20. Jeg føler, at mine lærere taler pænt til mig i:

	Helt uenig	Uenig	Enig	Helt enig	Ved ikke
Matematik	☐	☐	☐	☐	☐
Fysik/kemi	☐	☐	☐	☐	☐
Dansk	☐	☐	☐	☐	☐
Biologi	☐	☐	☐	☐	☐

SPØRGSMÅL OM FLOW

21. Jeg føler ofte, at timerne bare flyver afsted i:

	Helt uenig	Uenig	Enig	Helt enig	Ved ikke
Matematik	☐	☐	☐	☐	☐
Fysik/kemi	☐	☐	☐	☐	☐
Dansk	☐	☐	☐	☐	☐
Biologi	☐	☐	☐	☐	☐

SPØRGSMÅL OM DE FYSISKE RAMMER PÅ SKOLEN

22. Jeg synes, der er god plads i klasselokalet

☐ Helt uenig	☐ Helt enig
☐ Uenig	☐ Ved ikke
☐ Enig	

23. Jeg synes, der samlet set er et godt indeklima i klasselokalet
(f.eks. tilpas temperatur, god lugt, tilpas lys)

☐ Helt uenig	☐ Helt enig
☐ Uenig	☐ Ved ikke
☐ Enig	

24. Jeg synes, jeg samlet set er glad for ...

	Helt uenig	Uenig	Enig	Helt enig	Ved ikke
Mine lærere	☐	☐	☐	☐	☐
Mine klasse- kammerater	☐	☐	☐	☐	☐
At gå i skole	☐	☐	☐	☐	☐
Biologi	☐	☐	☐	☐	☐

25. Har du nogle kommentarer, kan du skrive dem her:

Tak for din deltagelse i undersøgelsen.

Du kan se resultaterne på www.videnomfrieskoler.dk

